

చైతన్య మాసపత్రిక

VOL : 2

ISSUE : 3

GUNTUR,

MARCH, 2020

40 PAGES

RS. 10/-

సమానత్వం..

లౌకికత్వం...

ప్రజాస్వామ్యంతోనే...

స్త్రీ విముక్తి!

మార్చి
8
చిత్ర
మాలిక

అంతర్జాతీయ మహిళా దినోత్సవ శుభాకాంక్షలు...

డి.కె.రాణా
డి.ఐ.జి

బూసారప్ప సత్య విఘ్నబాబు
ఎస్.పి
అనంతపురం జిల్లా

మహబూబ్ బాషా
డి.ఎస్.పి
హిందూపురం

బ్రూణహత్వలను నివారిద్దాం...

మహిళా సమాజాన్ని పెంపొందిద్దాం...

ఎక్కడమ్మ నువ్వు లేనిది... ఏమిటే నువ్వు చేయలేనిది..

నేటి ఆధునిక సమాజంలో మహిళలు పురుషులతో

సమానంగా అన్ని రంగాలలో అత్యున్నత స్థాయికి

ఎదగాలని ఆకాంక్షిస్తూ... ప్రపంచ వ్యాప్తంగా

జరుపుకుంటున్న మహిళా దినోత్సవాన్ని

ప్రతి ఒక్కరూ ఘనంగా జరుపుకోవాలని

కోరుకుంటూ... మహిళలందరికీ ఇవే మా

శుభాకాంక్షలతో....

బాలమధ్యయ్య
సి.ఐ
1టౌన్ పోలీస్ స్టేషన్, హిందూపురం.

శేఖర్
ఎస్.ఐ
1టౌన్ పోలీస్ స్టేషన్, హిందూపురం

అబ్దుల్ కలీమ్
ఎస్.ఐ
1టౌన్ పోలీస్ స్టేషన్, హిందూపురం

పోలీసులశాఖ సిబ్బంది

హిందూపురం.

సమానత్వ సాధన దారిలో...!

మార్చి 8 అంతర్జాతీయ మహిళా దినోత్సవం. శ్రమకు తగిన వేతనం, సమాన వేతనం, ఓటు హక్కు కోసం సాగిన శ్రామిక మహిళల పోరాట పతాకనందుకుని సాగుతున్న దీక్షా దినం ఇది. అగ్రగామి ఆర్థిక దిగ్గజం అమెరికాలో వేతనాలు పెంచాలనీ, పని గంటలు తగ్గించమనీ, ఓటు హక్కు కావాలనీ కుట్టు మహిళా కార్మికులు నిర్వహించిన వీరోచిత పోరాటాల ఫలితంగా 1950 నాటికి అమెరికా కార్మికులు ప్రపంచంలోనే అత్యధిక వేతనం పొందారు. 8 గంటల పని దినం సాధించారు.

ఆ మహిళల పోరాట స్ఫూర్తితో సమానత్వ లక్ష్యంగా 1910లో అంతర్జాతీయ మహిళా దీక్షా దినం పాటించాలని క్లారాజెట్టిన్ నాయకత్వంలో కోపెన్హేగ్‌లో సమావేశమయిన సోషలిస్టు మహిళా నాయకులు పిలుపునిచ్చారు. 1917లో రష్యా మహిళలు రొట్టె కోసం, శాంతి కోసం వుద్యమించి సోషలిస్టు రష్యా స్థాపనలో మార్గదర్శకులయ్యారు. సోషలిస్టు వ్యవస్థ మహిళలకు సంపూర్ణ సమానత్వాన్ని ఇచ్చింది.

అయితే మన దేశంలో మహిళలకు పురుషులతో సమాన హక్కు నేటికీ కలగానే మిగిలి వుంది. నానాటికీ మహిళలపై హింస పెరుగుతున్నది. మన దేశంలో ప్రతి రోజూ 98 మంది అత్యాచారాలకూ, హత్యాచారాలకూ గురవుతున్నట్లు 2018 నాటి జాతీయ నేర గణాంక సంస్థ లెక్కలు చెబుతున్నాయి.

స్త్రీలను పురుషుడి కోసమే సృష్టించారన్న సామాజిక ఆలోచన, పురుషాధిపత్యం మూలంగానే అత్యాచారాలు, అటవిక మూఢాచారాలు సాగుతున్నాయి. గుజరాత్‌లో స్వామినారాయణ పాఠశాల వంటగదిలోకి రుతుస్రావంతో మహిళలు వచ్చారని విద్యార్థినులందరినీ నగ్నంగా శోధించిన దుర్మార్గం ఇటీవలే వెల్లడయింది. సూరత్‌లో ఉద్యోగాల కోసం వచ్చిన మహిళల మాతృత్వాన్ని నగ్నంగా, సామూహికంగా పరీక్షకు పెట్టారు. సహజ సిద్ధమైన నెలసరి అపవిత్రం అయితే, దాని కారణంగానే జన్మించే పురుషుడు అపవిత్రం కాదా అని మహిళలంతా గర్జించాల్సిన సమయం ఆసన్నమయింది. మానవ జాతి మనుగడకే మూలమయిన పునరుత్పత్తిని అవమానం చేసే అమానుష ఆధిపత్యం నేడు రాజ్యం ప్రోత్సాహంతోనే సాగుతున్నది.

“మహిళలూ, పురుషులూ ఒకటి కాదు. ఇంటి పనుల కోసమే ఇల్లాలు. ఆమె భర్తను సుఖపెట్టాలి. ఆమె అవసరాలు భర్త తీర్చాలి. ఇది సామాజిక ఒప్పందం. దీనికి కట్టుబడి ఉన్నంత వరకే కాపురం. వుల్లంఘిస్తే భార్యను భర్త విడిచి పెడతాడు” ఆరెస్సెస్ నాయకుడు మోహన్ భగవత్ ఆదేశం ఇది. ఇవే వాదనలను కేంద్ర ప్రభుత్వం అందిపుచ్చుకుంది.

స్త్రీలకు సైన్యంలో ఉద్యోగోన్నతి ఇచ్చేందుకు వీలు కాదని సర్వోన్నత న్యాయస్థానంలో కేంద్ర ప్రభుత్వం వాదించింది. అయితే గర్భధారణ, మాతృత్వం, పిల్లల పెంపకం, కుటుంబ బాధ్యతలు లాంటి కారణాలతో మహిళా సైనికులను వేరుగా చూడటం రాజ్యాంగం ప్రకారం చెల్లుబాటు కాదని సర్వోన్నత న్యాయస్థానం ఫిబ్రవరి 18న తీర్పు ఇచ్చింది. “మహిళలు ఇంటినే కాదు సైన్యాన్ని కూడా నడిపించగలరు. కాదనే వారే ఇకనయినా తమ ఆలోచనను మార్చుకోవాలి” అంటూ న్యాయమూర్తులు వ్యాఖ్యానించారు. వంట యిల్లు నిర్మాలన కావాలన్న గురజాడ ఎక్కడ? ఆరెస్సెస్ అహంకార మెక్కడ?

ప్రజలందరూ చట్టం ముందు సమానులే. కానీ అందుకు భిన్నంగా ఎన్నార్సీ లాంటి నల్ల చట్టాలను బీజేపీ కేంద్ర ప్రభుత్వం నిర్భయంగా రూపొందించి పౌరులను కాల్చుకు తింటోంది. ఇదేమి అన్యాయమని మహిళలు ముందుకు వచ్చి ప్రశ్నిస్తున్న తీరు దేశమంతటా నెలకొనటం ఆహ్వానించదగిన, అనుసరించదగిన ప్రోత్సహించాల్సిన పరిణామం. ప్రశ్నించటాన్నీ, అసమ్మతినీ, ఆందోళనలనూ దుర్మార్గంగా అణచి వేసే ప్రయత్నం సాగుతున్నది. ఢిల్లీలో, యూపీలో 70 మందిని మతోన్మాదులు పొట్టన పెట్టుకున్నారు. రెచ్చగొట్టిన, దాడులు చేసిన దుర్మార్గులపై కేసులు కూడా పెట్టని రాజ్యం నేడు పాలిస్తున్నది. ప్రశ్నిస్తున్న వారిని దేశద్రోహులు అంటున్నది.

“అసమ్మతి దేశ ద్రోహమా? కాదు ! అది ప్రజాస్వామ్యానికి రక్షణ” అని ఇటీవల ఓ సదస్సులో జస్టిస్ చంద్రచూడ్ తేల్చి చెప్పారు. ప్రజాస్వామ్య వ్యవస్థకు చర్చలూ, భిన్న వాదనలూ ప్రాణం! ఈ కనీస ప్రజాస్వామ్యాన్ని రక్షించు కోగలిగితేనే సమానత కోసం గొంతు ఎత్తగలం. అడుగులు వేయగలము. సాధించుకున్న చట్టాలను అమలు చేసే రాజ్య సాధన కోసం పోరాడాలి. మార్చి 8 మనకందిస్తున్న స్ఫూర్తి ఇదే. ఈ స్ఫూర్తిని అందరమూ అందుకుందాము. అన్ని రకాల ఆధిపత్యాన్నీ అంత మొందించేందుకు దీక్ష పూనుదాము!

మీ బానిసత్వాన్ని
మీరే పోగొట్టుకోవాలి. అందుకే
దేవుడి మీద కానీ మహానుభావుల
మీద కానీ ఆధారపడవద్దు.

అడ్వయిజరీ బోర్డు
వేములపల్లి సీత్యవతి
డాక్టర్ బి. విజయభారతి
డాక్టర్ శిరాళాళిత
కె. విజయ లక్ష్మి
ఎం. ప్రగతి

విద్యా ఆంధ్రప్రదేశ్ మహిళాసంఘం

చిరునామా :

విద్యా రాష్ట్ర కార్యాలయం,
పి.ఎల్.రావు భవన్, 2/7 బ్రాడీపేట,
గుంటూరు, గుంటూరు జిల్లా - 522002,
ఆంధ్రప్రదేశ్, ఫోన్ : 9490098620

chaitanyamanavi@gmail.com

fb : aidwaap

Blog : aidwaap@blogspot.com

సంపాదకులు

డి.రమాదేవి

సంపాదక వర్గం

కె. స్వరూపరాణి

బి. ప్రభావతి

బి.హరిత

మేనేజర్ : కె. శారద

ప్రజాశక్తి ప్రింటర్స్ & పబ్లిషర్స్

ప్రైవేట్ లిమిటెడ్

పోస్టల్ చందా

సంవత్సరానికి రూ : 150/-

విడి ప్రతి వెల రూ : 10/-

వ్యాసాలు, లేఖలు పంపించవల్సిన చిరునామా:

మారుతీనగర్, ప్రకాశరావు వీధి,

చుట్టు గుంట సెంటర్, విజయవాడ - 4

చైతన్య మాసవి

సంపుటి : 2

సంచిక : 3

ఈ సంచికలో

మార్చి 8

అంతర్జాతీయ మహిళా దినం

విశ్లేషణ

ఉత్సవం కాదు పోరాట దీక్షా సమయం - డి. రమాదేవి.....5

వైజ్ఞానిక జగత్తులో వనితలు - ఆచార్య కట్టా సత్యప్రసాద్.....8

ధారావాహిక

కోర్టు కేసుల నుండి విముక్తి - వేములపల్లి సత్యవతి 12

ఇదీ భారతం

‘భయపడిందంతా జరుగుతున్నది’

షాహిన్‌భాగ్ పోరాటం - ఓ సమీక్ష - దేవీ, సామాజిక కార్యకర్త.....13

ధారావాహిక

స్త్రీలను మత భావనలతో అణచివేత - అగస్త్య బెబెల్.....15

అమమ్మ లేఖలు

మహిళా దినోత్సవం - డా॥ కనుపర్తి విజయభక్ష్.....17

ఆరోగ్యమస్తు

ఎదిగే వయసులో ఎదురయ్యే సమస్యలు ! డా॥ ప్రవంతి దేవభక్తుని.....19

యధార్థ గాథ

నేను నళినీ జమీలా నా బిడ్డ కోసం సెక్స్ వర్కర్ గా మారాను

- సిద్ధార్థ మహాజన్ (సత్యశోధక్).....22

కేస్ స్టడీ

ఒంటరి పోరాటం - కె.శారద.....25

అభినందనలు

మధ్య తరగతి స్త్రీలే సత్యవతి సాహిత్యం - మానవి టీమ్.....26

కవిత

బరితెగించిన చద్యం - అమూల్య చందు.....27

కథ

ఓ రాజకీయ కథ - ఓల్గా 28

చిత్ర సమీక్ష

చెంపదెబ్బపై ఆత్మగౌరవ పోరాటం- తిలారు అమల.....34

పత్రికలో విభిన్న అంశాలపై వస్తున్న వ్యాసాలు రచయితల అభిప్రాయాలు మాత్రమే. అందులో పేర్కొన్న అన్ని అంశాలతో మానవి సంపాదక వర్గం ఏకీభవిస్తుందని భావించవలదు.

- ఎడిటర్

PRINTED AND PUBLISHED BY D. RAMA DEVI, AIDWA ANDHRA PRADESH MAHILA SANGHAM, PRINTED AT PRAJASAKTI PRINTERS & PUBLISHERS PVT. LTD. 14-12-19, PRAKASH NAGAR, KRISHNA NAGAR (P), TADEPALLI (M), GUNTUR DIST. PUBLISHED AT AIDWA ANDHRA PRADESH MAHILA SANGHAM AIDWA STATE OFFICE P.L.RAO BHAVAN, 2/7 BRODIPET, GUNTUR-522002, ANDHRA PRADESH STATE. EDITOR: D. RAMA DEVI. R.NO. APBIL/2019/78298

అంతర్జాతీయ మహిళా దినం

ఉత్సవం కాదు పోరాట దీక్షా సమయం

విద్యేష, హింసాత్మక వాతావరణం నడుమ ఈ ఏడాది మార్చి 8న భారతీయ మహిళలు అంతర్జాతీయ శ్రామిక మహిళా దినోత్సవాన్ని జరుపుకుంటున్నారు.

అమెరికాలో కుట్టు కార్మిక మహిళలు వేతనాల పెంపు, పని గంటల నియంత్రణ, ఓటు హక్కు కోసం నిర్వహించిన ఉద్యమాన్ని స్ఫూరించుకుంటూ అంతర్జాతీయ మహిళా దీక్షా దినం ప్రారంభమయింది. జర్మనీలోని స్టేట్గార్డ్ లో జరిగిన సామ్యవాదులు నిర్వహించిన రెండో సభలలో పాల్గొన్న క్లారా జెట్కిన్ నాయకత్వంలో సమావేశమై మహిళా సమస్యలపై చర్చించారు. కష్టించే కార్మికులలో భాగంగా సమస్యల పరిష్కారం కోసం వుద్యమించటంతో పాటు స్త్రీలు తమ సమస్యలపై కూడా ప్రత్యేకంగా పోరాడితే తప్ప దోపిడీ నుంచి విముక్తి జరగదనీ, అందుకోసం ప్రత్యేక ప్రయత్నాలు అవసరమనీ ఆ సమావేశంలో నిర్ణయాని కొచ్చారు. ఫలితంగా 1910లో అంతర్జాతీయ స్థాయిలో మహిళా దీక్షా దినం జరపాలని పిలుపునిచ్చారు.

మొదటి ప్రపంచ యుద్ధం సందర్భంగా శాంతి కోసం, పని కోసం, రాజకీయ భాగస్వామ్యం కోసం శ్రామిక మహిళలు ఉద్యమాలు చేపట్టారు. రష్యాలో 1917 మార్చి 8న అంతర్జాతీయ మహిళా దినోత్సవం సందర్భంగా నిర్వహించిన భారీ ప్రదర్శన ప్రజా తిరుగుబాటుకు దారి తీసింది. చివరకు ప్రజలంతా ఉద్యమించి జారు చక్రవర్తి ప్రభుత్వాన్నే కూల్చివేశారు. ఫిబ్రవరి చివరి ఆదివారం అంటే కొత్త క్యాలెండరు ప్రకారం మార్చి 8. మహిళా హక్కుల సాధన కోసం ప్రత్యేకమైన తేదీని ఆనాటికి ప్రకటించ లేదు. ఆ ఫిబ్రవరి చివరి ఆదివారం జరిగే ఈ ప్రదర్శనలు యూరప్ అంతటా మహిళా

గొంతుకగా మారాయి. యుద్ధం ముగింపూ, హక్కుల సాధనా జమిలిగా సాగిన ఈ వెల్లువ రష్యాలో శ్రామిక ప్రభుత్వ ఏర్పాటుకు దారితీసింది. బ్రిటన్ లో ఓటు హక్కు కోరుతూ 127 సంవత్సరాల నుంచి సాగుతోన్న పోరాటమూ, సోవియట్ యూనియన్ లో 1917లో సాకారమయిన విప్లవంతోనే ఫలించింది. యుద్ధానంతరం బ్రిటన్ తదితర దేశాలలో మొదటిసారిగా ఆధునిక ప్రజాస్వామ్యంలో మహిళలు రాజకీయ పరమైన ఓటు ద్వారా నిర్ణయాలలో భాగస్వాములయ్యారు.

సోవియట్ యూనియన్ తోబాటు ఆ తర్వాత ఏర్పడిన సోషలిస్టు దేశాలలోనూ మహిళలకు సమాన హక్కులు సాకారమయినా, మిగిలిన పెట్టుబడిదారీ దేశాలలో స్త్రీలు తమ హక్కుల కోసం, కనీస జీవనం కోసం పోరాటాలు సాగిస్తూనే వచ్చారు. 1960వ దశకం తర్వాత సమాన హక్కుల కోసం ప్రపంచ వ్యాపితంగా ఆందోళనల వెల్లువ ప్రారంభమైంది. సోషలిస్టు దేశాలలో కల్పించిన మహిళా హక్కులు, మరోవైపు సంపూర్ణ విముక్తి లక్ష్యంగా సాగుతోన్న వుద్యమాల వలన 1975లో మార్చి 8వ తేదీని

అంతర్జాతీయ మహిళా దినోత్సవంగా ఐక్య రాజ్య సమితి ప్రకటించింది. అంతే కాదు 1985 వరకూ అంతర్జాతీయ మహిళా దశాబ్దంగా ప్రకటించి సమాన హక్కుల లక్ష్యాలను నిర్దేశించింది.

ప్రపంచ వ్యాపితంగా కార్పొరేట్ సంస్థలతో సహా అందరూ మార్చి 8ని మహిళా దినోత్సవంగా పాటించడం ప్రారంభమయింది. దీక్ష, లక్ష్యాల సాధన స్థానంలో ఉత్సవాలను జరపటం మొదలయింది. శ్రామిక అన్న పదమే అంతర్జాతీయ అయింది. సామ్రాజ్యవాద, వుదార ఆర్థిక విధానాలతో వ్యాపారీకరణ జరిగింది. అయినా అనివార్యంగా జీవించేందుకూ, గౌరవంగా బతికేందుకూ అంతర్జాతీయ మహిళా దినోత్సవం సందర్భంగా జాతి, మత విద్వేషాలను అధిగమించేందుకు కోట్లాది మంది మహిళలు ఉద్యమిస్తూనే ఉన్నారు. దీర్ఘకాలంగా శ్రామిక మహిళలు, వారితో పాటు చైతన్యమైన మధ్యతరగతి మహిళలు సాగించిన పోరాటాల ఫలితంగా ఎన్నో హక్కులు సాకారమయ్యాయి. అనేక రంగాలలో మహిళల శక్తి సామర్థ్యాలు రుజువువుతున్నాయి. ఏ రంగంలోనూ

మహిళలను విస్మరించరాని స్థాయిని అందుకుంటున్నారు. మహిళలను ఇంటికే పరిమితం చేయడం ఇప్పుడు సాధ్యం కాని పని.

కానీ స్త్రీల శ్రమను కారుచౌకగా పొందే పెట్టుబడిదారులు సంప్రదాయం పేర వారికి ఇంటి పనే మహత్తర కర్తవ్యంగా ప్రచారం సాగుతున్నది. మహిళల బండెడు ఇంటి చాకిరీని - జాతీయ ఆదాయంలో చేర్చటమే లేదు. అసలు స్త్రీని సంపాదనా పరురాలిగా లెక్కించటం లేదు. ఇంట్లో మాత్రమే కాదు, బైట చేసే శ్రమకు కూడా విలువను తక్కువగా లెక్కిస్తున్నారు. 10 శాతం మంది స్త్రీల శ్రమతో రూ. 4,900 కోట్ల ఆదాయం పెరుగుతుంది. విలువ. లెక్కించే వుత్పత్తి నుంచి స్త్రీలను అనుత్పాదక, లేదా శ్రమను లెక్కించని చోట పని చెయ్యాలని స్థితికి పరిమితం చేస్తున్నారు.

అంగన్వాడీ, ఆశ, మధ్యాన్న భోజన పథకం కార్మికులు, కాంట్రాక్టు, అవుట్ సోర్సింగ్ ఉద్యోగులు ఎన్ని పోరాటాలు చేసినా, స్త్రీల శ్రమ విలువను తగ్గించి లెక్కించటం ద్వారా సంపదను పోగేసుకునే వారి ప్రయోజనాల రక్షణ కోసమే ప్రభుత్వం ప్రయత్నిస్తున్నది. ఈ వాస్తవాలు జనం అర్థం చేసుకోకుండా సంప్రదాయం పేరిట, సంస్కృతి పేరిట స్త్రీ పురుషుల ఆలోచనలపై ప్రభావం కలిగిస్తున్నారు. ఇందులో మధ్య తరగతి ప్రజలు మరీ ముఖ్యంగా మధ్య తరగతి

స్త్రీల ప్రాథమిక బాధ్యత కుటుంబం అంటూ నేడు ప్రభుత్వమే అత్యున్నత న్యాయ స్థానంలో తన వాదనను దాఖలు చేయటం ముంచుకొస్తున్న ప్రమాదాన్ని తెలియజేస్తున్నది. న్యాయమైన ప్రతిఫలం సాధించాలని కష్టించే ప్రతి మహిళ కోరుతున్నది. గౌరవమైన జీవనం తనకూ, కుటుంబానికీ కావాలని కోరుకుంటున్నది. సమానస్థాయిలో ఆర్థిక, సామాజిక, రాజకీయ సమానస్థాయి ఉంటేనే స్త్రీలు కోరు కుంటున్న స్వేచ్ఛ సాధ్యం.

మహిళలను లక్ష్యంగా చేసుకుని ఈ ప్రచారం సాగిస్తున్నారు. మనదేశంలో స్త్రీల హక్కులను కాలరాయడంలో మతాలు, కులాలు ముందున్నాయి. ఎన్ని చట్టాలు సాధించుకున్నా వాటిని అమలు కానివ్వకుండా ఈ శక్తులు అడ్డం పడుతున్నాయి. శబరిమల దేవాలయంలో మహిళల ప్రవేశంపై ఈ శక్తుల ప్రభావమే వడింది. ఆస్తి హక్కు చట్టం అమలు కాకపోవటం ఈ కారణం చేతనే. బహిష్టు సమయంలో వంట చేస్తే తదుపరి జన్మలో కుక్కగా పుడతారని ఓ స్వామీజీ ఉవాచ. గుజరాత్ లో ఒక స్వామీజీ నడిపే పాఠశాలలో అమ్మాయిల (రుతుస్రావంలో వున్నారా అని)

లోదుస్తులు విప్పటం - గర్భవతులా? కాదా? అని నగ్నంగా నిలబెట్టి చూడటం ఈ విషయం సంస్కృతి ఫలాలే. సైన్యంలో పురుషులతో సమానంగా ఉద్యోగోన్నతి కోరగా, మహిళలు కుటుంబ బాధ్యతలు నెరవేర్చాలనీ, వారు పురుషులతో సమానం కారంటూ ప్రభుత్వమే

వాదించటం ఈ భావజాల ఫలితమే.

ఇలాంటి శక్తులు నేడు పైచేయి సాధించాయి. ప్రశ్నించే మహిళలపై భౌతికంగా దాడులు చేస్తున్నారు. కర్నాటకలో పాత్రికేయురాలు గౌరీ లంకేశ్ అందుకే హతమార్చారు. ఢిల్లీ జేఎన్యూలో విద్యార్థి సంఘ నేత ఐసీ ఘోష్ పై హత్యాయత్నం కూడా ప్రశ్నించిన పాప ఫలితమే. ఢిల్లీ మహిళా కళాశాలలో చొరబడి మతోన్మాదులు విద్యార్థినులపై చెప్పరాని అకృత్యాలకు పాల్పడ్డారు. ముస్లిం స్త్రీల గర్భాన హిందువులు పుట్టాలంటూ ముజఫర్ పూర్, గుజరాత్ లో సామూహిక అత్యాచారాలకు పాల్పడ్డారు. కథువా, ఉన్నావ్ తోపాటు దేశ వ్యాపితంగా సాగే అత్యాచారాల పర్యం పెరగటంలో స్త్రీలను వ్యాపార సరుకుగానూ, భోగ వస్తువుగానూ ఉపయోగించుకుంటున్న లోతైన పితృస్వామ్య, మనువాద ధోరణులున్నాయి. కార్పొరేట్ల ఆర్థిక ప్రయోజనాలూ ఉన్నాయి.

యుద్ధం మాదిరిగా ఈ విద్వేషాలను పెంచటం ద్వారా, ముస్లిం మతస్థులకు పౌరసత్వం నిరాకరించే పేరుతో భారత ప్రజలందరినీ బోనులో నిలబెట్టింది నేటి భారత ప్రభుత్వం. ముస్లిములను, స్త్రీలను, ఆదివాసీలను, దళితులను లక్ష్యంగా చేసుకుని జనాభా పట్టిక రూపొందించునున్నది. 19 లక్షల అస్సామీయులను నిర్బంధ శిబిరాలకు తరలిస్తున్న భారత ప్రభుత్వం దేశ వ్యాపితంగా ప్రజలను భయపెట్టి, లొంగదీసుకుని, ఆర్థిక సామ్రాజ్యాలను నిలబెట్టుకునే ప్రయత్నం సాగిస్తున్నది.

మధ్య తరగతి ఉద్యోగ వర్గం పొందుతోన్న సదుపాయాలను కాల రాస్తున్నారు. పింఛను

హక్కును జూదంగా మార్చారు. ఏ రోజైనా, ఎవరినైనా ఉద్యోగం ఊడపీకి ఇంటికి పంపవచ్చు. పని చేసే సంస్థను వ్యక్తులకు అమ్మటం ద్వారా అనిచ్చితిలోకి నెట్టవచ్చు. వీటన్నిటినీ కర్మ పేరుతో, భగవదేచ్చ పేరుతో, అక్రమాలను అరికట్టే పేరుతో మనందరి అంగీకారాన్ని కూడా పొందవచ్చు.

వీటన్నింటా నష్టపోయేది స్త్రీలే. నేడు షాహిన్‌భాగ్ లో స్త్రీలు అందరికీ ఆదర్శవంతమూ, అనునరణీయమూ అయ్యారు. ఎన్ పీ ఆర్, ఎన్ ఆర్ సీ పేరిట ప్రభుత్వం తీయనున్న లెక్కలు కోట్లాది ప్రజల బతుకులను బుగ్గి చేస్తాయన్న ఎరుకతో అక్కడ ఆందోళన జరుగుతోంది.

స్త్రీల ప్రాథమిక బాధ్యత కుటుంబం అంటూ నేడు ప్రభుత్వమే అత్యున్నత న్యాయ స్థానంలో తన వాదనను దాఖలు చేయటం ముంచుకొస్తున్న ప్రమాదాన్ని తెలియజేస్తున్నది. న్యాయమైన ప్రతిఫలం సాధించాలని కట్టించే ప్రతి మహిళ కోరుతున్నది. గౌరవమైన జీవనం తనకూ, కుటుంబానికీ కావాలని

కోరుకుంటున్నది. సమానస్థాయిలో ఆర్థిక, సామాజిక, రాజకీయ సమానస్థాయి ఉంటేనే స్త్రీలు కోరుకుంటున్న స్వేచ్ఛ సాధ్యం.

మార్చి 1 నుంచి 23 (ఈ దేశ ప్రజలకు పీడన లేని నిజమైన స్వాతంత్ర్యం కోసం ప్రాణాన్ని తృణప్రాయంగా అర్పించిన భగత్ సింగ్ ను ఉరి తీసిన రోజు) వరకూ అంతర్జాతీయ శ్రామిక మహిళా దీక్షా దినంగా నిర్వహించాలి. స్త్రీలకు సమాన వేతనాలు, కనీస వేతనాలు, ఉపాధి హక్కు పింఛను సదుపాయాల కోసం మార్చి 6న జరగనున్న జైలుభరోతోపాటు ప్రదర్శనలలో స్కీం వర్కర్లు, కార్మిక మహిళలు, సీపీఎస్ కోరే మహిళా వుద్యోగినులు పాల్గొనాలి. రాజ్యాంగ హక్కుల రక్షణ, సమాన హక్కుల రక్షణ, జాతీయ జనాభా రిజిస్టరును తిరస్కరిస్తూ మార్చి 8న వాడ వాడలా అన్ని మతాల, కులాల మహిళలు ప్రదర్శనలు చేయాలి. మార్చి 23న స్త్రీ పురుషులందరూ ప్రదర్శనలు నిర్వహించాలి.

స్త్రీల సమానత్వం ప్రజాస్వామిక

హక్కులను కాపాడుకోవటం ద్వారానే సాధ్యమవుతుంది. సమ సమాజమే స్త్రీలకూ ఓటు హక్కు కల్పించింది. ఏ సామ్యవాద సిద్ధాంతాన్ని రాజ్యాంగంలో పొందుపర్చు కున్నామో ఆ ఆచరణే స్త్రీలకూ రాజకీయ అధికారాలను అంగీకరిస్తుంది. కుల, మత ప్రస్తావన లేని ప్రాథమిక కార్యాచరణ మాత్రమే డాక్టర్ తాడ్వాల్ పాయ్ లాంటి యువతను రక్షించుకోగలుగుతుంది. కుల, మత ప్రమేయం లేని, అందరికీ సమాన రాజకీయ హక్కులు మాత్రమే గాక, ఆర్థిక హక్కులు, పౌర హక్కులు సమాన అవకాశాలు కల్పించే రాజ్యాంగ రక్షణ నేడు అవసరం. అందుకోసం అంతర్జాతీయ మహిళా దినోత్సవం సందర్భంగా దీక్ష పూనుదాం. ఉద్యమిద్దాం. సభలు, సదస్సులు, ప్రదర్శనలు, వీధి వీధికి నిర్వహిద్దాం. జైళ్లు, సంకెళ్లు మాకు అడ్డుకి కాదనీ, సంఘటితంగా ప్రజలందరమూ, మహిళలందరమూ ముందుకు సాగుదాం.

✱

బండబారిపోయిన నా చేతులు
పెత్తనం చేసి చేసి అలసిపోయిన నీ చేతులకన్నా
బలమైనవి
నా శరీరాన్ని తాకడానికి అర్రులు చాస్తావు
ఏ నాడు నా మనసును తాకుతావో అని ఎదురు
చూస్తాను
నాకంటూ నేను బతకని నా జీవితాన్ని
ఇంకెన్నాళ్లు ఉద్ధరిస్తావు?

నేను - నువ్వు

నా రక్త మాంసాలు పంచి నా గర్భాలయంలో
దాచి తెచ్చిన బిడ్డను
ఇంకెన్నాళ్లు నా నీడకు దూరంగా
ఉంచుతావు?
నాది ఆత్మాభిమానం
నీది అహంకారం
నీది పరువుకోసం తాపత్రయం
నాది జీవితం కోసం పరుగు
నీది కోరిక
నాది ప్రాకృతిక నైజం
నాది హక్కు
నీది అత్యాశ
నువ్వు మనీ-షివి
నేను ఆడదాన్ని.....

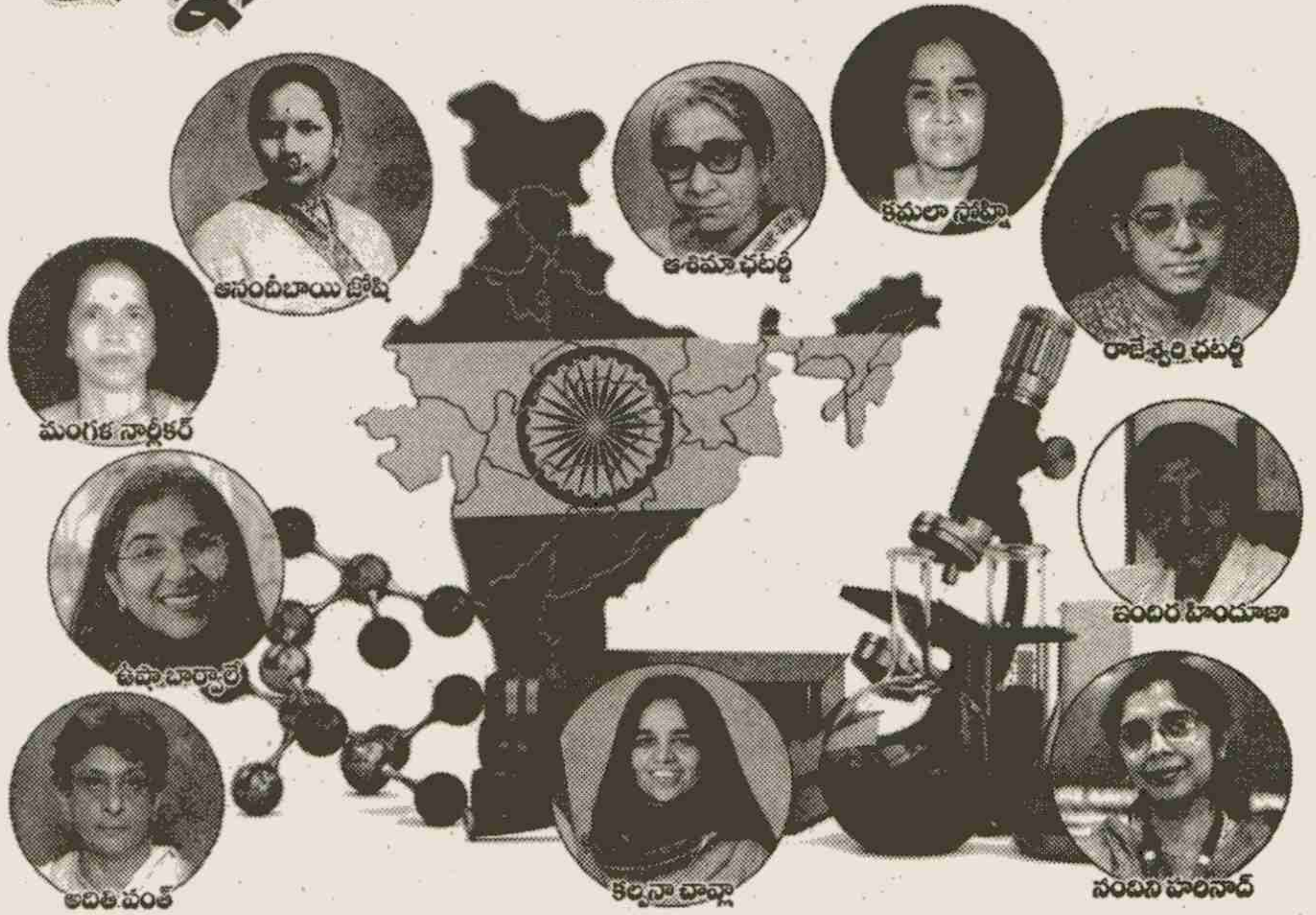

వైజ్ఞానిక జగత్తులో పనితలు

చదువులో, వృత్తిలో ఎన్ని ఒడుదుడుకులు ఎదురైనా ముందుకు నడిచి విజయాలు సాధించిన మహిళా శాస్త్రవేత్తల జీవితాలు మనకేం చెబుతున్నాయి? అవకాశం వుండాలేగానీ తాము ఎవ్వరికీ తీసిపోమనీ, కృషిలోగానీ, మేధస్సులోగానీ అగ్రగాములుగా నిలుస్తామని మరీ మరీ విశదం చేస్తున్నాయి. వైజ్ఞానిక పరిశోధనల్లో వివక్ష లేని, సంపూర్ణ మహిళా భాగస్వామ్యమే నూతన ప్రపంచ నిర్మాణానికి దోహదం చేస్తుంది.

‘జాతీయ విజ్ఞాన దినోత్సవ’ (నేషనల్ సైన్స్ డే) సందర్భంలో సైన్సులో మహిళల ప్రాతినిధ్యాన్ని, శాస్త్ర విజ్ఞాన ప్రగతిలో వారి భాగస్వామ్యం గురించి చర్చించుకోవటం ఎంతైనా అభిలషణీయం. ఏటా ఏదో ఒక విషయాన్ని ప్రధానాంశంగా తీసుకుని ‘సైన్స్ డే’ జరపటం ఆనవాయితీ. ఈ ఏడాది సైన్స్ డే ఇతివృత్తం ‘వైజ్ఞానిక రంగంలో స్త్రీలు’ (ఉ మెన్ ఇన్ సైన్స్) అటువంటి చర్చకు విశేష ప్రేరణ నిస్తుందనడంలో సందేహం లేదు. కేవలం రెండు వందల రూపాయల వ్యయంతో గొప్ప వైజ్ఞానిక ఆవిష్కరణ చేసి భారతదేశానికి సైన్సులో తొలి నోబెల్ బహుమతి తెచ్చిన గొప్ప శాస్త్రవేత్త సి.వి.రామన్. ఆయన తన పరిశోధనా ఫలితాలను వెల్లడించిన ఖిబ్రవరి 28 వ తేదీని (భావి పౌరుల్లో వైజ్ఞానిక స్ఫూర్తి విప్పారేందుకు) ‘జాతీయ సైన్స్ దినోత్సవం’ గా పాటిస్తున్నాము.

శాశ్వత కమిషను, కమాండ్ పోస్టులకు మహిళా సైనికాధికారులు అర్హులైనని సుప్రీంకోర్టు ఇచ్చిన తీర్పు పట్ల సర్వత్రా హర్షం వ్యక్తమయింది. భారత సైన్యంలోని మహిళా సైనికాధికారులు సహజంగానే ఆ తీర్పుకు జేజేలు పలికారు. సైన్యంలోని మహిళలు దేశం గర్వించే ఎన్నో సేవలను అందించి దేశ గౌరవాన్ని ఇనుమడింపజేశారని సర్వోన్నత న్యాయస్థానం న్యాయమూర్తులు తమ తీర్పులో పేర్కొన్నారు. మగ, ఆడ

ఆధారంగా శక్తియుక్తుల్ని అంచనావేయటం సరికాదనీ, అలా చేయటం మహిళల సేవలను అవమానించినట్లవుతుందని న్యాయమూర్తులు అన్నారు. మహిళా యోధులకు సమానావకాశాలు కల్పించ కపోవడం స్త్రీల ఆత్మాభిమానాన్ని దెబ్బతీయటమేకాదు, సైన్యంలోని ప్రతి మహిళనూ అగౌరవపరచడమే అవుతుంది. సుప్రీం కోర్టు తీర్పు స్త్రీ పురుష వివక్ష లేకుండా సమానావకాశాలు కల్పించడానికి మార్గాన్ని సుగమం చేస్తుంది.

ఇంతకూ ఈ తీర్పు ఇప్పుడెందుకు అవసరమైంది? దీని నేపథ్యం ఏమిటి? స్వల్పకాలిక సర్వీస్ కమిషన్ లో పనిచేసే మహిళా అధికారులకు శాశ్వత కమిషన్ కు అర్హత కల్పిస్తూ దశాబ్దం క్రితమే ఢిల్లీ హైకోర్టు తీర్పునిచ్చింది. శరీర ధర్మాల రీత్యా స్త్రీలు, పురుషుల కంటే బలహీనులని పేర్కొంటూ ఆ తీర్పుపై సుప్రీంకోర్టులో ఫిర్యాదు దాఖలయింది. సర్వోన్నత న్యాయస్థానం ఆ అప్పీలును కొట్టివేస్తూ శాశ్వత కమిషన్, కమాండ్ పోస్టులకు మహిళా సైనికాధికారులు అర్హులైనని తీర్పు వెలువరించింది. ఈ

తీర్పును మూడు నెలల్లోగా అమలు చేయాలని కూడా స్పష్టం చేసింది. ఆధునికులమనీ, ప్రస్తుతం అంతరిక్ష యుగం, కంప్యూటర్ యుగం నడుస్తున్నాయని గొప్పలు చెప్పుకొనే మనం స్త్రీలపై కొనసాగుతున్న వివక్షకు ఏం సమాధానం చెబుతాము? ఇదేదో సగటు మనిషిలో ఉన్న దురభిప్రాయం మాత్రమే కాదు. పాలకులు, ప్రభుత్వాలే స్త్రీ - పురుష సమానత్వాన్ని నిరాకరిస్తుంటే రాజ్యాంగం ఏమవుతున్నట్లు? దేశం ఎటు పోతున్నట్లు? మహిళల పట్ల వివక్ష ఏ స్థాయిలో వేళ్లానుకుని ఉందో ఈ సందర్భం చెప్పకనే చెబుతున్నది. పురుషాధిక్య భావజాలం, ఆలోచనలు ఊడలుదిగి అన్ని రంగాలనూ శాసిస్తున్నాయంటే అతిశయోక్తి కాదు.

సైన్యం కాబట్టి ఈ పరిస్థితి తలెత్తి వుండవచ్చు. కానీ, శాస్త్ర, సాంకేతికాలు వంటి ఇతర రంగాల్లో వివక్షకు తావుండదనుకునే వాళ్లు ఉండవచ్చు. పురుషులతో పోల్చిచూస్తే విద్య, సామాజిక, ఆర్థిక రంగాల్లో స్త్రీల స్థాయి ప్రపంచ వ్యాపితంగానే తక్కువగా ఉన్నదన్నది ఎవరూ కొట్టివేయలేని ఒక వాస్తవం. అభివృద్ధి చెందుతున్న దేశాల్లో ఈ అసమానతలు మరీ

శాశ్వత కమిషను, కమాండ్ పోస్టులకు మహిళా సైనికాధికారులు అర్హులైనని సుప్రీంకోర్టు ఇచ్చిన తీర్పు పట్ల సర్వతా హర్షం వ్యక్తమయింది. భారత సైన్యంలోని మహిళా సైనికాధికారులు సహజంగానే ఆ తీర్పుకు జేజేలు పలికారు. సైన్యంలోని మహిళలు దేశం గర్వించే ఎన్నో సేవలను అందించి దేశ గౌరవాన్ని ఇనుమడింపజేశారని సర్వోన్నత న్యాయస్థానం న్యాయమూర్తులు తమ తీర్పులో పేర్కొన్నారు. మగ, ఆడ ఆధారంగా శక్తియుక్తుల్ని అంచనావేయటం సరికాదనీ, అలా చేయటం మహిళల సేవలను అవమానించినట్లవుతుందని న్యాయమూర్తులు అన్నారు.

ఎక్కువ.

విద్యాభ్యాస స్థాయిలోనే కళాశాలల్లో బాలికల ప్రవేశాలు ముఖ్యంగా సైన్సు, టెక్నాలజీ, ఇంజనీరింగ్, వైద్య కోర్సుల్లో తగినంత ఉండటం లేదు. ఒకవేళ సైన్సులో పట్టభద్రులయినా, డాక్టరేట్లు చేసినా సైన్సును వృత్తిగా కొనసాగించటం దుర్లభంగా ఉంది. ప్రాథమిక స్థాయిలో, సెకండరీ విద్యలో కూడా స్త్రీ, పురుష వివక్ష కొంత వరకు సమసిపోయిందని మానవ వనరుల అభివృద్ధి మంత్రిత్వశాఖ 2016లో వెలువరించిన గణాంకాలు చెబుతున్నాయి. ఉన్నత పట్టభద్ర విద్య స్థాయి వరకూ మహిళల శాతం ఒకింత మెరుగ్గానే ఉన్నా ఆపై పరిశోధనా పరమైన చదువుల్లో (ఎం.ఫిల్., పీహెచ్.డి.) వారి నిష్పత్తి పడిపోతున్నది. ఉపాధి ఉద్యోగాల్లో వీరికి తగిన ప్రోత్సాహం కొరవడటమే కొంతమేరకు దీనికి కారణం. వైజ్ఞానిక పరిశోధనా రంగంలో ప్రపంచ వ్యాపితంగా మహిళలు 30 శాతం కంటే తక్కువగా ఉన్నారని ఐక్యరాజ్యసమితి ప్రధాన కార్యదర్శి అంటోనియో గుటెర్రెస్ ఎత్తి చూపారు. మహిళల పట్ల కొనసాగుతున్న వివక్ష ప్రపంచమంతటా ఉన్నా భారతదేశం వంటి వర్ధమాన దేశాల్లో మరి ఎక్కువ. మన దేశంలోని శాస్త్రవేత్తలు, సాంకేతిక నిపుణులు, ఇంజనీర్లలో మహిళలు కేవలం 14 శాతమే (ప్రపంచ సరాసరి 28.4 శాతం). నిజానికి అమెరికాలో సైతం పరిస్థితి ఇంతకంటే మెరుగ్గా ఏమీ లేదు. అక్కడి ఇంజనీర్లలో మహిళలు కేవలం 11 శాతం మాత్రమే. అలాగే సేవా సంబంధిత ఉద్యోగాల్లో 12

శాతం మాత్రమే మహిళలు ఉన్నారు. వీటి ప్రవేశాల్లో సైతం మహిళల శాతం దారుణంగా ఉండటం శోచనీయం. జీవశాస్త్రంలో ఐదు శాతం, ఇంజనీరింగ్లో 8 శాతం, కమ్యూనికేషన్ సాంకేతిక చదువుల్లో కేవలం 3 శాతం మంది మాత్రమే మహిళలున్నారు. ఇస్రో వంటి ప్రతిష్టాత్మక అంతరిక్ష పరిశోధనా సంస్థ సిబ్బందిలో కూడా మహిళలు 8 శాతానికి మించి లేరు. ఇక అటువంటి సంస్థలకు నేతృత్వం వహించే డైరెక్టర్లుగా మహిళలను ఊహించగలమా? పురస్కారాలు, ప్రోత్సాహకాల విషయంలో కూడా మహిళల పట్ల చిన్నచూపే. మన దేశంలో పద్మశ్రీ అందుకున్న తొలి మహిళా శాస్త్రవేత్త జానకి అమ్మాళ్. ఆమెకు ఆ పురస్కారాన్ని 1977లో ఇచ్చారు. ప్రతిష్టాత్మక సైన్సు అకాడమీ ఫెలోషిప్పుల్లో కూడా సైన్సును వృత్తిగా ఎంచుకుని దీటైన పరిశోధనలు చేస్తున్న మహిళా శాస్త్రవేత్తలు ఎందరో వున్నారు.

ఇదలా వుంచితే దశాబ్దాల క్రితమే సామాజిక కట్టుబాట్లను, కష్టాలను ఎదుర్కొని సైన్స్లో తమదైన ముద్రవేసిన మహిళలు స్ఫూర్తి ప్రదాతలుగా ఉన్నారు. తొమ్మిదేళ్ల బాల్యంలోనే పెళ్లి చేస్తే, 14ఏళ్ల వయసుకే తల్లి, కొడుకును పోగొట్టుకుని పుట్టెడు దుఃఖాన్ని దిగమింగి డాక్టర్ కావాలని సంకల్పించిన అపూర్వ విద్యావతి ఆనందీబాయి జోషి. అమెరికాలోని పెన్సిల్వేనియా మెడికల్ కాలేజీలో 1886లోనే పాశ్చాత్య వైద్యంలో శిక్షణ పొందిన తొలి భారతీయ మహిళ ఆనందీబాయి. సైన్స్ చదవాలనీ, పరిశోధనలు చేయాలనీ ప్రతిష్టాత్మక ఇండియన్ ఇన్స్టిట్యూట్

ఆఫ్ సైన్స్లో ప్రవేశానికి కమలా సోహ్ని ఆరాట పడితే కేవలం మహిళ అన్న కారణంగా ఆమెకు ప్రవేశాన్ని నిరాకరించారు. సి.వి.రామన్ ఇచ్చిన ప్రోత్సాహంతో ఆమె డాక్టరేట్ పూర్తి చేశారు. రామన్ మార్గదర్శకత్వంలో మొట్ట మొదటి పీహెచ్.డి పొందిన ప్రప్రథమ మహిళా శాస్త్రవేత్త కమలా సోహ్ని. సత్యేంద్రనాథ్ బోస్, ప్రఫుల్లచంద్ర రే వంటి ఉద్ధండంల మార్గదర్శనలో రసాయన శాస్త్రంలో పీహెచ్.డి చేసిన తొలి మహిళగా ప్రసిద్ధి చెందిన ఆశిమా ఛటర్జీ మొక్కల్లో వుండే ఔషధాలను కనుగొన్నారు. కర్ణాటకలో తొలి మహిళా ఇంజనీరుగా పనిచేసిన రాజేశ్వరి ఛటర్జీ ఎలక్ట్రికల్ ఇంజనీరింగ్లో మిచిగాన్ విశ్వవిద్యాలయం నుంచి డాక్టరేట్ పొందారు. భారత వైజ్ఞానిక సంస్థలో తన భర్తతో కలిసి ఎలక్ట్రిక్ కమ్యూనికేషన్ విభాగాన్ని ఏర్పాటు చేశారామె. మైక్రోవేవ్ ఇంజనీరింగ్లో విశేష కృషి చేసిన విజ్ఞానవేత్తగా ఆమె విఖ్యాతులయ్యారు. భారతదేశంలో గణిత పరిశోధకుల్లో మేటిగా పేరుగాంచిన మంగళ నార్లీకర్ గణితాన్ని సులభతరం చేసి మనసుకు హత్తుకునేలా బోధించేవారు. పెళ్లయిన పదహారు సంవత్సరాలకు ఆమె గణితశాస్త్రంలో పీహెచ్.డి చేశారు. వీరేగాక ఇటీవలి కాలంలో ఎందరో మహిళలు వైజ్ఞానిక పరిశోధనా రంగంలో విశేష కృషి చేస్తున్నారు. ఇస్రో శాస్త్రవేత్త నందిని హరినాథ్ తన ఇరవై సంవత్సరాల సేవా కాలంలో 14 మిషన్స్లో పనిజేశారు. మంగళయాన్కు డిప్యూటీ ఆపరేషన్స్ డైరెక్టర్గా ఉన్నారు. రక్షణ రంగ పరిశోధనల్లో పరిశోధనలు చేసి 'అగ్ని' క్షిపణి ప్రాజెక్టులకు నేతృత్వం వహించిన మహిళ టెన్సీ థామస్. క్షిపణి ప్రయోగాలను విజయవంతం చేయటంలో కీలక పాత్ర వహించిన టెన్సీని 'క్షిపణి మహిళ', 'అగ్నిపుత్రి' గా పిలుస్తారు. మహికో విత్తన సంస్థలో పరిశోధనలు చేసిన ఉషా బార్వాలే తొలి జన్యుమార్పిడి ఆహార పంట వంగను ఉత్పత్తి చేశారు. అయితే జన్యుమార్పిడి పంటలతో

ప్రజారోగ్యానికి వచ్చే ప్రమాదాలపై ప్రజలకు అవగాహన కలిగిస్తూ సంచలనం సృష్టించారు సుమన్ సహాయ్. ఈమె 'జీన్ క్యాంపేయిన్'ను స్థాపించి స్థానిక ప్రజల, రైతుల హక్కుల కోసం, కార్పొరేట్ల నుంచి వారికి రావలసిన వాటా రాబట్టేందుకు విశేష కృషి చేశారు.

అంటార్కిటికాను సందర్శించిన తొలి మహిళా శాస్త్రవేత్త అదితి పంత్. కృత్రిమ గర్భధారణ పిండాల ప్రక్రియలను సుసాధ్యం చేసిన వారు ఇందిర హిందూజా. అంతరిక్షనౌక కొలంబియా ప్రయోగ ప్రమాదంలో చనిపోయిన మిషన్ స్పెషలిస్టు కల్పనా చావ్లా... ఇలా ఎందరెందరో మహిళా

శాస్త్రవేత్తలు వైజ్ఞానిక పరిశోధనలను సమున్నతం చేసి ప్రఖ్యాతిగాంచారు.

చదువులో, వృత్తిలో ఎన్ని ఒడుదుడుకులు ఎదురైనా ముందుకు నడిచి విజయాలు సాధించిన మహిళా శాస్త్రవేత్తల జీవితాలు మనకేం చెబుతున్నాయి? అవకాశం ఇవ్వాలే గాని తాము ఎవ్వరికీ తీసి పోమని. కృషిలోగానీ, మేధస్సులోగానీ అగ్రగాములుగా నిలుస్తామని మరీ మరీ విశదం చేస్తున్నాయి. స్త్రీలకు వైజ్ఞానిక రంగ అవసరం ఎంత వుందో అంతకంటే ఎక్కువగా వైజ్ఞానిక రంగానికి మహిళల అవసరం ఉంది. ప్రపంచంలో సగభాగంగా ఉన్న మహిళల సమాన

ప్రాతినిధ్యం లేకుండా సైన్సేకాదు ఏ రంగమూ పురోగమించలేదు. స్త్రీ పురుష సమానత్వం ఒక మానవ హక్కు దీన్ని నిజం చేయటానికి సైన్స్ లో మహిళలకు సముచిత స్థానం కల్పించవలసి ఉంది. బాలికలను సైన్స్ పట్ల ఆకర్షించడానికి ఇప్పటికే డాక్టరేట్లు పొందిన మహిళలకు ఉద్యోగావకాశాలు కల్పించి, వారి సృజనాత్మక పరిశోధనలను దేశ ప్రగతికి వినియోగించుకోవటం ఎంతైనా అవసరం. వైజ్ఞానిక పరిశోధనల్లో వివక్ష రహితమైన సంపూర్ణ మహిళా భాగస్వామ్యమే నూతన ప్రపంచ నిర్మాణానికి చేయూతనిస్తుంది.

*

ఆదర్శ పాఠశాలకు అభినందనలు !

ఆంధ్రప్రదేశ్ లో బాలికలను రుతుక్రమ సమయంలో కొన్ని గ్రామాల్లో బడికి పంపడంలేదు. ఈ సమస్యను అధిగమించేందుకుగాను ప్రకాశంజిల్లా, చీరాల మండలం, ఈపురుపాలెం బాలికల పాఠశాలలో విశ్రాంతి గదిని ఏర్పాటు చేశారు. కొందరు స్వచ్ఛందంగా అందించే ఆర్థిక సహాయంతో 2017 నుంచీ ఈ సేవ కొనసాగుతోంది. రుతుక్రమం పట్ల బాలికల తల్లిదండ్రులకు ఉపాధ్యాయులు అవగాహన కల్పిస్తున్నారు. రుతుక్రమ సమయంలోనూ ఆడ పిల్లలు బడి మానకుండా సంబంధితు లందరికీ అవగాహన కల్పిస్తున్నారు. దీనినిగాను పాఠశాలలో ఓ గదిని కేటాయించారు. దానిలో సంబంధిత బాలికలకు విశ్రాంతి కల్పిస్తారు. దీనికితోడు అక్కడే ఆ బాలికలకు పాఠాలూ బోధిస్తారు. స్వచ్ఛంద సేవా సంఘాల సహకారంతో శానిటరీ ప్యాడ్లు తయారు చేసే యంత్రాన్ని పాఠశాలలో ఏర్పాటు చేశారు. ప్రతినెలా బాలికలకు ప్యాడ్లను ఉచితంగా అందిస్తారు. ఆ సమయంలో బాలికలకు అవసరమైతే వైద్య సదుపాయం కూడా అందిస్తున్నారు. బాలికలు విద్యకు దూరం కాకుండా శ్రద్ధ తీసుకుని విద్యను అందిస్తున్న పుపాధ్యాయులకు జేజేలు. ఈ తరహాలోనే అన్ని పాఠశాలలోనూ బాలికలకు అవసరమైన సదుపాయాలు కల్పిస్తే, బాలికల విద్యకు ఎటువంటి ఆటంకాలుండవు.

FORM IV

Statement about ownership and other particulars about newspaper (Chaitanya Manavi) to be published in the first issue every year after the last day of February.

1. Place of publication : Guntur
2. Periodicity of its publication : Monthly
3. Printer's Name : D. Rama Devi
Nationality : INDIAN
Address : P.L.Rao Bhavan, 2/7 Brodipet, Dist. Guntur - 522002, Andhra Pradesh.
4. Publisher's Name : D. Rama Devi
Nationality : INDIAN
Address : P.L.Rao Bhavan, 2/7 Brodipet, Dist. Guntur - 522002, Andhra Pradesh.
5. Editor's Name : D. Rama Devi
Nationality : INDIAN
Address : P.L.Rao Bhavan, 2/7 Brodipet, Dist. Guntur - 522002, Andhra Pradesh.
6. Names and addresses of individuals Who own the newspaper and partners or : Shareholders holding More than one percent of the total capital.

I, D. Rama Devi hereby declare that the particulars given above are true to the best of my knowledge and belief.

Sd/-

Date : 10-03-20

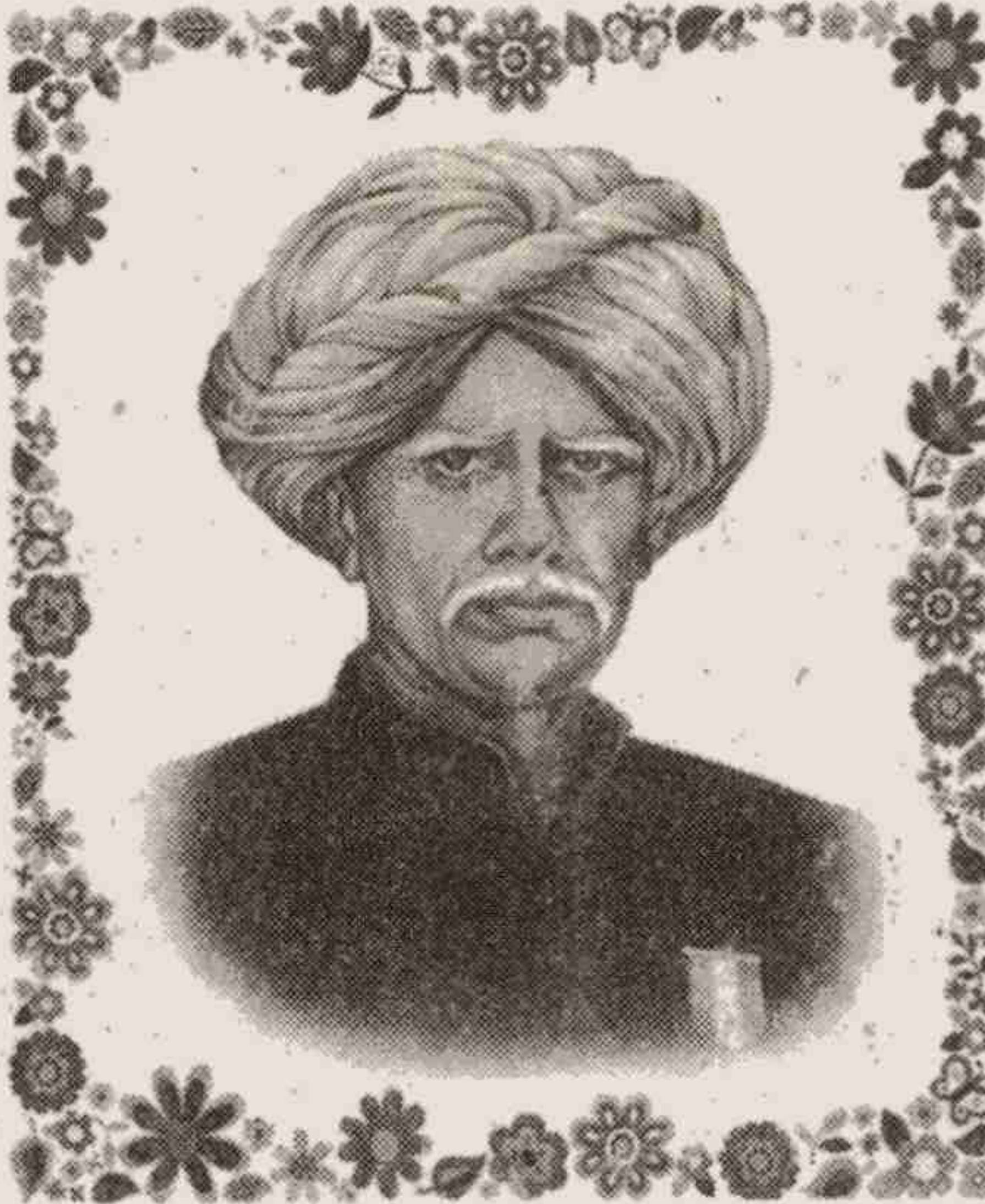
D. Rama Devi
Signature of Publisher

కందుకూరి వీరేశలింగం - ఆత్మకథ

కోర్టు కేసుల నుంచి విముక్తి

వెంకటరామయ్య ఇంటి అరుగు మీద అందరూ కూర్చోని మాట్లాడుతుండగా లక్ష్మీనరసింహం మిత్రుడు బయపునేడి వెంకటజోగయ్య ఆ దారిలో వెళ్తు వారందరిని చూసి అక్కడకు వచ్చారు. ఆయనకు రాళ్ల దాడి గురించి వీరేశలింగం పంతులు చెప్పారు. వెంకటజోగయ్య సలహాపై లక్ష్మీనరసింహాన్ని కూడా అక్కడకు తీసుకువచ్చారు. రాళ్లదాడితో తనకు సంబంధం లేదని ఎంతగా చెప్పినా ఎవరూ నమ్మటం లేదని లక్ష్మీనరసింహం చెప్పారు. అప్పుడు వెంకటజోగయ్య జోక్యం చేసుకుని ఇంత మంది వ్యతిరేకంగా మాట్లాడుతున్న పుడు మీ నడతను ఎందుకు మార్చుకోరని లక్ష్మీనరసింహాన్ని అడిగారు. దుగ్గిరాల వారి ఇంటి నుంచి బ్రహ్మచారులైన ఇద్దరు పంతుళ్లనూ పంపించి వేశారు. ఆ రోజు నుంచీ రాళ్ల దాడి ఆగిపోయింది. సంవత్సరం తరువాత అంటే 1890 జూలై 15న మండల న్యాయస్థానంలో కందుకూరిపై లక్ష్మీనరసింహం పరువు నష్టం దావా వేశారు. ఇళ్ల మీద రాళ్లు వేయించిన నింద తనపై మోపినందుకూ, తన నడత మంచిది కాదని ప్రచారం చేసినందుకూ, తాను పెద్ద మనుషుల ముందు దూషించినట్లు అపవాదు మోపినందుకూ రూ. 3000కు డెహ్యూటీ మెజిస్ట్రేట్ కోర్టులో క్రిమినల్ కేసు పెట్టారు. పరువు నష్టం దావాతోపాటు మరో నింద కూడా కోర్టులో పంతులుపై మోపారు. 'వివేక వర్ధని'లో ప్రచురించిన 'మహారణ్య పురాధిపత్యం' ప్రహసనము తనను గురించి రాసినదేనని ఫిర్యాదు చేశారు. వీరేశలింగం ఈ విషయంపై పాఠశాలకు సంవత్సరం పాటు శెలవు పెట్టవలసి వచ్చింది. పంతులు ప్రవర్తన సరిగా లేదని కొందరు సాక్ష్యం చెప్పడంవల్ల ఆయనపై క్రిమినల్ కేసు నమోదు చేశారు. తనపై మోపిన అభియోగము తప్పు అని రుజువు చేసుకోవడానికి పంతులుకు న్యాయస్థానం గడువు ఇచ్చింది. పంతులుకు

ఎలాగైనా శిక్ష పడాలని వాది పక్షాన దుర్గాప్రసాద్ రాయుడు కృషి చేశారు. పంతులుకు న్యాయం జరగాలని అంతకంటే 10 రెట్లు ఎక్కువ కృషి చేశారు న్యాయపతి సుబ్బారావు. సుబ్బారావు పడిన ఆందోళనలో పదో వంతు కూడా పంతులుకు లేదు. ఒక్కొక్కసారి వీరేశలింగాన్ని సుబ్బారావు రాత్రిపూట తమ ఇంటికి పిలిచేవారు. ఆయన న్యాయశాస్త్రంలోని చట్టాలను గురించి చదువుతుంటే వింటూ పంతులు హాయిగా నిద్రపోయేవారు. పంతులు తీరు సుబ్బారావుకు ఆశ్చర్యంగా వుండేది. ఆయనను లేపి - "ఇన్ని సమస్యలు చుట్టుముడుతుంటే మీకు నిద్ర ఎలా వస్తుందీ?" అని అడిగి ఇంటికి పంపించేవారు. లక్ష రూపాయలు ఇచ్చినా సుబ్బారావు రుణం తీర్చలేనని పంతులు అనే వారు. కొంత కాలం కేసు నడిచిన తరువాత కేసు నుంచి ప్రతివాదులు గౌరవంగా బయట పడే ప్రయత్నాలు చేశారు. ఇరువైపుల వారికీ అనేక మంది ప్రముఖులు సంధి ప్రయత్నాలు చేశారు. పంతులుకు చిన్నప్పటి నుంచీ ఉన్న పట్టిన పట్టు విడవని స్వభావము వలన ఆ ప్రయత్నాలు ఫలించలేదు. పంతులు క్షమాపణ పత్రము రాసే అవసరము లేదనీ, విచారణ

కూడా అవసరం లేదనీ మెట్లాపు దొర కూడా చెప్పారు. గతంలో ప్రతివాది నడవడి మంచిది కాదని అభిప్రాయ పడ్డాననీ, అయితే ఇప్పుడు ఇతరులు అతని నడవడిక మంచిదేనని చెప్పడం వల్ల తన మాటను వెనక్కి తీసుకుంటున్నాను అని రాయమని పంతులుకు నచ్చచెప్పారు. కానీ అలా చేయడానికి కూడా పంతులు అంగీకరించలేదు. ఇప్పుడు కూడా ప్రతివాది మంచి వాడు కాదనీ తాను దృఢంగా నమ్మడం వలన సంధికి అంగీకరించబోనని చెప్పారు. తీర్పు తనకు అనుకూలంగా లేకపోయినా భయపడే స్వభావం పంతులుకు లేదు. అందుకే సంధికి కూడా అంగీకరించ లేదు. 1891 జూలై 27న న్యాయమూర్తి తీర్పు చెప్పి పంతులుపై మోపిన రెండు కేసులూ కొట్టేశారు. ప్రతివాది గురించి తీర్పులో కొన్ని భాగాలు పేర్కొన్నారు. పంతులు నడవడికపై ప్రతివాది పెట్టిన కేసు నిజం కాదని తేలినందున మొదటి కేసు కొట్టేశారు. ప్రైవేటు పాఠశాలకు వ్యతిరేకంగా తన సొంత సొమ్ముతో మరొక పాఠశాల నడపడం వలనా, వుపాధ్యాయులకు పంతులు విధించిన నియమ నిబంధనలను అనుసరించలేకా ఆయనపై తప్పుడు అభియోగం మోపారని న్యాయస్థానం తేల్చింది. ఆగస్టు 1889న తన అన్న మరణాంతరం వదినకు షెద్దరికం ఇవ్వనందున ఆమె కుమారులూ, మేనల్లుళ్లూ కలిసి రామబ్రహ్మం ఇంటిపై రాళ్ళు వేయించారనీ, అవి పంతులే వేసినట్లుగా చిత్రీకరించారనీ తేల్చారు. ఈ వివాదంపై నిజనిర్ధారణ చేయడానికి కొంత సమయం తీసుకొని, తరువాత న్యాయస్థానం తీర్పు వెల్లడించింది. సరైన సాక్ష్యాధారాలు లేనందున 1889 జూలై 28న పంతులుపై ఆపాదించిన కేసును న్యాయస్థానం కొట్టివేసింది.

(సశేషం)

“భయపడిందంతా జరుగుతున్నది” షాహిన్ బాగ్ పోరాటం - ఓ సమీక్ష

వాళ్లు అనుకున్నారు “మేము ఏమి చేసినా చెల్లుతుంది. ఎవరి గురించయినా, ఏ వ్యాఖ్య గురించయినా, మా భారీ ఐటీ యంత్రాంగం మీటలు నొక్కితే బదనాం చేయగలం, తొక్కియగలం. ప్రజాస్వామ్య సంస్థలను నొక్కియగలం. ప్రతిపక్షం పీక నొక్కియగలం. న్యాయమూర్తులనే చంపేశాం. ఎన్కౌంటర్లు జరిపించాం. మూక హత్యలు చేశాం. లవ్ జీహాద్లు నడిపాం. నోట్ల రద్దు చేశాం. జీఎస్టీ తెచ్చాం. వుపా తెచ్చి సఫా చేశాం. 370 రద్దు - అయోధ్య మా పద్దు చివరకి కోర్టులు కూడా జీ హుకుం. గూండా బలం, మతం రంగేసుకుని మదమెక్కి వున్నాడం చేస్తున్నా ఆపేశక్తిలేదు.”

కానీ జనానికి సహనపు చెలియలకట్ట తెగుతుంది. వరద గండి ఊళ్ళను ముంచే స్తుందనుకుంటే గండిని ఆపే కట్టలుగా మారేది ఆడవాళ్ళే. గండి మైనమ్మలు, జామియా, చెయనీయూలు అభిమన్యుల్లా పోరాడుతుంటే ఆ కేకలకు ఉలిక్కి పడి ‘అమ్మలు’ మేలుకొన్నారు. అవుతుందా? కాదా? ఎంతమంది వస్తారు? నిలబడు తుందా లేదా అని ఆలోచన లేకుండా వచ్చి కూర్చున్నారు! తమ వంతు ఏదో చేసి తీరాలి. యిళ్ళు వదిలి రోడ్ల మీద కూలబడిన నలుగురు నాలుగు వేలయ్యారు. 24 గంటల జాగరణ అయ్యారు. దేశం మొత్తం పౌరుల హక్కుల కాపాడే దివిటీలయ్యారు.

వాళ్ళు ఎవర్నీ సవాలు చేయాలను కోలేదు. రాజకీయాలు చేయాలనుకోలేదు. నల్ల చట్టాలు, పౌర వివక్ష చట్టాలు, రాజ్యంగ వ్యతిరేక ప్రజా వ్యతిరేక చట్టాలు ఎత్తేయమన్నారు. అది తప్ప ఇంకోటి మాట్లాడలేదు. వాళ్ళని పాకిస్తాన్ ఏజెంట్లున్నా, దేశ ద్రోహులన్నా, కిరాయికి వచ్చారన్నా, కరెంటు షాకు ఇవ్వాలన్నా, కాల్చి పారేయాలన్నా అత్యాచారాలూ, హత్యా చారాలూ చేయాలన్నా పట్టించు కోలేదు.

భయపడుతున్నా బెదిరి పారిపోలేదు. నెమ్మదిగా, ప్రశాంతంగా తమ వాదన విని పిస్తూనే వున్నారు. విజ్ఞప్తులు చేస్తూనే వున్నారు. ఏదో వెర్రికేకలతో ఆవేశపడలేదు. ప్రజాసంఘాలు, స్వచ్ఛంద సంస్థలు, ప్రజా సమూహాలు, నాయకులు, కార్యకర్తలు, సినీనటులు, ప్రముఖులు ఎవ్వరోచ్చినా తమచూపు పంచుకున్నారు. తాము కేవలం తమకోసం కాదు దేశం కోసం అనే విశాల అవగాహన కలిగించుకున్నారు.

అన్నింటికంటే ముఖ్యంగా ఏ విషయం ఎట్లా చెప్పాలి? ఏ వాఖ్యల్లో ఏ అర్థాలు దాగున్నాయి? ఎవరు నిజంగా మద్దతిస్తున్నారు. చాలా స్పష్టంగా తెలుసుకున్నారు. బురఖాలు వేసుకొని రాజకీయ నాయకుల బురఖాలు చించేశారు.

ఏ మంటే ఏ మవుతుందో! అని భయపడుతున్న జనానికి రాజుగారి దేవతా వస్త్రాలు అంటే వికృతమైన నగ్న స్వరూపమే అని అమాయకంగా తేల్చేసారు. ఇళ్ళల్లో దాక్కున్న వాళ్లనీ, మేథో పరదాలలో పిరికితనాన్ని దాచుకున్న వాళ్లనీ, ఉద్యమాలు మా సొత్తు అని వగలుబోయే వాళ్లనీ,

రాజకీయ చాణక్యమే మా వ్యూహమని మురిసిపోయే వాళ్లనీ ఇలా ఏ ఒక్కరినీ వాళ్ళు వదలేదు. వాళ్ళు భయాన్ని జయించడం ఏలాగో చూపించారు. నిండా మునిగాక కూడా ఇంకా ఎందుకు తడవమను కుంటున్నారో? చెప్పండని దేశాన్ని నిలదీశారు.

ఆ గుడారం ఒక అవరిచితుల ఆత్మీయమైన గుంపు. ఒకే హక్కుకోసం ఒక చోటకి చేరిన ఒక నిరసనల గుంపు ఒక బృందంగా ఒక జట్టుగా మారిన నాయకత్వ శిక్షాణాలయం ‘ప్రజలు పోరాటాల్లోంచి నేర్చుకుంటారు. వారికి వారే గమ్యం’ అనే మాట నిజంచేశారు. స్టేజ్ మేనేజ్మెంటు, మీడియా, ఉపన్యాసకులు, కళాకారులు, ప్రముఖులు, ప్రకటనలు, ఇంటర్వ్యూలు, అభిప్రాయాలు, ప్రణాళికలు, భోజనాలు, పెరిగిపోతున్న జనాలు, ట్రాఫిక్ వంటి పరిపాలనా వ్యవహారాలు మొత్తం ఏ కమిటీ లేకుండా క్రమపద్ధతిలో నిర్వహించడం నేర్చుకున్నారు. బాధ్యతలూ, పని గంటలు కూడా పంచుకున్నారు. పిల్లలకూ, వృద్ధులకూ, పసిబిడ్డల తల్లులకూ ప్రత్యేకంగా ఏర్పాట్లు చేశారు. నచ్చచెప్పటం

నేర్చుకున్నారు. కోప్పడ్డాలు, వైషమ్యాలు, ఆవేశాలను తగ్గించుకున్నారు. సర్దిచెప్పడాలు మాత్రమే కాదు తీర్మానాలు చేయడం, అందరి అభిప్రాయాలూ క్రోడీకరించడం ఒక నిర్ణయానికి రావడం చక్కగా చేస్తున్నారు. యువతరం...వృద్ధతరం కలివిడిగా సంప్రదింపులతో మర్యాద ఇచ్చి పుచ్చుకుంటూ పని చేయడం సాగసుగా చూపుతున్నారు.

వాళ్లు “మేం చదువుకున్నా, ఇన్నాళ్లూ ఇళ్లలో వుండిపోయాం. కాస్త నలుగురిలో తిరిగేవాళ్లూ, లోకజ్ఞానం కలవారూ ఏ సలహా చెప్పినా విలువైందే” అని వినమ్రత చూపారు. పురుషులను ఆహ్వానించారు. వేదిక పైకి, ఏర్పాట్లలోకి, కానీ నిర్ణయాత్మక పగ్గాలు తమ చేతిలోనే పట్టుకున్నారు. ఇది ముస్లిం మత పెద్దలకు మింగుడు పడటంలేదు. వారి ఉపదేశాలతో సంబంధం లేకుండా స్త్రీలు ఇంతలేసి రాజకీయాలు మాట్లాడటం, ఇళ్లు వదిలి మొట్టమొదటిసారి వుద్యమంలో దూకడంతో ఆగకుండా నాయకత్వం వహించడం, స్పష్టంగా నిర్దేశమాటంగా తమ హక్కులు ప్రకటించడం వల్ల మత పెద్దలకు తాము పట్టుకోల్పొతున్నామని భయం పట్టుకుంది. కానీ వీరికి మద్దతును ఇవ్వక పోతే అసలు కనీస గౌరవం కూడా మిగలదు కనుక తప్పని సరయి, సరే అంటున్నారు.

కోర్టు కూడా మత పెద్దలతోనే కాకుండా నేరుగా ఈ ఉద్యమకారులతో

సంప్రదింపులు జరపడం ఒక అపూర్వ ఘట్టం. ఇదంతా మైనార్టీ సమాజపు రాజకీయ నేతలకు జీర్ణం కావడంలేదు. అయినా ఈ క్రెడిట్ అంతా తమదేనని చెప్పుకోవడానికి ముస్లిం నేతలలో మత ఛాందసులు వారి వంతుగా రెచ్చగొట్టారు. “సివంగిలు వస్తేనే తట్టుకోలేక పోతున్నారు. ఇక మేము సింహాలం దిగితే మీ పని ఖాళీ” అంటూ బీరాలు పలికారు. విద్వేషంలో ఇంత ఆజ్యం పోశారు. కానీ వీటికి అస్సలు ప్రాధాన్యత ఇవ్వకుండా లక్ష్యం వైపు దృష్టి కేంద్రీకరించారు మహిళలు. చేరిన వారంతా ముస్లిములే అనే ప్రచారం పోగొట్టడానికి అన్ని మతాలవారినీ కలుపుకున్నారు. వారికీ తగు ప్రాధాన్యత ఇచ్చారు. స్వప్రయోజనాలతో చేరిన వారిని దూరం పెట్టారు. ఎవరు సహకరించినా అందుకున్నారు.

తమ హక్కుల గురించి, ఆందోళన గురించి ఒక చర్చ జరగాలి. ఈ దేశపు పరిపాలకులు ప్రజాస్వామ్య ధర్మం పాటించి తమతో సంభాషణ కన్నా వస్తారని ఆశించారు. కానీ “సూది మొన మోపినంత నేలైనా ఇవ్వం” అన్నట్లుగా ... “సీఎపి ను వెనక్కి తీసుకోం. నల్ల చట్టాలు వద్దన్న వాళ్లంతా ఉగ్రవాదులే. వారితో చర్చలు జరపం” అని భీష్మించిన ప్రభుత్వానికి రాజ్యాంగం పట్లగానీ, ప్రజాస్వామ్యం పట్లగానీ ఇసుమంతైనా లక్ష్యం లేదని తేలింది.

పైగా అధిక వర్గపు అహాన్ని రెచ్చగొట్టి, ఒక ప్రణాళిక ప్రకారం - వక్రపూరితంగా ఉత్తరప్రదేశ్ నుంచి హంతక ముఠాల్ని తరలించి విధ్వాంసానికి పాల్పడ్డారు. “మూడు రోజుల్లో శిబిరాలు ఎత్తేయకపోతే మేమే వీధుల్లోకి వస్తాం” అని పోలీసుల ఎదుటే బీజేపీ నేత కపిల్ మిశ్రా ప్రకటించిన మరుసటి రోజే గూండా గుంపులు దాడులకు దిగాయి. హత్యాకాండకు పోలీసులు ప్రేక్షకులు అవడమే కాదు.. ప్రోత్సాహకులూ అయ్యారు. విద్వేష ప్రసంగాలు చేసిన వారిపై కేసులు నమోదు చేయమంటూ ఆదేశించిన ఢిల్లీ రాష్ట్ర వున్నత న్యాయస్థాన న్యాయమూర్తి అర్ధరాత్రికి అర్ధరాత్రే బదిలీ అయ్యారు.

పోలీసులు సరిగా పని చేస్తే వంద ప్రాణాలు పోయేవి కాదన్న సర్వోన్నత న్యాయస్థానం మాట మీడియాలో చర్చకే నోచుకోలేదు. జాలీగడ్, ముస్తాఫాబాద్, ఛాంద్ భాగ్, హజ్ రాని శిబిరాలు ఘాతపడ్డాయి. విద్యా, వైద్యానికి ఓటు వేస్తారా? అంటూ పాఠశాలల భవనాలను తగులబెట్టారు. స్త్రీలకూ, మైనార్టీలకూ, ప్రజాస్వామ్యవాదులకూ, చివరకు ఢిల్లీ ఓటర్లకు కూడా బుద్ధి చెప్పే బాధ్యతను కూడా - యోగి గూండాలకు మోదీ ప్రభుత్వం అప్పజెప్పింది.

సీఎపి అనుకూలురకూ, ప్రతికూలురకూ మధ్య జరిగిన ఘర్షణల చిత్రీకరణలో తొలుత అమ్ముడు పోయిన మీడియా తప్పుడు ప్రసారాలు చేసినా, చివరకు బాణీ మార్చక తప్ప లేదు. ఏకవక్షంగా ఒక ప్రజా వుద్యమంపై జరిగిన దాడిలో అల్లరి మూకలు దూరంగా ఎక్కడో లేరు ప్రతిచోటా ప్రత్యక్షమవుతారు. ఈ వేళ ఢిల్లీ, రేపు బిహారు, తరువాత బంగ అలా అలా. పట్టి పట్టనట్లు వ్యవహరించే జనం పట్టించు కోకపోతే తరువాత బాధితులు వాళ్లే అవుతారు. ఇదే ఢిల్లీ షాహిన్ బాగ్ సందేశం! *

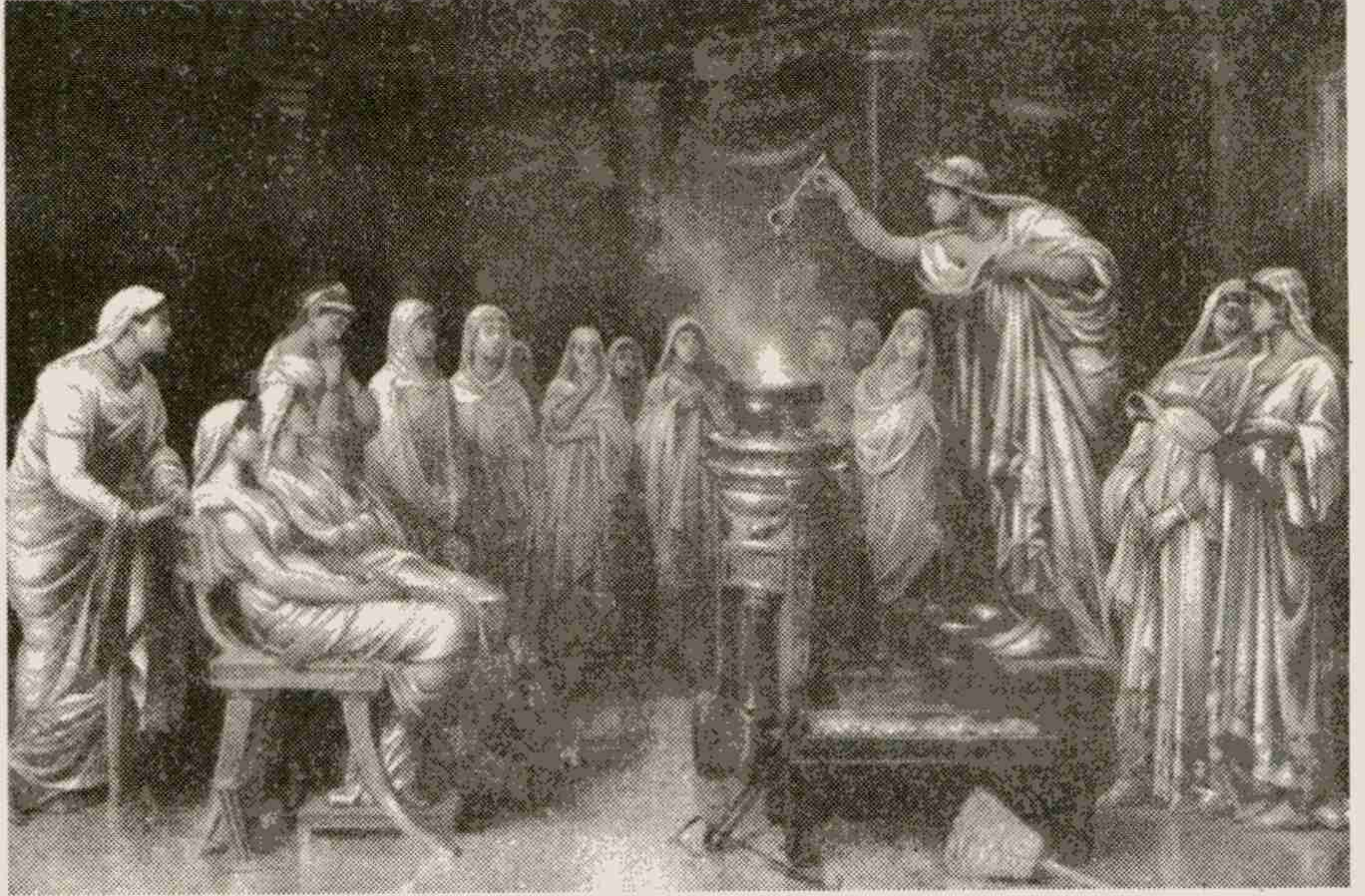

మహిళలు - సోషలిజం

స్త్రీలను మత భావనలతో అణచిచేత

మాతృస్వామ్య వ్యవస్థ పతనానంతరం నాగరిక దేశాలన్నింటిలో క్రైస్తవం స్త్రీలను తక్కువ స్థాయికి నెట్టివేసింది.

ఇంకొక పక్కన భారతదేశంలో మనుస్మృతి సమాజాన్ని పూర్తిగా దిగజార్చింది. 'అప్రతిష్టకూ, శతృత్వాలకూ, ప్రాపంచిక విషయాలకూ స్త్రీయే మూలమయినందున ఆమెను వదిలించుకోవాలి.' అంటూ మనువు సమాజంపై తన భావాలను బలంగా రుద్దాడు. స్త్రీ స్థానాన్ని మనుస్మృతి దిగజార్చడమే కాక వారికి అడుగడుగునా అభిద్రతా భావం కూడా కలిగిస్తుంది. స్త్రీలలో సహజంగానే పురుషులను ప్రలోభపరిచే తత్వం ఉంటుంది - అందువల్ల ఎంత దగ్గర బంధువైన పురుషుడు కూడా స్త్రీలతో ఒంటరిగా ఉండకూడదని మనుస్మృతి చెబుతుంది. ఇలా భారతీయ భావజాలమూ, పాత నిబంధన గ్రంథం క్రైస్తవం కూడా ఒక్కటే స్త్రీ వ్యక్తిత్వాన్ని దిగజార్చాయి. అయితే ఈనాడు స్త్రీ స్థానం మెరుగుపడింది. దీనికి కారణం క్రైస్తవం కాదు. క్రిష్టియన్లు స్త్రీల పట్ల తమ తప్పుడు అభిప్రాయాలను అయిష్టంగానే వదులుకున్నారు. చర్చి ఫౌండర్లలో స్త్రీల పట్ల, వివాహం వట్లా ద్వేషం మాత్రమే కనపడుతుంది. స్త్రీకి ఆత్మ ఉంటుందా? లేదా? అనే అంశంపై మ్యాకన్ కౌన్సిల్లో 16వ శతాబ్దంలోనే తీవ్ర చర్చ జరిగింది. ఒక్క ఓటు తేడాతో వుంటుందని నిర్ణయించింది. ఇలా మ్యాకన్ కౌన్సిల్ కూడా స్త్రీ పట్ల ఉన్న

వ్యతిరేకతను నిరూపించింది. మత గురువులపై బ్రహ్మచర్యం విధించడం వెనుక శారీరక వాంఛలు మహా పాపం అనే అభిప్రాయం బలంగా వుంది. కుటుంబ వ్యవహారాల కారణంగా చర్చి సేవలకు మత గురువులు దూరం కాకూడదనే స్వార్థపుటాలోచన, అధికారాన్ని చేతిలో పెట్టుకునే ప్రయత్నమే చర్చిలో అవివాహిత మత గురువులను క్రైస్తవం తయారు చేసింది. ఇలా కాల్విన్ వంటి సంఘ సంస్కర్తలు కూడా శారీరక వాంఛలను తీవ్రంగా వ్యతిరేకించి, తమకున్న స్త్రీ పట్ల ద్వేషాన్ని వ్యక్తీకరించారు. ఎంతో తెలివిగా ఆలోచించి క్యాథలిక్ చర్చి కన్య వ్యవహారాన్ని ప్రవేశపెట్టింది. క్రైస్తవంలోకి మారిన వారి

దేవత స్థానంలో కొత్త వ్యవస్థను పరిచయం చేశారు. అలా మేరీ మాతకు క్రైస్తవ ఆధ్యాత్మిక ఆదర్శాలను ఆపాదించారు. క్రీస్తు శకం తొలి శతాబ్దాలలో, అప్పటికే బలహీన పడిన రోమన్ సామ్రాజ్యంలో క్రైస్తవం ఆధిపత్యం సంపాదించే తరుణంలో ఉత్తరాది నుంచి, తూర్పు నుంచి ఉప్పెనలా వలస వచ్చిన మొరటైన అనాగరిక ప్రజలు క్రైస్తవం బోధించే ఆశ్రమ జీవితాన్ని తీవ్రంగా ప్రతిఘటించారు. వీరి ఆరోగ్యమైన ఆలోచనలకు క్రైస్తవం తలోగ్గి కొన్ని మార్పులు చేయక తప్పలేదు. వలస వచ్చిన వారి సంప్రదాయాలు తమ విధానాలతో విభేదించడంతో రోమన్లు ఆశ్చర్యపోయారు. జర్మన్ల వివాహ చట్టాలు చాలా కఠినమైనవి. ఒక్క భార్యతోనే సరిపెట్టుకునే జాతి వీళ్లదొక్కటే. జారత్వం వీరిలో చాలా అరుదు. జారత్వానికి గురైన వారికి శిక్ష పడుతుంది. పురుషులను కూడా శిక్షించడానికి అనుమతి వుంటుంది. జారిణిని వివస్త్తను చేసి, జుట్టు కత్తిరించి ఆమె బంధువుల ముందే ఊరి నుంచి తరిమేస్తారు. దుర్గుణాలనూ, అవినీతిని వారు క్షమించరు.

భారతదేశంలో మనుస్మృతి సమాజాన్ని పూర్తిగా దిగజార్చింది. 'అప్రతిష్టకూ, శతృత్వాలకూ, ప్రాపంచిక విషయాలకూ స్త్రీయే మూలమయినందున ఆమెను వదిలించుకోవాలి.' అంటూ మనువు సమాజంపై తన భావాలను బలంగా రుద్దాడు. స్త్రీ స్థానాన్ని మనుస్మృతి దిగజార్చడమే కాక వారికి అడుగడుగునా అభిద్రతా భావం కూడా కలిగిస్తుంది. 'స్త్రీలలో సహజంగానే పురుషులను ప్రలోభపరిచే తత్వం ఉంటుంది - అందువల్ల ఎంత దగ్గర బంధువైన పురుషుడు కూడా స్త్రీలతో ఒంటరిగా ఉండకూడదని మనుస్మృతి చెబుతుంది. ఇలా భారతీయ భావజాలమూ, పాత నిబంధన గ్రంథం క్రైస్తవం కూడా ఒక్కటే స్త్రీ వ్యక్తిత్వాన్ని దిగజార్చాయి.

ప్రలోభపడటం, ప్రలోభపెట్టడం కూడా చెడు లక్షణాలుగా భావిస్తారు. యువకులు, యువతులు కూడా వివాహ విషయంలో తొందరపడరు. వివాహానికి సమ వయస్కులు కావాలని భావిస్తారు. సమాన బలంతో వివాహంతో ఒకటవడంవల్ల తల్లిదండ్రుల శక్తి పిల్లలకు సంక్రమిస్తుందని అనుకునేవారు. రోమన్ల ముందు జర్మన్ వివాహ వ్యవస్థ ఆదర్శంగా ఉండటాన్ని టాసిటాస్ ఇలా అద్భుతంగా చిత్రించాడు. కానీ నిజానికి వ్యభిచారానికి పాల్పడ్డ స్త్రీ పురుషులలో శిక్ష మాత్రం స్త్రీకే ఉండేది. జర్మన్ సమాజంలో క్రైస్తవేతరులు కూడా ఉండేవారు. వీటి

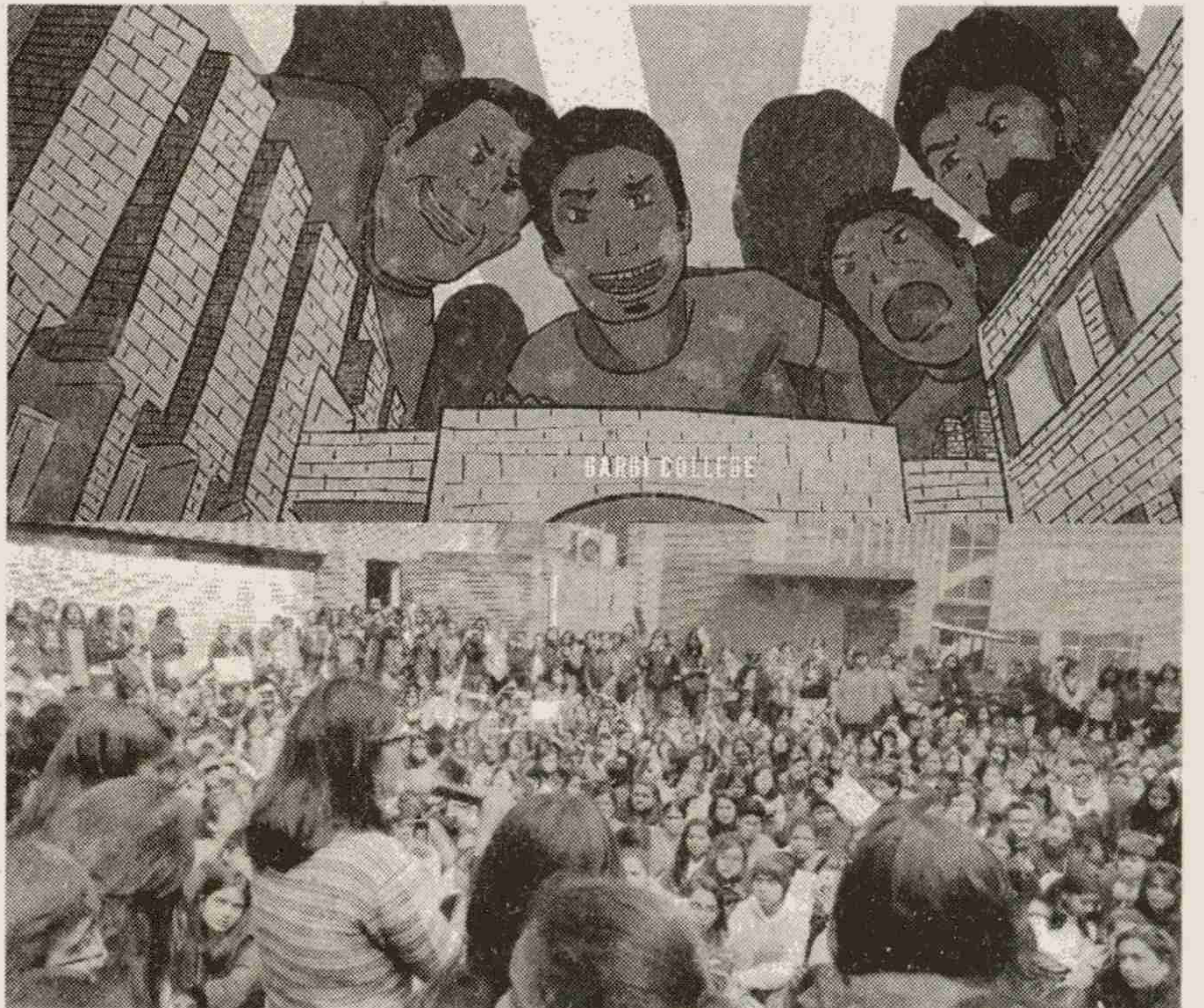
మూలాలు టాసిటాస్కు వింతగానూ, అర్థం కానట్టుగానూ ఉండేవి. జర్మన్ సమాజంలో మాతృస్వామ్య స్థానాన్ని పితృస్వామ్యం ఆక్రమించింది. తండ్రుల ఆస్తి పిల్లలకు సంక్రమించేది. పిల్లలు లేకపోతే తండ్రి వైపు సోదరులు చట్టబద్ధమైన వారసులవుతారు. తండ్రి వంశంపై వారసత్వం ఆధారపడినా, ఆస్తిలో తల్లి సోదరికి కూడా వాటా ఉండేది. దీనికి కారణం జర్మన్లోని పాతచట్టాలే! ఈ చట్టాల ఆనవాళ్ళే జర్మన్లలో స్త్రీల పట్ల గౌరవానికి కారణాలయ్యాయి. పురుషులకు గొప్ప ధైర్యాన్ని అందించేది కూడా స్త్రీలేనని జర్మన్ల నమ్మకం. అటువంటి స్త్రీలు

బంధనాలలోకి, బానిసత్వంలోకి జారిపోవడం ప్రాచీన జర్మన్లకు దారుణమని పించింది. అందుకే వారు బలంగా క్రైస్తవాన్ని వ్యతిరేకించారు. జర్మన్ స్త్రీలలో రోమన్లను కూడా ముగ్గులను చేసే జీవశక్తి వుండేది. జర్మన్లకు స్థిర నివాసాలు వుండేవి. వాళ్ల జీవనం సాదాసీదాగా వుండేది. వారి ఆస్తి అంతా పశుసంపదే. చిన్న చిన్న సమస్యలు తెగ నాయకులే పరిష్కరించేవారు. ముఖ్యమైన నిర్ణయాలు ప్రజాసభ నిర్ణయించేది. ఈ నాయకుల ఎన్నిక ముఖ్యమైన కుటుంబాల నుంచే జరిగేది.

(సశేషం)

దక్షిణ ఢిల్లీలోని గార్గి మహిళా కళాశాలలో ఫిబ్రవరి 6న సాయంత్రం వేళ సాంస్కృతిక ఉత్సవం జరుగుతోంది. ఇంతలో సీఎవీను సమర్థిస్తూ నినాదాలిస్తున్న ఒక గుంపు కళాశాల ద్వారాలు తెరుచుకుని లోనికి ప్రవేశించి 3 గంటలపాటు బాలికలను వేధించారు. వారిని అసభ్యంగా తాకటం, మరుగుదొడ్లలోకి లాక్కెళ్ళటం, బహిరంగంగా వారిముందు తమ అంగ ప్రదర్శన చేయటం వంటి వికృత చేష్టలు కొనసాగించారు. బాలికలు తమను రక్షించమని కళాశాల ప్రిన్సిపాల్ను వేడుకోగా, “నేనేమీ చేయలేను? మీరు ఈ ఫంక్షన్ ఏర్పాటు చేసుకునే ముందే ఆలోచించవలసింది,” అంటూ ఆమె దులిపేసుకుంది. కళాశాల బయట కాపలా కాస్తోన్న పోలీసుల ఎదురుగానే దుండగులు లోపలికి ప్రవేశించారు. అయితే ఇక్కడ కూడా పోలీసులు ఏమీ పట్టనట్టు వ్యవహరించారు. కేంద్ర పాలకపార్టీ ఆశ్రిత దుండగులు “జై శ్రీ రామ్” నినాదాలతో కళాశాల గోడలు దూకినట్లు ప్రత్యక్ష సాక్షులు తెలిపారు. అయినా ఢిల్లీ పోలీసులు తమకేమీ పట్టనట్లుగా వ్యవహరిస్తున్నారు. బాధిత విద్యార్థినులు కేసులు పెట్టినా ఎవరినీ అరెస్టు చేయలేదు. షాహిన్ బాగ్లో కొలువుదీరిన

ఢిల్లీ గార్గి కళాశాలలో ‘జై శ్రీరామ్’ల ఘాతుకాలు

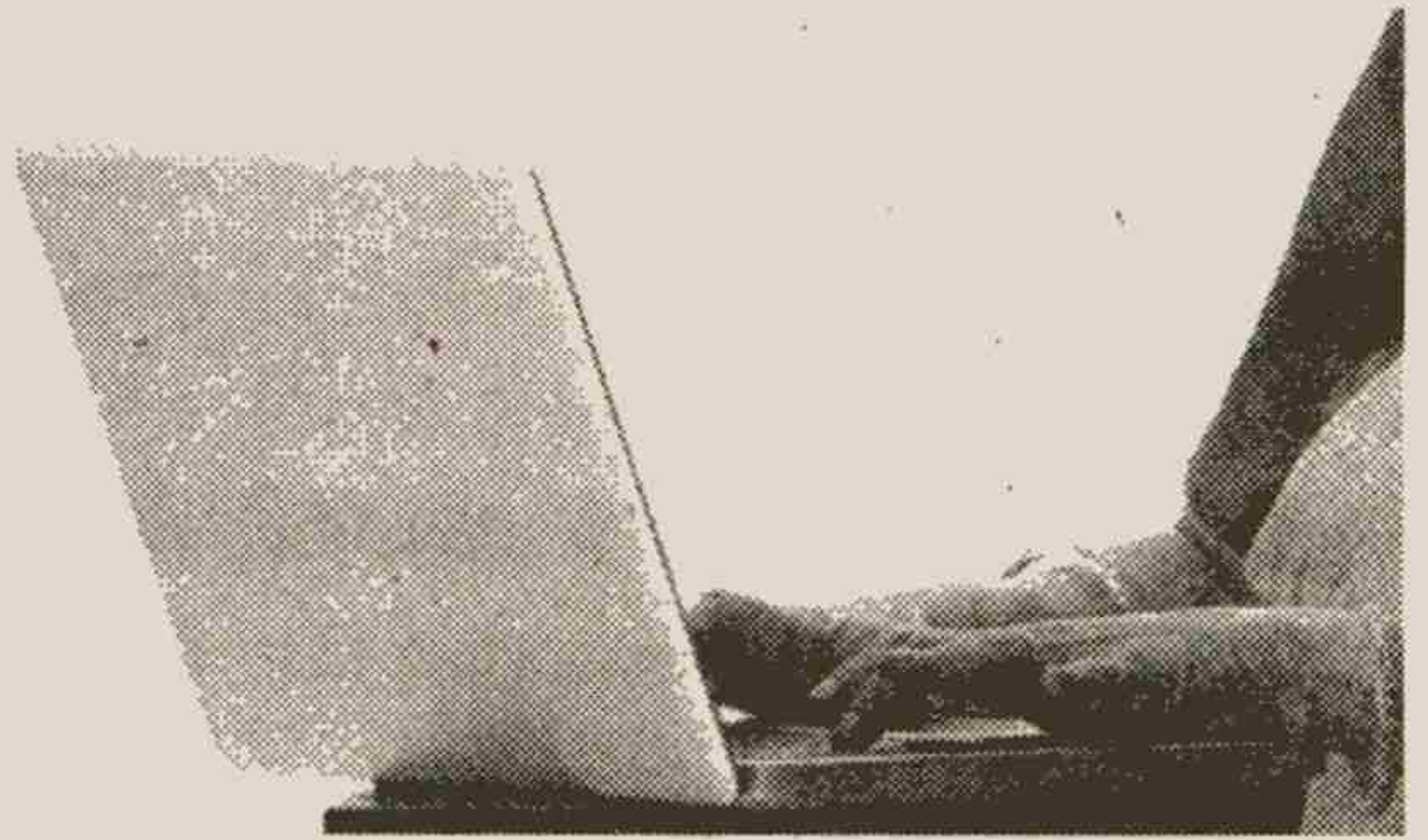
ఉగ్రవాదులు ఇళ్లలోకి ప్రవేశించి మీ స్త్రీలని చెరుస్తారని బీజేపీ నాయకులు ఢిల్లీ శాసనసభ ఎన్నికల్లో ఓట్లకోసం విద్వేషాలు రెచ్చగొట్టిన కొన్ని రోజుల్లోనే ఆ దళం గుండాలు మహిళా కళాశాలలోకి పోలీసుల కళ్ళెదురుగానే ప్రవేశించి విద్యార్థినులను హింసించారు.

ఎవరు ఉగ్రవాదులు? షాహిన్ బాగ్ లో వందలాది మంది ఆడవాళ్లు 60 రోజులుగా రోడ్డు మీద నిరసన తెలియజేస్తోంటే, వాళ్లపై అసహ్యకరమైన దూషణలు చేసే బీజేపీ గుండాలే మరొకవైపున స్త్రీలపై అత్యాచారం చేయటానికి పూనుకున్నారు.

మహిళా

దినోత్సవం

మార్చి 8న అంతర్జాతీయ మహిళా దినోత్సవం సందర్భంగా మీ కళాశాలలో ఆడపిల్లలకు ఎన్నో రకాల పోటీలు పెడతారని నీ ఉత్తరంలో రాశావు. చాలా సంతోషం. నీవు అన్ని అంశాల్లోనూ తప్పకుండా పాల్గొనాలి సుమా!

ఈ మహిళా దినోత్సవం జరుపుకోవటానికి మూలం 110 ఏళ్ల క్రితమే ఏర్పడింది. తదుపరి 1948, డిసెంబరు 10న యూఎన్ ఓ విడుదల చేసిన 'మానవ హక్కుల ప్రకటన'లో కూడా పురుషులతోపాటు మహిళలకు కూడా సమాన హక్కులు వుండాలని నిర్దేశించింది.

అయితే మహిళాభ్యున్నతి నామ మాత్రంగా వుండటాన్ని గమనంలోకి తీసుకున్న ఐక్య రాజ్య యూఎన్ ఓ స్పందించి 1975ను అంతర్జాతీయ మహిళా సంవత్సరంగా ప్రకటించింది. స్వేచ్ఛ, సమానత్వం, అభివృద్ధి సూత్రాల ప్రాతిపదికన స్త్రీలకు సమాన గౌరవం ఇవ్వాలనీ, వారిని అన్ని రంగాలలోనూ భాగస్వాములను చేసి ప్రపంచ శాంతి పరిరక్షణ చేయాలనేది మహిళా సంవత్సరపు లక్ష్యం. 1975లో మొదటి రెండు

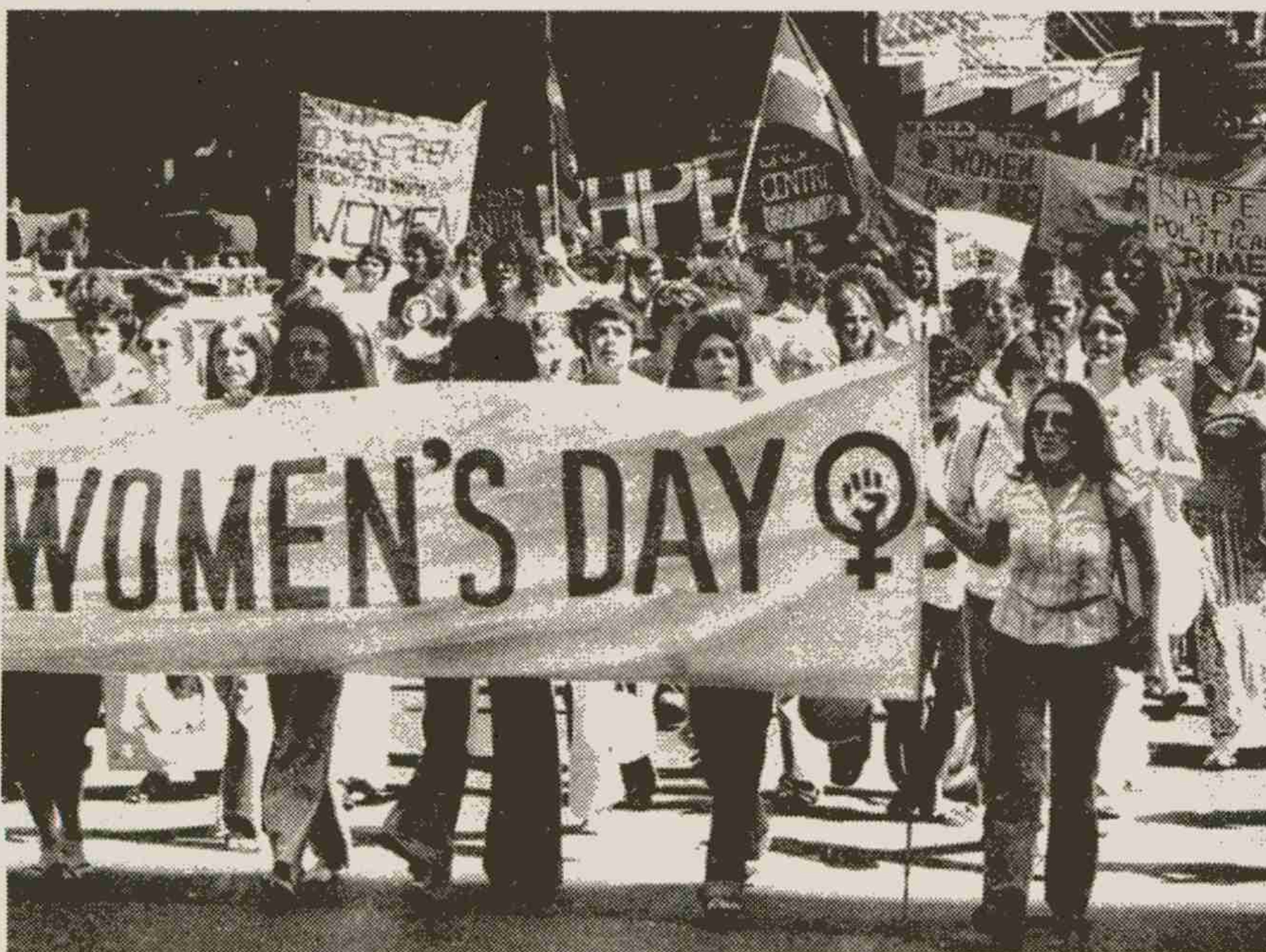
సభలూ మెక్సికోలోనూ, 85 లో నైరోబీ లోనూ మూడో సభ 1995 అక్టోబరులో బెర్లిన్ లోనూ జరిగాయి. 150 దేశాల నుంచి దాదాపుగా ఐదు వేల మంది ప్రతినిధులు ఈ సభలకు హాజరయ్యారు. ఈ సభల్లో ప్రపంచ దేశాలల్లోని మహిళల స్థితిగతులపై చర్చోపచర్చలు జరిగాయి. ఈ చర్చలు మహిళలనే కాక పరుషులను కూడా ఆలోచింపజేశాయి. ప్రత్యేకించి స్త్రీలలో నూతన ఆలోచనలు పురుడుపోసుకున్నాయి. మహిళల పట్ల సమాజంలో నూతన ఆలోచనలు పాదుకొల్పే లక్ష్యంతో 1975 నుంచి 1985 వరకూ మహిళా దశాబ్దిగా ప్రకటించింది.

అంటే దాదాపుగా శతాబ్దకాలం పాటు ప్రపంచవ్యాపితంగా మార్చి ఎనిమిదో తేదీన మనం అంతర్జాతీయ మహిళా దినోత్సవాన్ని నిర్వహించుకున్నాము. ఈ రోజు స్త్రీలంతా ఒక చోట చేరి సభలు, సమావేశాలు, చర్చలు,

తీర్మానాలు చేస్తూనే వున్నారు. మహిళలూ సబలలేననీ, ఎవరికీ బానిసలు కాదనీ ఈ సందర్భంగా నినదించారు. ఇలా దశాబ్దకాలం గడచిపోయింది. అయినా స్త్రీలమీద కనీసం బాలలనీ, వృద్ధులని చూడకుండా హత్యాచారాలు నానాటికీ పెచ్చరిల్లుతున్నాయి.

అమ్మమ్మ ఏమిటి! ఇంత నిరాశగా రాస్తున్నదని అనుకుంటున్నావా? పోరాటాల ఫలితంగా కొన్ని విజయాలు సమకూరిన మాట వాస్తవమే. పలు దేశాల్లో మహిళలకు 19 శతాబ్దికి పూర్వం ఓటు హక్కు లేదు. సోవియట్ యూనియన్ లో 1917లోనూ, ఇంగ్లండులో 1918లోనూ, ఫ్రాన్సులో 1944లోనూ, స్విజ్జరులాండులో 1975లోనూ స్త్రీలకు ఓటు హక్కు వచ్చింది. మనదేశంలో చట్టసభల్లో మహిళలకు 33 శాతం ప్రాతినిధ్యం కోసం 1996 నుంచి పోరాడుతున్నా పార్లమెంటు లో చట్టం కాలేదు. ఏవేవో కారణాలు చూపి మగ మహారాజులే తిప్పికొడుతున్నారు. స్థానిక సంస్థల్లో 50 శాతం మేర స్త్రీలకు ప్రాతినిధ్యం కల్పించినా, చట్ట సభల్లో మహిళల ప్రాతినిధ్యం స్వల్పంగా వుంటున్నట్లు లెక్కలు విదితం చేస్తున్నాయి. అయినా మహిళలకు 33 శాతం ప్రాతినిధ్య బిల్లును గురించి కనీసం ఆలోచించే స్థితి కూడా లేదు.

ఈనాటికి కూడా మహిళలకు వ్యక్తిగత జీవితంలోనూ, బహిరంగ జీవనంలోనూ విలువలే లేవు. స్త్రీ పుట్టుకతోనే వివిక్ష ఎదుర్కొంటూనే ఉంది. మగ పిల్లవాడిని కన్నట్లే ఆడపిల్లనూ నవమాసాలు మోసే కంటుంది తల్లి. ప్రముఖ స్త్రీవాద తత్వవేత్త సైమన్. డి. బనోయిర్ అంటారూ... "స్త్రీలు పుట్టరు -

స్త్రీ - పురుష సమానత్వమనే ఆధునిక, నాగరిక ధోరణులకు పాత ఆచారాలు అడుగడుగునా అడ్డుపడుతున్నాయి. అందువలనే మగవారితో మహిళలు సమానమనే ఆచరణ సమాజంలో పాదుకోలేకపోతున్నది. స్త్రీలు సైతం పాత పద్ధతులనే అనుసరిస్తున్నారు. ప్రశ్నించే తత్వాన్ని సమాజం జీర్ణించుకోలేని దుస్థితే దీనికి ప్రధాన కారణం.

తయారు చేస్తుంటారు". ఆడపిల్ల పుడుతూను ఓ మూసలో పోసి, ప్రతిదానికి గిరికిసి తయారు చేస్తున్నారు. దానివల్లనే ఆడపిల్లల్లో ఓ తక్కువ తనం, పిరికితనం, కుంచుంచు కుపోవటం, చిన్నాచితక సమస్యలను కూడా ఎదుర్కోలేని దైన్యం కొనసాగుతున్నాయి.

గత కాలంలో స్త్రీలు బాల్యవివాహాలు, అవిద్య, వరకట్నం, నిర్బంధ వైధవ్యం, సతీసహగమనం వగయిరా ఎదుర్కొన్నారు. అదే ఇప్పుడు సతీసహగమనం లాంటివి తప్పు వాటితోపాటు కొత్త సమస్యలు ఎదుర్కోవలసి వస్తున్నది. వరకట్న హత్యలు, యాసిడ్ దాడులు, గృహహింస, మానభంగాలు, లైంగిక వేధింపులు, పరువు హత్యలు వగయిరా... వగయిరా. దీనికితోడు కార్పొరేట్ సంస్థలు స్త్రీలను వ్యాపార ప్రకటన వస్తువుగా వాడుకుంటున్నాయి. అంతులేని అబద్ధపు ప్రకటనలకు మహిళ ఒక ప్రధాన వుపకరణం.

ప్రస్తుత కాలంలో స్త్రీల సమస్యలు అన్నీ ఇన్నీ కావు. అట్లని అన్ని సమస్యలనూ ఒకేగాట కట్టేసి చూడటం సరికాదు. చదువుకున్న, చదువులేని, పనిచేసేవారు, చేయనివారు, పల్లె ప్రాంతం, పట్టణ

ప్రాంతీయులు, సేవారంగంలో పనిచేసేవారు, రాజకీయలు ఇట్లా వివిధ రంగాల్లో వున్నవారు వివిధ రకాల సమస్యలను ఎదుర్కొంటున్నారు.

గ్రామీణులకు ఒకే పనికి ఒకే వేతనం అందటం లేదు. కార్పొరేట్ రంగంలోనూ ఇదే పరిస్థితి. రాజకీయ రంగంలోనూ స్త్రీల పట్ల వివక్షకు అంతేలేకుండా సాగుతోంది. ఇంటెడు చాకిరి చేసినా ఏ మాత్రం గుర్తింపు లేని మహిళలు, ఇంటా బయటా బండెడు చాకిరి చేయాల్సిన స్త్రీలు ... రకరకాల సమస్యలను ఎదుర్కోవలసి వస్తున్నది.

మహిళలు పడుతోన్న అన్ని ఈతి బాధలకూ పురుషులే కారణమని ఏకపక్షంగా నిందించలేము. మన ఇతిహాసాలు, పురాణాలు, ఆచారాలు, పద్ధతులు, ప్రాతిపదిక పాఠాలు మహిళలకు పురుషాధిక్యతను నేర్పుతున్నాయి. స్త్రీ అణగిమణిగి వుండాలనీ, అదే ఆదర్శ నారీ ధర్మమనీ బోధిస్తున్నాయి. భర్త గుడ్డివాడయినా, కుంటివాడయినా, నీతిమాలినవాడయినా, నపుంసకుడయినాసరే అతనికి నీడగా సతి ధర్మాన్ని విధిగా పాటించటమే స్త్రీకి పుణ్యమని పురాణాలు బోధిస్తున్నాయి. ఇవన్నీ ప్రాతిపదికానికే

సంకేతాలు. అయితే ధర్మశాస్త్రాల్లో పురుషులకూ కొన్ని నీతి బోధనలున్నా, వాటిని పురుషాధిక్యత మార్చివేసింది.

స్త్రీ - పురుష సమానత్వమనే ఆధునిక, నాగరిక ధోరణులకు పాత ఆచారాలు అడుగడుగునా అడ్డుపడుతున్నాయి. అందువలనే మగవారితో మహిళలు సమానమనే ఆచరణ సమాజంలో పాదుకోలేకపోతున్నది. స్త్రీలు సైతం పాత పద్ధతులనే అనుసరిస్తున్నారు. ప్రశ్నించే తత్వాన్ని సమాజం జీర్ణించుకోలేని దుస్థితే దీనికి ప్రధాన కారణం.

మరొక తమాషా విషయం చెప్పనా! స్త్రీలు అనుభవించే దుర్భర పరిస్థితులను చూసి చలించిపోయి, వారికి విద్యాబుద్ధులు నేర్పింది పురుషులే. రాజారామమోహనరావు, కందుకూరి వీరేశలింగం వంతులు, విద్యాసాగర్, గురజాడ, రనడ, జ్యోతిబా ఫూలే, పుచ్చలపల్లి సుందరయ్య వంటి మహానుభావులే లేకుంటే... మన సమాజం భూస్వామ్య కాలపు ధర్మాలను దాటి వుండేదే కాదు. పురుషులు - స్త్రీలు అనే అధిపత్య ధోరణి లేకుండా ఒకరికొకరు యిచ్చి పుచ్చుకునే పద్ధతిలో సమరస భావనతో జీవించినప్పుడే ఈ సమాజం పురోగమిస్తుంది.

ఇప్పుడిప్పుడే యువతలో కొంతమంది ఇంటి పనుల్లో స్త్రీలకు చేదోడువాదోడుగా వుంటున్నారు. స్త్రీల వున్నతికి చేయూత ఇస్తున్నారు. తెలివి, శక్తి సామర్థ్యాల్లో అమ్మాయిలకూ, అబ్బాయిలకూ తేడా లేదనీ, అన్ని పనులూ అందరూ చేయాలన్న తీరున చిన్ననాటి నుంచే పెంచాలి. పిల్లల పెంపకంలో ఈ పని చేయవలసింది ప్రధానంగా మహిళలేనని మనం గ్రహించాలి.

ఆశా! ఇది చాలా చాలా పెద్ద విషయం. చెప్పుకుంటూ పోతే అంతే వుండనన్ని సమస్యలు వున్నాయి. ఒక్కొక్కదానినీ వీలున్నప్పుడల్లా చర్చించుకుందాం.

మౌళి దినోత్సవ ఖుభకాంక్షలతో...

**ఇల్లు
శ్రీ అమర్**

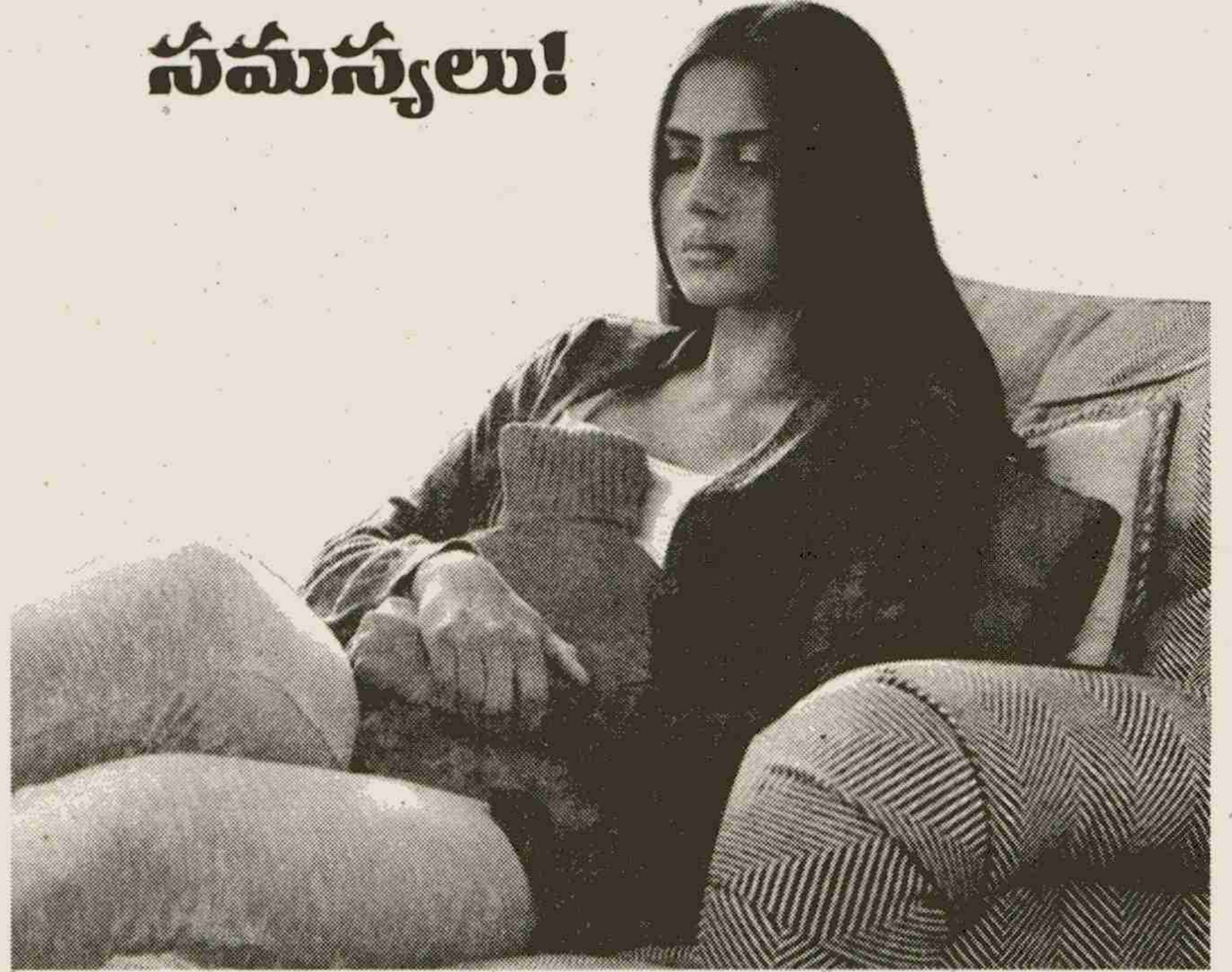

ఎదిగే వయసులో ఎదురయ్యే సమస్యలు!

బాలిక నుంచి మహిళగా ఎదిగే వయసులో ఎన్నో రకాల సమస్యలు ఎదురవుతుంటాయి. ముఖ్యంగా 13 ఏళ్ల నుంచి మొదలై ఇరవయ్యో ఏటకు చేరే సమయాన్ని యుక్త వయస్సుగా పరిగణిస్తారు. బాలికలకు ఈ వయసులో వివిధ సమస్యలు ఎదురవుతుంటాయి. వయసు పెరుగుతుండడం వల్ల శారీరక మార్పులు వస్తాయి. హార్మోన్లలోనూ మార్పులు వస్తుంటాయి. ఈ వయసులో అబ్బాయిల కంటే కూడా అమ్మాయిల్లో ఆరోగ్య పరమయిన జాగ్రత్తలు తీసుకోవటం చాలా అవసరం. మహిళల శారీరక ఆరోగ్యంలో కీలకపాత్ర పోషించే పునరుత్పత్తి వ్యవస్థ ఈ దశలోనే ఒక రూపుని సంతరించుకుంటుంది. ఈ పునరుత్పత్తి ప్రక్రియకు మహిళలను సిద్ధం చేయడంలో కీలకపాత్ర వహించేదే రుతుచక్రం. యుక్త వయస్సుకాలైనప్పటి నుంచీ నడిమి వయస్సు వరకూ నెలనెలా మహిళల జీవితంలో అతి సాధారణంగా జరిగిపోయే ఒక అతి సంక్లిష్టమైన జీవ ప్రక్రియ రుతుచక్రం. ఇది మహిళల శారీరక మార్పులతోనూ, ఆరోగ్యంతోనూ ముడిపడి ఉన్న ముఖ్యమైన అంశం. పోషకాహారం తీసుకోకపోవడం, పరీక్షల ఒత్తిడి, ఇతర శారీరక మార్పులు మానసిక ఆరోగ్యంపై ప్రభావం చూపిస్తుంటాయి. ఆ విశేషాలే ఈ మానం 'ఆరోగ్యమస్తు'లో...!

యుక్త వయసు మొదలయ్యే దశ బాలికలలో రుతుచక్రం ఆరంభం కావడం లేదా బహిష్టు రావడం సహజమైన అంశం. ఇది మొదడు నుంచి సంకేతాలతో మొదలై, పిట్యూటరీ గ్రంథి నుంచి హార్మోన్ల ప్రేరేపణతో, చివరికి అండాశయాల్లోని అండాలు ప్రేరేపించి, అవి విడుదలయ్యేలా చేస్తూ ఒక పరంపరగా

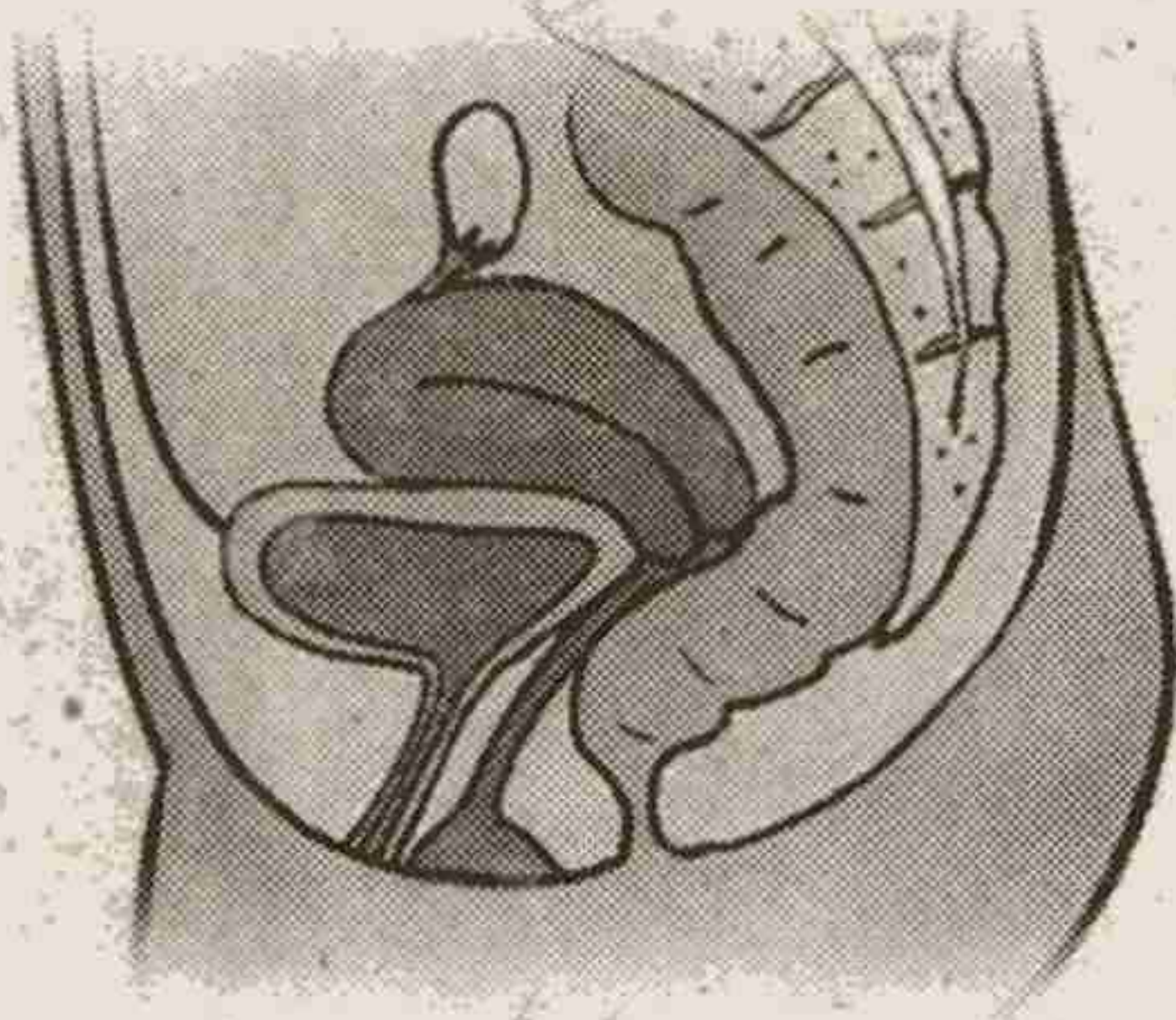
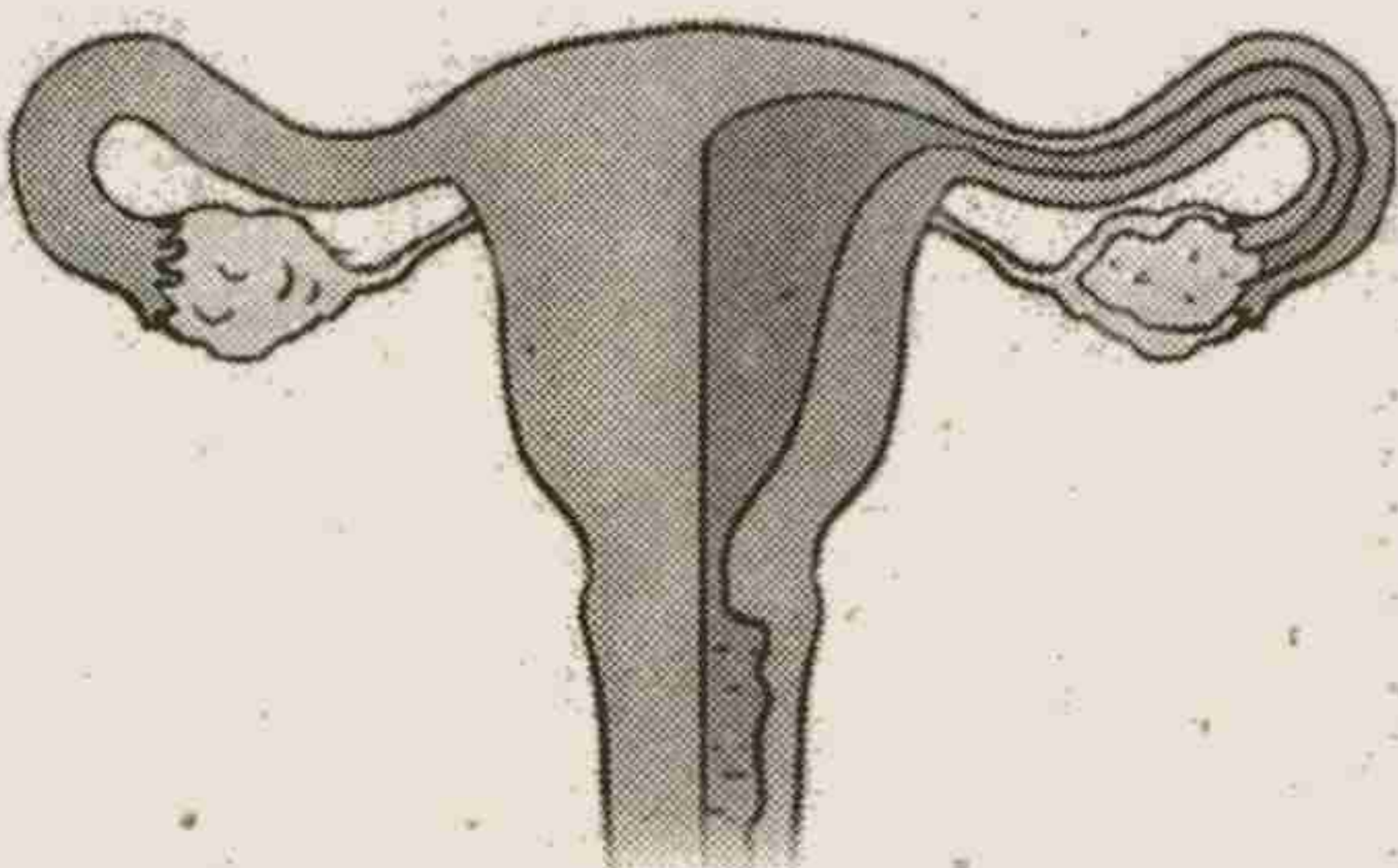

జరిగిపోయే సంక్లిష్టమైన ప్రక్రియ. దీనికి 'హైపోథలమిక్-పిట్యూటరీ-ఓవరీ యాక్సిస్' కీలకం. ఒకవైపు అండాశయాలను ప్రేరేపించి అండం విడుదలయ్యేలా చూసే ప్రక్రియ కొనసాగుతుంటే మరోవైపు ఆ అండం ఫలదీకరణం చెందితే, పిండంగా పెరిగేందుకు వీలుగా గర్భాశయంలో మందపాటి పొర ఏర్పడుతుంటుంది. పిట్యూటరీ గ్రంథి నుంచి వచ్చే ఎఫ్ఎస్హెచ్, ఎల్హెచ్ హార్మోన్లు అండాశయం మీద పనిచేసినప్పుడు ఈస్ట్రోజెన్, ప్రొజెస్టెరాన్ విడుదలవుతాయి. దీనికి స్పందించి గర్భసంచిలోని ఎండోమెట్రియం పొర మందంగా మారుతుంటుంది. ఆ రుతుచక్రంలో గర్భధారణ జరగకపోతే.. ఆ పొర విడివడి రుతుస్రావం రూపంలో అండంతో

సహా బయటకు వచ్చేస్తుంది. ఇదే నెలసరి, రుతుస్రావం. ఇది ముగిసిన తర్వాత, తిరిగి గర్భాశయంలో పొర ఏర్పడటం మొదలై, అది మళ్లీ సిద్ధమవుతుంటుంది. ఇది ప్రతి రుతుచక్రంలోనూ సహజంగా జరిగే ప్రక్రియ అని యుక్తవయసులో ఉన్న ప్రతి అమ్మాయి కూడా అవగాహన చేసుకోవాలి.

రుతుచక్రం సక్రమంగా లేకుంటే

ఎంతో మంది యువతులు ఎదుర్కొనే ప్రధాన సమస్య నెలనెలా రుతుస్రావం సక్రమంగా జరగకపోవడం. దీనికి కారణాలెన్నో. ఎదిగే వయసులోని బాలికలకు కుటుంబ పరమైన, విద్యా, వృత్తిపరమైన ఒత్తిడి అధికంగా ఉంటుంది. ఈ ఒత్తిడి దీర్ఘకాలం కొనసాగితే దీని ప్రభావం వారి శరీరంలో కీలకపాత్ర వహించే హార్మోన్లపై పడుతుంది. దీని ఫలితంగా రుతుచక్రంలో రకరకాల వ్యత్యాసాలు చోటుచేసుకుంటుంటాయి. అందువల్ల రుతు సమస్యలతో బాధపడుతున్న వారి సంఖ్య యువతుల్లో ఎక్కువవుతోంది. వీరికి అమినోరియా, గర్భధారణ జరగకపోవడం, ఎర్లీ మెనోపాజ్, పీసీఓడి, మెనుస్ట్రువల్ డిజార్డర్స్ వంటి రకరకాల

సమస్యలు శారీరక, మానసిక అనారోగ్యాలు ఎదురవుతున్నాయి.

అమినోరియా :

శారీరక ఎగుగుదల సక్రమంగా ఉన్నా నిర్ణీత సమయానికి రుతుక్రమం రాకపోవడాన్ని అమినోరియా అంటారు. ఇది ప్రైమరీ అమినోరియా, సెకండరీ అమినోరియా అని రెండు రకాలు.

ప్రైమరీ అమినోరియా :

స్త్రీలు యుక్త వయస్సుకు వచ్చినప్పటికీ అంటే 16 సంవత్సరాల తర్వాత కూడా రుతుచక్రం ప్రారంభం కాకపోవడాన్ని ప్రైమరీ అమినోరియా అంటారు. క్రోమోజోములకు సంబంధించిన లేదా జన్మపరమైన సమస్యలు దీనికి కారణం. ముఖ్యంగా టర్నర్స్ సిండ్రోమ్, గర్భాశయ నిర్మాణలోపాలు, గర్భాశయ ఇన్ఫెక్షన్లు, సిస్టిక్ ఫైబ్రోసిస్, కుషింగ్ సిండ్రోమ్ వంటి సమస్యలు, హార్మోన్ అసమతుల్యతలు ముఖ్యంగా ఎడ్రినల్ గ్రంథి సమస్యలకు తోడు క్యాన్సర్ నివారణ మాత్రలు, ఆంటీ డిప్రెసివ్ మాత్రలు వాడడం దీనికి కారణాలవుతాయి.

రెండో అమినోరియా :

బహిష్టు ప్రక్రియ సక్రమంగా ఉంటూ, ప్రసవానంతరం మూడు నెలల వరకూ బహిష్టు కాకపోవడాన్ని రెండో అమినోరియా అంటారు. పిల్లలకు పాలిచ్చే సమయంలో తల్లికి నెలసరి రాకపోవచ్చు. దీనికోసం ఎటువంటి చికిత్సా అవసరం లేదు. పిట్టూటరీ గ్రంథి, థైరాయిడ్

సమస్యలు ఉన్నవారికీ, గర్భనిరోధక మాత్రలు, కొన్నిరకాల యాంటీ డిప్రెషన్ మందులు వాడేవారికీ, పీసీవోడి (పాలిసిస్టిక్ ఒవేరియన్ డిసీజ్) ఉన్నవారికీ ఈ సమస్య ఎదురవుతుంది. శక్తికి మించి వ్యాయామం చేయడం, ఎక్కువసార్లు డి అండ్ సి చేయించు కోవడం, గర్భ సంబంధిత శస్త్ర చికిత్సలు చేయించుకోవడం కూడా దీనికి కొంతవరకూ కారణమవుతాయి.

డిస్మెనోరియా :

ఈ సమస్య ఉన్నవారికి రుతుస్రావం సమయంలో తీవ్రమైన నొప్పి వస్తుంటుంది. యుక్త వయసులో ఉన్న అమ్మాయిల్లో సాధారణంగా ఇది కనిపిస్తుంది. డిస్మెనోరియా మూడు రకాలుగా ఉంటుంది. అవి కంజెస్టివ్ డిస్మెనోరియా, స్పాస్మోడిక్ డిస్మెనోరియా, మెంబ్రేనస్ డిస్మెనోరియా.

కంజెస్టివ్ డిస్మెనోరియా :

కొంతమందిలో బహిష్టుకు మూడు నుంచి ఐదు రోజుల ముందే పొత్తి కడుపులో, నడుము భాగంలో నొప్పితో ప్రారంభమవుతుంది. ఇది రుతుస్రావం మొదలైన తరువాత మందులు వాడకపోయినా దానికదే తగ్గిపోతుంది. దీనికి ఎండోమెట్రియాసిస్, మయోమస్, ఎడినో మోసిస్ వంటివి కారణం.

స్పాస్మోడిక్ డిస్మెనోరియా :

బహిష్టు మొదలైన మొదటిరోజు మాత్రమే ఒకటి, రెండు గంటలు నొప్పి వుండి, రుతుస్రావం సాఫీగా పూర్తవడంతో తగ్గిపోతుంది. ఈ సమయంలో వచ్చే నొప్పి ఎక్కువగా ఉండి, పొట్ట బిగదీసినట్లుగా వుండడం, విరేచనాలు కావడం వంటి లక్షణాలు ఉంటాయి. నొప్పి మరి అధికంగా ఉంటే వాంతులు అవుతాయి. దీనిని స్పాస్మోడిక్ డిస్మెనోరియా అంటారు. ఇంట్రా యుటెరైన్ కాంట్రాసెప్టిక్ డివైజెస్, సైకోజెనిక్ ఫ్యాక్టర్స్, ఒత్తిడి వంటివి కూడా ఈ సమస్యకు కారణం.

మెంబ్రేనస్ డిస్మెనోరియా :

బహిష్టు సమయంలో నొప్పి భరించ లేనంతగా వుంటుంది. ఇది ఎక్కువ శాతం ఒత్తిడి వల్ల, హార్మోన్ల అసమతుల్యత వల్ల కలుగుతుంది.

పీసీవోడి :

ఈ మధ్యకాలంలో ఎక్కువ మందిలో కనిపిస్తున్న సమస్య పాలిసిస్టిక్ ఒవేరియన్ సిండ్రోమ్ (పీసీవోడి). ముఖ్యంగా యుక్త వయసులో ఉన్న అమ్మాయిల్లో ఇది ఎక్కువగా ఉంటుంది. 15 నుంచి 25 ఏళ్ల వయసున్న వారిలో కనిపిస్తుంది. దీనికి ప్రధాన కారణం హార్మోన్ల అసమతుల్యత. స్త్రీలలో పురుష

హార్మోన్లు (టెస్టోస్టెరాన్) పెరగడం వల్ల ఈ సమస్య ఏర్పడుతుంది. చాలా కాలంగా ఒత్తిడికి లోనవడం వలన కూడా పీసీఓడి సమస్య వస్తుంది.

లక్షణాలు :

ఈ సమస్య మొదలైన వెంటనే దాని ప్రభావం కనిపిస్తుంది. పీరియడ్స్ సరిగ్గా రాకపోవడం, వచ్చినా రక్తస్రావం ఎక్కువ కావడం, కడుపునొప్పి, అవాంఛిత రోమాలు రావటం, మెడ దగ్గర నల్లబడటం, జుట్టు రాలడం, ముఖంపై మొటిమలు రావడం వంటి లక్షణాలు కనిపిస్తాయి. వీరిలో కనిపించే మరో ముఖ్యమైన లక్షణం అధికంగా బరువు పెరగడం. సంతానలేమి సమస్య కూడా వస్తుంది.

నిర్ధారణ, చికిత్స :

అల్ట్రాసౌండ్ స్కానింగ్, హార్మోన్ పరీక్షలతో రుతుచక్ర సమస్యలను నిర్ధారించవచ్చు. రక్త పరీక్షలు - సీబీపీ, ఈఎస్ఆర్, హార్మోన్ పరీక్షలు - ఎఫ్ఎస్హెచ్, ఎల్హెచ్, ఎస్ ప్రోలాక్టిన్, థైరాయిడ్ ప్రోఫిక్, అల్ట్రాసౌండ్, సీటీ స్కాన్ అబ్డామిన్ ద్వారా రుతుచక్ర సమస్యలకు కారణాలను గుర్తించవచ్చు. ఆయా సమస్యలకు అనుగుణంగా గైనకాలజిస్ట్ పర్యవేక్షణలో మందులు వాడితే తక్కువ కాలంలోనే వీటి నుంచి బయటపడొచ్చు.

యుక్తవయసులో తగిన ఆహారం తీసుకోకపోతే శరీరంలో వచ్చే మార్పులకు తోడు, తినే అలవాట్ల వంటివి యువతుల్లో కొన్ని ఆరోగ్య సమస్యలు కలిగిస్తాయి. అందువల్ల యుక్త వయసు బాలికలకు అవసరమైన కొన్ని ప్రధాన ఆరోగ్య జాగ్రత్తలు తప్పనిసరిగా తీసుకోవాలి. ముఖ్యంగా వారు ఏం తింటున్నారన్న విషయాన్ని గమనించాలి. తినే ఆహార పదార్థాలలో పోషక విలువలు సరిగా లేకుంటే స్థూలకాయం, ఊబకాయం వంటివి సర్వసాధారణం అవుతున్నాయి. ముఖ్యంగా ఎదిగే వయసులో బాలికలకు ఈ సమస్య చాలా ఇబ్బందికరంగా మారుతోంది. స్థూలకాయం ఇతర అనేక రకాల ఆరోగ్య సమస్యలను తీసుకొస్తుంది. అందువల్ల జంక్ ఫుడ్, ఫాస్ట్ ఫుడ్ వంటివాటికి వీలైనంత దూరంగా వుండాలి. బాలికలు ఎదుగుతున్న కొలదీ వారి ఎముకలు క్యాల్షియం కోల్పోతుంటాయి. ఈ సమస్య వారి రుతుచక్రం ప్రారంభమైన నాటి నుంచి మొదలై, జీవితాంతం ఉంటుంది. ప్రతిరోజూ ఒక గ్లాసు పాలతో పాటు ఒక అరటిపండు లేదా ఒక కోడిగుడ్డుని బాలికలకు తప్పనిసరిగా తినిపించాలి.

శుభ్రతపై అవగాహన అవసరం...

యుక్తవయసులోని బాలికలకు తప్పని సరిగా రుతుచక్రం సమయంలో శుభ్రత,

జననాంగ పరిశుభ్రతల విషయంలో తగిన అవగాహనని కల్పించాలి. పరిశుభ్రతని నిర్లక్ష్యం చేస్తే మూత్ర సంబంధిత ఇన్ఫెక్షన్లు రావచ్చు. కనుక పీరియడ్స్లో శుభ్రత అత్యవసరం. ఇది ప్రతి నెలా వచ్చే సమస్య కనుక ఆ సమయంలో శుభ్రతను తగిన విధంగా పాటించాలి. రుతుచక్రం నొప్పులు, బలహీనత - నెలకు ఒకసారి వచ్చే రుతుచక్రం యుక్త వయస్సు పిల్లల ఆరోగ్యాన్ని స్వల్ప ఇబ్బందుల్లో పడేయవచ్చు. దీనిని తప్పించే మార్గం లేదు. బాలికలు పీరియడ్స్ సమయంలో తినకూడని ఆహార పదార్థాలను మానివేయాలి. ద్రవ పదార్థాలను అధికంగా తీసుకోవాలి. రుతుచక్రం తేదీలు తప్పక రికార్డు చేయాలి. ఇది 28 నుండి 31 రోజుల మధ్య ఉంటే అది సాధారణ రుతుచక్రమేనని గుర్తించాలి. పీరియడ్స్ సక్రమంగా లేకుంటే ఈ సమస్యను చక్కదిద్దడానికి స్త్రీ సంబంధిత వైద్య నిపుణులను సత్వరమే సంప్రదించాలి.

డాక్టర్ స్రవంతి దేవభక్తుని,

ఎం.ఎస్. (ఓ.బి.బి),

స్రవంతి హాస్పిటల్స్

అశోక్ నగర్, విజయవాడ.

లేటెస్ట్ నంటకం

ఓ లీటరు ప్రేమకు

రెండు లోటాలు అనురాగం, అనుమానం

కలగలిపి

చెంచాడు శృంగారంతో సెంటిమెంట్ల సెగన

సన్నగా ఉడకనిచ్చి

ఆనక అపార్థాల పోపు పెట్టి

చల్లారకముందే

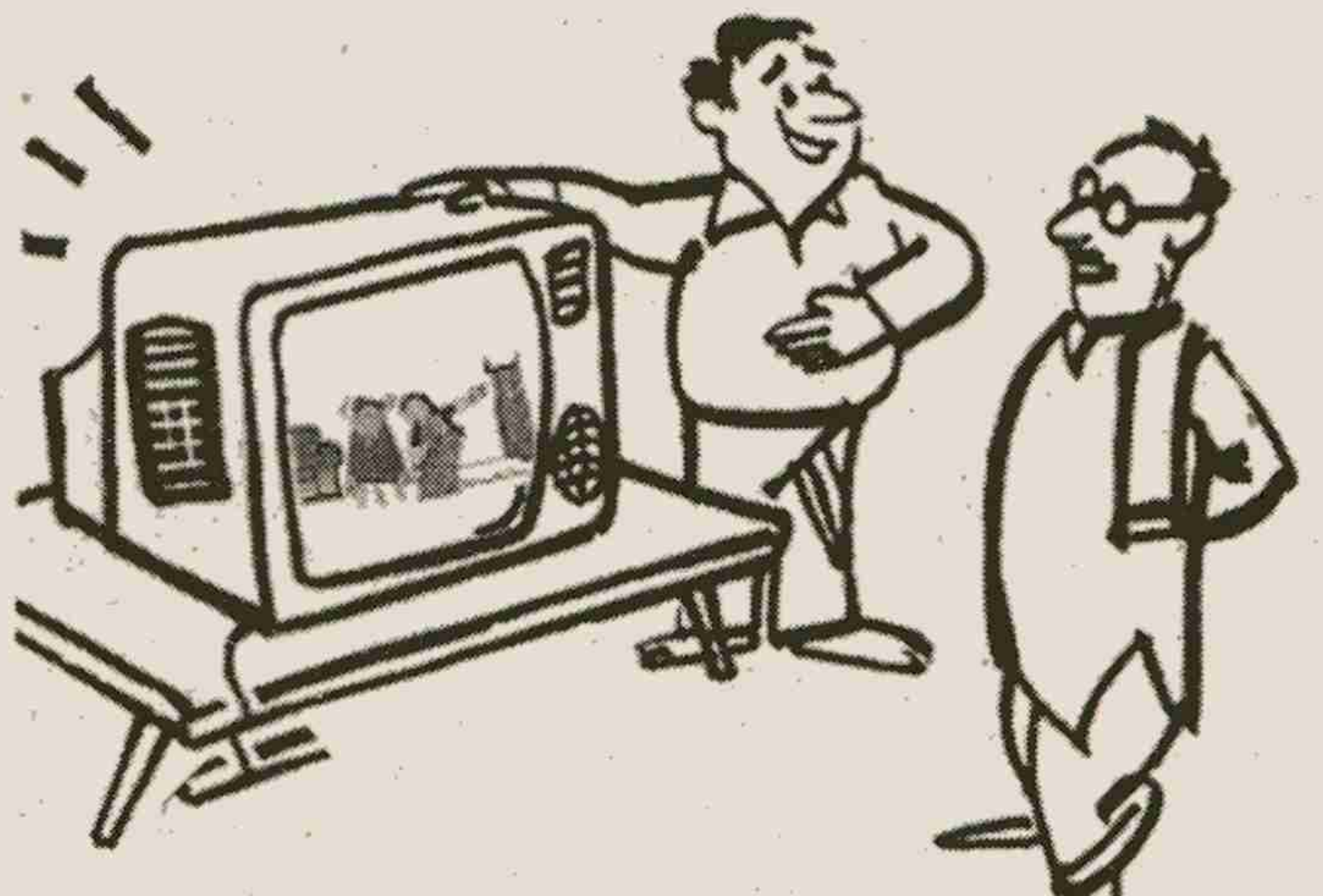
కాసిన్ని త్యాగాలు, కడివెడు కన్నీళ్లు

కలిపి

టీవీ గ్రెండర్లో రుబ్బేస్తే

ఏడుపుగొట్టు సీరియల్ రెడీ !... అంతే!

- కర్లపాలెం హనుమంతరావు

జీ సెక్స్ వర్కర్ ఆత్మకథ

నేను నళినీ జమీలా నా బిడ్డ కోసం సెక్స్ వర్కర్ గా మారాను !

“నాకు తొమ్మిదేళ్ల వయసు వచ్చేసరికి చదువు మూలన పడింది.

నాకేమో చదువుకోవాలని ఉండేది.

నాన్నతో గట్టిగా ఆ మాట చెప్పేందుకు ధైర్యం చాలలేదు, అమ్మకు ఆ మాట పూచికపుల్ల అంత విలువైనా ఉండదని నాకు తెలుసు. చదువు మానేసిన తరువాత ఇంట్లో పనులు చేసే దాన్ని.

బజారుకు వెళ్ళినప్పుడు మా బడి కనబడితే ఏడుపొచ్చేది. ఆ ఏడుపు చూసి జనమంతా పరిగెత్తుకొచ్చి ఏవైనా పడేసుకున్నావా అని అడిగేవాళ్ళు. నేను మా బడి వైపు చూస్తూ ఎక్కిళ్లు పెడుతూ ఏడుస్తూనే చెప్పేదాన్ని.

‘నువ్వు ఇప్పుడు చాలా పెద్ద పిల్లవి అయిపోయావు. ఇంకా బడికి పోవడం ఏమిటి? మీ నాన్న అందుకే నిన్ను బడి మానిపించాడు’ అని నచ్చజెప్పే వాళ్ళు.

మొదట్లో నా ఏడుపును చూసి కంగారు పడ్డ వాళ్ళు తర్వాత విసుక్కోవటం ప్రారంభించారు. నేను మట్టి గనుల్లో పనికి వెళ్లాను.

అమ్మ కూడా నూలు మిల్లులో ఉద్యోగం చేసేది.

తరువాత ఆమెకు ఆ ఉద్యోగం పోయింది. నాన్న కమ్యూనిస్టు పార్టీలో పని చేస్తున్నాడని అమ్మను ఉద్యోగం నుంచి తీసేశారు.

సంపాదన లేనిదే మనుషులకు స్వతంత్రం

లేదని నాకు అర్థమైంది. ఎన్నో రాత్రులు అమ్మ ఒంటరిగా కూర్చుని ఏడుస్తూ ఉండేది.

రానురానూ తిండికి కూడా గతిలేని పరిస్థితులు వచ్చాయి.

నాన్న మిలటరీలో పని చేసే రోజుల్లో కాలికి గాయం అయిందంట. అందుకే ఆయననూ ఉద్యోగం లోంచి తీసేశారు.

నాన్నకు పింఛను డబ్బులు వచ్చినప్పుడు మాత్రం నారింజ పండ్లు తెచ్చి మాకు తలా ఒకటి ఇచ్చేవాడు.

మా నాన్న శ్రీ నారాయణ గురు అను యాయుడని చెప్పుకునేవారు. నారాయణ గురు సిద్ధాంతాల ప్రకారం కుల భేదాలు ఉండడానికి వీలేదు, కానీ ఆయన ఏనాడూ మమ్మల్ని ఇతర కులాల పిల్లలతో ఆడుకోనివ్వలేదు.

ఆరుగురు పిల్లలనూ, భర్తనూ పోషించడం అమ్మ తన ధర్మంగా భావించేది.

ఇంటి పరిస్థితులు చూడలేక నేను పెంకుల కర్మాగారంలో పని చేయటం మొదలు పెట్టాను.

ఆ పనికి తీసుకోరేమోనని లుంగీ కట్టుకుని తయారై వెళ్లాను.

అలా తొమ్మిదేళ్ల వయసులో నేను తొలిగా కూలి పనికి వెళ్ళాను. పొద్దున్న ఆరు గంటల నుంచి సాయంత్రం 6 గంటల దాకా పని చేయాలి. రోజుకు రూపాయిన్నర కూలి. పగిలిపోయిన పెంకులు ఏరేటప్పుడు తెగి గీరుకు పోయిన నా చేతులను చూసి అమ్మ ఏడ్చేది.

చేతులు మంటలు పుడుతున్నా, కుటుంబ అవసరం ముందు ఆ బాధ తెలిసేది కాదు.

ఈ కూలి గిట్టుబాటు కాక మట్టి బావుల్లో

పనికి చేరాను. మగవాళ్లకు మూడున్నర, ఆడవాళ్లకు రెండున్నర రూపాయలు కూలి ఇచ్చే వాళ్ళు.

ఇలా రెండేళ్ళు గడిచిపోయాయి. ఇలా కాదని ఒక ఇంట్లో పాచి పనికి చేరాను.

నాకు ఇక్కడ అన్నంతో పాటు కూలి కూడా దొరుకుతుందని ఆశపడ్డాను. కానీ అక్కడ ఆ ఇంటి మనుషులు నాపై అసహ్యంగా ప్రవర్తించారు.

కొన్నాళ్ల తర్వాత మళ్ళీ మట్టి బావులలో పనికి వెళ్లాను. అక్కడ కూడా ఇలాంటి పరిస్థితులే ఎదురయ్యాయి. ఆడవాళ్ళని చెయ్యి పట్టి లాగే వాళ్ళు. కొగిలించుకునే వాళ్ళు. నోరెత్తకుండా ఉన్న వాళ్లకి మంచి కూలి దక్కేది. ఈ పని చెయ్యటం మానుకున్నాను. తరువాత గనిలో పనికి చేరాను.

భాస్కర్ ఎత్తన్ నన్ను ప్రేమించాడు. కానీ అతనంటే నాకు ఇష్టం లేదు. మరో మోటు మనిషి కూడా తగిలాడు. అతని పేరు పాలియొక్కర్ ఆంథోని. వీడు కూడా నాకు ఇష్టం లేదు.

నన్ను ప్రేమిస్తున్నానని చెప్పిన మగ వాళ్ళు చాలామంది ఉన్నారు. అందులో చంద్రన్ ఒకడు. నేను కూడా చంద్రన్నని పెళ్లి చేసుకుందామనుకున్నాను. కానీ చంద్రం స్నేహితుడు సుబ్రమణ్యన్ ఇంటిలో కొన్ని కారణాల వల్ల వారం రోజులు వుండటం వల్ల నేను అతని భార్యనని అందరూ అనుకున్నారు.

అలా నేను సుబ్రమణ్యన్ భార్యనయ్యాను. ఇదీ నా పెళ్లి జరిగిన పద్ధతి. సుబ్రమణ్యన్ సారా అమ్మేవాడు.

కొద్దిరోజుల తర్వాత కొన్ని కారణాల వల్ల నాకు సారా తాగటం అలవాటుగా మారింది.

మాలో చాలామంది హైస్కూలు దాకా చదువు పూర్తి చేసిన వాళ్ళు వున్నారు. తమ చదువులకు ఏ ఉద్యోగమూ దొరకని వాళ్ళు, భర్తల దౌర్జన్యాలకు గురయిన వాళ్ళు, పెద్ద మొత్తాల్లో కట్నాలు తేనందుకు అత్త వారి ఇంటి నుంచి గెంటి వేయబడిన వాళ్ళు, అదే విధంగా రకరకాల సమస్యల వల్ల వీధిన పడి బతకడానికి మరో మార్గం దొరకక ఈ వృత్తిలోకి వచ్చిన వాళ్లే ఈ స్త్రీలంతా!

ఎంతకాలం గడిచినా మగబుద్ధిలో మార్పు వస్తుందన్న ఆశ కలగటం లేదు. ఆడవాళ్ళంటే తమ ఆనందం కోసం తయారైన వస్తువులనుకొనే దృష్టి నానాటికీ పెరుగుతూనే ఉంది.

మాకు ఒక అబ్బాయి, ఒక అమ్మాయి పుట్టారు. మూడున్నర ఏళ్ల పాటు మా బంధం కొనసాగింది, విపరీతమైన తాగుడు వల్ల సుబ్రమణ్యన్ చనిపోయాడు. పదిహేడేళ్ల వయసులో అబ్బాయి చనిపోయాడు, అమ్మాయి మా అత్త దగ్గర పెరిగింది. రెండేళ్ళ వయసులోనే నా కూతుర్ని వదిలి వచ్చి పట్టణంలో డబ్బులు సంపాదించాను.

మా అత్త రహస్యంగా నా దగ్గరికి వచ్చి డబ్బులు పట్టుకెళ్తుండేది.

నా భర్త చనిపోయాక మా అత్త నన్ను డబ్బులు తెమ్మని వేధించసాగింది.

నా పేరుతో మరీ ఒత్తిడి చేసింది.

నేను వ్యభిచారం మొదలు పెట్టింది ఆ రోజుల్లోనే!

కూలి పని చేస్తే రెండున్నర రూపాయలు ఇచ్చేవారు.

కానీ మా అత్త రోజుకు ఐదు రూపాయలు తీసుకు రావాలనేది. నేనూ, నా స్నేహితురాలు కాత్యాయనితో ఇదంతా చెప్పుకున్నాను.

నేను సెక్స్ వర్కర్ గా పనచేస్తే రోజుకు 50 రూపాయలు వస్తాయని ఆమె చెప్పింది. నాకు భూమి తలకిందులు అయినట్టు అని పించింది.

ఇది నా ఊహకు కూడా అందని విషయం.

ఓ పోలీసు అధికారితో ఒక రాత్రి గడిపాను. అతను నాకు సున్నితత్వాన్నీ, క్రూరత్వాన్నీ రెండింటినీ చూపించాడు. నా మొట్టమొదటి విటుడు నాకు నేర్పిన పాఠం అది.

ఆ రోజు ఉదయం పోలీసులు నన్ను స్టేషన్ కి లాక్కెళ్లారు.

నాకు కోపం వచ్చి రాత్రులు మా దగ్గరకు వచ్చేది మీ పోలీసులే. పగలు చావ కొట్టేది మీరేనా? అని అరిచాను! ఆఖరికి నన్ను వదిలేయడానికి నాతో బేరం పెట్టుకున్నాడు.

ఆ తర్వాత అక్కడి నుంచి వెళ్లి ఒక కంపెనీలో సెక్స్ వర్కర్ గా చేరాను. ఇక్కడే అందరితో కలిసి తాగడమూ, సిగరెట్లు

కాల్చడమూ చేశాను.

రాత్రి 8 గంటల సమయం మాకు చాలా కీలకమైంది. ఎందుకంటే ఆ సమయంలోనే మాకు విటులు దొరుకుతారు.

నాకు కొందరు క్లయింట్లు ప్రేమతో చీరలు కూడా కొనిచ్చేవారు, ఇక్కడే నాకు విశ్వనాథం పరిచయం అయ్యాడు. ఇతనితో కొన్నాళ్ళు బంధం కొనసాగింది.

కొన్నాళ్ళు ఒక బ్రాహ్మణ కుటుంబంలో వుంటూ ఈ వ్యాపారం చేశాను.

నాకు క్లయింట్లు దొరికినప్పుడల్లా వాళ్లకు కొంత కమీషన్ ఇవ్వాల్సి.

నేను వృత్తిలోకి అడుగుపెట్టింది నా పిల్లల్ని పోషించుకోవడానికి. అన్ని వృత్తుల లాగా ఇది కొందరికి ఆధారం అవుతుంది. నేను దీనిలో కొనసాగాల్సి రావటం కేవలం నా పిల్లల కోసమే.

నేను మరొకతన్ని పెళ్లి చేసుకున్నాను. ఇక్కడే నాకు జీనత్ పుట్టింది. నేను వేరే మతానికి చెందిన దానినని, ఆ బిడ్డను తన కూతురిగా అంగీకరించబోనని అతను వాదించాడు. ఈ బంధం మూడు నెలల పాటు సాగింది.

వేలాయుధన్ అనే వ్యక్తి నాకు పరిచయం అయ్యాడు. అతను నన్ను ఆదుకున్నాడు. ప్రతి వాడికీ నేను కావాలి. కానీ కానీ నా బిడ్డ బాధ్యత వహించడం ఎవరికీ ఇష్టం లేదు.

నా కూతురిని ఓ స్నేహితురాలు పెంచుతానని చెప్పింది, కానీ అందుకోసం రోజుకు 100 రూపాయలు ఇవ్వాలని కోరింది. నాలాగే చాలామంది తల్లులు వాళ్ల పిల్లల్ని ఆమె దగ్గర వదిలి ఈ వృత్తి చేస్తున్నారు.

ఇక్కడ షాహుల్ హమీద్ నాకు పరిచయం అయ్యాడు. కానీ మొదట కలిసినప్పుడు తన పేరు జయరాజ్ అని చెప్పాడు. మేము పెళ్లి

చేసుకున్నాము. కొన్ని కారణాల వల్ల జమీల అని నా పేరు మార్చుకున్నాను. అయితే 12 ఏళ్ల పాటు సాగిన ఈ బంధం ముగిసి పోయింది.

నా శరీరం జబ్బు పడిపోయింది. నీళ్లు కూడా కలపకుండా మధ్యం తాగే అలవాటు చాలా కాలం నుంచి చేస్తుండటంతో కాలేయంలో పెద్ద పుండు ఏర్పడింది.

ఇదివరలో లాగా నన్ను నేను పోషించుకునేందుకు ఇప్పుడు నా శరీరం సహకరించడం లేదు.

నా జీవితంలో నిజంగా భయంకరమైన రోజులు ఇవి.

మగవాళ్ళు చిన్న వయసులో ఉన్న ఆడ పిల్లలను లోబరుచుకునే వాళ్ళు. ఆ భయంతో జీనత్ ను మా ఇద్దరి మధ్యలోనే పడుకోబెట్టు కునే వాళ్ళం. కొన్నాళ్ళ తరువాత నా కూతురిని ఒక మతబోధకుడి ఇంట్లో స్నేహితురాలి సహాయంతో ఉంచాను. కానీ, వాడుపరమ దుర్మార్గుడు.

ఆ తర్వాత తిరువనంతపురంలో బంధువుల ఇంటికి వచ్చి స్థిరపడ్డాను. ఆ ఇంట్లో వాళ్ళు జీనత్ ను తమ కూతురులా చూసుకునేది.

అలా చాలా చోట్లకి నా కూతుర్నే మారుస్తూ మారుస్తూ వచ్చాను.

నా ఆరోగ్యం క్షీణించసాగింది.

వారానికి ఒక్కసారి స్నానం చేయమన్నారు డాక్టర్లు

తలస్నానం అయితే నెలకు ఒక్కసారి మాత్రమే.

జబ్బుతో బలహీన పడిపోయాను జుట్టు తెల్లబడుతున్నది. నల్లరంగు వేసుకున్నాను.

మళ్లీ వేశ్యా వృత్తిలోకి అడుగుపెట్టాలని నిర్ణయించుకున్నాను.

నా కూతుర్ని ఓ స్నేహితురాలి ఇంట్లో వుంచాను. నా కూతురికి బట్టలూ, తినుబండారాలూ తీసుకు వెళ్ళేదాన్ని. అప్పుడే జీనత్ నేరుగా ప్రశ్నలు అడగటం మొదలు పెట్టింది. మీ నాన్న చనిపోయాడు, నా స్నేహితుడు ఒకరు సహాయం చేస్తున్నాడని అబద్ధం చెప్పాను.

నాకు పెద్ద మొత్తాల్లో డబ్బు రావటం మొదలయ్యాకే నేను చేస్తున్న పని గురించి జీనత్ కి చెప్పాను.

ఆ తర్వాత సెక్స్ వర్కర్ల హక్కుల కోసం జ్వాలాముఖి అనే సంస్థతో పని

చేయాలని నిర్ణయించుకున్నాను. అక్కడే నేను వుపన్యాసాలు ఇవ్వటం నేర్చుకున్నాను. జాగ్రత్తలు తీసుకోకపోతే ఎయిడ్స్ బారిన పడతారని నా మాటలు వింటున్న స్త్రీలకు గుర్తు చేశాను. ఇంతలో సభలో నుంచి ఓ క్యాథలిక్ డాక్టర్ లేచాడు. కండోమ్ వాడటం ప్రకృతి విరుద్ధం అంటూ వాదనకు కూడా దిగాడు. మమ్మల్ని అసహ్యమైన బూతులతో తిట్టేవారు. అసభ్యమైన సైగలు కూడా చేసేవారు.

ఒక సెక్స్ వర్కర్ను ఎనిమిది మంది కలిసి బలవంతం చేస్తూ, ఆ అమ్మాయి అరుస్తున్నదని గొంతు నొక్కారు. ఆ అమ్మాయి చనిపోయింది. మేము నిరసనగా ధర్నా చేశాము. కానీ చనిపోయిన మనిషి ఒక వేశ్య కాబట్టి సమాజంలో ఏ చలనమూ లేదు. ఒక వేశ్య మరణాన్ని గురించి సమాజానికి ఎప్పుడూ ఆసక్తి ఉండదు.

ఓసారి సబీరాను పోలీసులు అరెస్టు చేసి వివరీతంగా కొట్టారు. ఆ రాత్రంతా చిత్రహింసలు పెట్టారు. రొమ్ములకు లోతైన గాయాలై చీము పట్టింది. 2004 అక్టోబర్లో సబీరా చనిపోయింది.

ఇద్దరు అమ్మాయిలు నొప్పిని భరించలేక చేతులారా ఆత్మహత్య చేసుకున్నారు.

సెక్స్ వర్క్ మానేస్తాం. కానీ ఏ పని కయినా కనీస వేతనం వంద రూపాయలు ఉండాలనీ, ప్రభుత్వమే ఇల్లు కట్టించి ఇవ్వాలనీ, రేషన్ కార్డు మంజూరు చేయాలనీ, ఉచిత వైద్య సదుపాయాలను కల్పించాలనీ కోరారు.

ఈ ఆందోళనలో చాలా మంది సెక్స్ వర్కర్లు, సామాజిక కార్యకర్తలూ పాల్గొన్నారు.

మా దగ్గర ఎప్పుడూ ఒక కత్తి, కారంపొడి ఉంచుకునేవాళ్లం.

పోలీసులు కొట్టబోతే కళ్లలో కారం కొట్టి తప్పించుకునే వాళ్లం. నన్ను అరెస్టు చేసి జైలులో కూడా పెట్టారు.

మాకు మిగతా ఆడవాళ్ళ లాగా మొగుడి కోసం వంటలు చేసి ఎదురు చూస్తూ కూర్చునే అవసరం ఉండదు. వాడి మురికి గుడ్డలు ఉతకనవసరం లేదు. పిల్లల పెంపకానికి మొగుడు మీద ఆధారపడ నక్కరలేదు. భర్త ఆస్తుల్లో కాస్త వాటా ఇవ్వమని అడగనవసరం లేదు.

ఇదే మాకూ, మామూలు ఆడవాళ్లకూ వున్న తేడా.

ఒకప్పుడు నన్ను చెల్లి అని పిలిచి వాళ్లలో కొందరు, ఇప్పుడు నాకు ప్రియులుగా మారాలని ఉబలాట పడ్డారు.

మా ప్రాంతంలో 'తన్నొలియిల్' అనే మరొక వద్దతి అమలులో ఉండేది. కుటుంబంలో మగవాళ్లు ఎవరూ లేనప్పుడు పూర్తిగా ఆడవాళ్ళ చేతులమీదుగా చేసే పెళ్లి అని దీని అర్థం. నా కూతురికి పెళ్లి చేశాను. జీనత్ అతనితో నరకాన్ని భరించలేక కొన్నాళ్ల తర్వాత ఎలాగో పారిపోయి వచ్చింది.

నా కూతురు ఇల్లిల్లా తిరిగి వస్తువులు అమ్మే సేల్స్ గర్ల్ గా పని చెయ్యసాగింది. ఇక్కడే నా కూతురు సుధీర్తో ప్రేమలో పడింది. వాళ్ళిద్దరికీ పెళ్లి చేశాను. పెళ్లైన కొత్తలోనే అతనూ, మా అమ్మాయి కలిసి ఓ బహిరంగ సభకు వచ్చారు. అది సెక్స్ వర్కర్లు, కొజ్జాలు, స్వలింగ సంపర్కాలు కలిసి ఏర్పాటు చేసుకున్న సభ. అక్కడికి వీళ్ళిద్దరూ రావటం నాకు చాలా సంతోషం వేసింది.

నేను సెక్స్ వర్కర్గా మారిన తర్వాత అప్పుడప్పుడూ రహస్యంగా వెళ్లి అమ్మను చూసి వచ్చే దాన్ని. నేను డబ్బులు ఇస్తే మాత్రం ఆవిడ తీసుకునేది కాదు.

అమ్మ చనిపోయినప్పుడు కూడా వెళ్లి చూడలేకపోయాను.

చిన్న వయసులో ఉండగానే తొమ్మిది మంది పిల్లల్ని కన్నది మా అమ్మ. ముగ్గురు చనిపోగా మిగిలిన ఆరుగురునీ పెంచి పెద్ద చేసింది.

9-12 ఏళ్ళ వయసులో ఉండగా నాకు దేవుడి మీద విశ్వాసం పోయింది.

షాహుల్తో కలిసి ఉంటున్నప్పుడు నా పేరు జమీలాగా మారింది. ఓసారి నన్ను ఒక పోలీసు పేరు అడిగితే జమీల అని చెప్పాను. ఇంకో పోలీసు ఆ మాట విని అబద్ధం- నీ పేరు నళిని కదా అన్నాడు.

ఇక అప్పటి నుంచీ ఎవరు అడిగినా రెండు పేర్లూ కలిపి చెప్పటం మొదలు పెట్టాను. ఇప్పుడు నా పేరు 'నళిని జమీల'

ఒక స్త్రీని ఆమె ఇష్టానికి వ్యతిరేకంగా లైంగికంగా ఉపయోగించుకోవడమే దోపిడి. నిజం చెప్పాలంటే కొన్ని వృత్తుల్లో ఉన్న స్త్రీలకు లేని స్వేచ్ఛ మాకు కొంత వరకైనా ఉంది.

వేశ్య అనే మాట సంస్కృతం. దాని అర్థం 'ఇతరులను చెడగొట్టే స్త్రీ' అని. అది అవమానకరంగా ఉందన్న అభిప్రాయం తోనే

ఇప్పుడు సెక్స్ వర్కర్ అనే కొత్త మాటను వాడుతున్నారు.

సెక్స్ అమ్మటమూ, కొనడమూ అనేవి కచ్చితమైన, శాశ్వతమైన సత్యాలు ఏమీ కాదు. పరిస్థితులే వాటిని నిర్ణయిస్తాయి.

మా దగ్గరకు ప్రతి మగాడూ సెక్స్ కోసమే రాడు. సలహాల కోసం, కబుర్లు చెప్పుకోవడానికీ వచ్చే వాళ్లు కూడా వుంటారు. కానీ ఈ విషయాన్ని సమాజం నమ్ముతుందో లేదో నాకు తెలియదు.

ఎవరైనా ఒప్పుకోకపోతే మరునాడు వేధింపులు తప్పవు.

ఇలా మొదలైన ఆడవాళ్ళు కొన్నాళ్ల తర్వాత పూర్తిగా సెక్స్ వృత్తి లోకి వచ్చేస్తున్నారు. కాలి పనులకన్నా, నాలుగు డబ్బులు ఎక్కువ వస్తాయని ఇలా మారుతుంటారు.

నా భర్త చనిపోయిన తర్వాత నా చుట్టూ వున్న ప్రతి మగవాడూ నన్ను వాడుకోవాలని చూసేవాడు. అది అర్థమయ్యాక ఇక అన్ని అనుమానాలూ కట్టబెట్టి వృత్తి లోకి దిగాను. త్రిస్సూరులో ఉన్నప్పుడు విన్నంత పచ్చి బూతులు నా జన్మలో ఎప్పుడూ వినలేదు.

ఎందుకంటే వీధుల్లో తిరిగి బిచ్చమెత్తుకుని రాత్రిపూట రోడ్ల పక్కన పడుకునే ఆడవాళ్లకూ, సెక్స్ వర్కర్లకూ ఈ బూతులే పెద్ద ఆయుధాలు. తమను తాము రక్షించు కోవాలంటే నోరు పెట్టుకుని బతక్క తప్పదు.

వాళ్లను వేధించే రోడీ వెధవల అమ్మలనూ, అయ్యలనూ ఉద్దేశించి బూతుల వర్షం కురిపిస్తే తప్ప లాభం లేని స్థితి ఆడవాళ్లది.

ఏ స్త్రీ కూడా సెక్స్ వర్కరుగా పుట్టదు. పరిస్థితుల వలన మారుతుంది.

మాలో చాలామంది హైస్కూలు దాకా చదువు పూర్తి చేసిన వాళ్ళు ఉన్నారు. తమ చదువులకు ఏ ఉద్యోగమూ దొరకని వాళ్లు, భర్తల దౌర్జన్యాలకు గురయిన వాళ్ళు, పెద్ద మొత్తాల్లో కట్నాలు తేనెందుకు అత్త వారి ఇంటి నుంచి గెంటి వేయబడిన వాళ్ళు, అదే విధంగా రకరకాల సమస్యల వల్ల వీధిన పడి బతకడానికి మరో మార్గం దొరకక ఈ వృత్తిలోకి వచ్చిన వాళ్లే ఈ స్త్రీలంతా!

ఎంతకాలం గడిచినా మగబుద్ధిలో మార్పు వస్తుందన్న ఆశ కలగటం లేదు. ఆడ వాళ్ళంటే తమ ఆనందం కోసం తయారైన వస్తువులనుకొనే దృష్టి నానాటికీ పెరుగుతూనే ఉంది.

✱

ఓంటరి ప్రాంతం

నాన్న చనిపోయిన తరువాత మేనమామ ఇంటిలో తనూ, తమ్ముడూ, అమ్మ గడిపిన రోజులు కళ్ళ ముందు కదలాడుతున్నాయి లక్ష్మికి. ఆ రోజుల్లో తమ ఇంటి ఎదురుగా ఉన్న ఫ్యాన్సీ దుకాణంలో పని చేసే రమేష్ తనతో మాటా మాటా కలిపిన వైనం గుర్తుకొస్తోంది. తనను ప్రేమిస్తున్నాననీ, పెళ్లి చేసుకుందామనీ అడగటం, తన మనసులోనూ ప్రేమ చిగురించి పెళ్లికి దారి తీయటం సినిమా రీల్లా కదులుతోంది. కులమతాల వివక్షను పక్కన పెట్టి, పెద్దలను ఎదిరించి మరీ తామిద్దరూ వివాహం చేసుకున్నారు. మామగారు తొలుత తామిద్దరినీ ఇంటిలోకి అడుగు పెట్టనివ్వని కారణంగా గొడ్ల చావిడిలోనే కాపురం ప్రారంభమైంది. పెద్దలను ఎదిరించి, కట్టుబాట్లనూ, కులాల హద్దులను చెరిపేసి రమేష్ ను పెళ్లాడిన లక్ష్మి గొడ్ల చావిడిలో కాపురాన్ని కూడా ఇబ్బందిగా భావించలేదు. కానీ తాను గుడ్డిగా నమ్మిన రమేష్ పచ్చి తాగుబోతనే నిజాన్ని మాత్రం భరించలేక పోయింది. రమేష్ తాగుడికి బానిస. కష్టపడి పనిచేసే తత్వం అసలే లేదు. అందమైన దాంపత్య జీవితం గురించి లక్ష్మి కన్న కలలు అతి త్వరలోనే కల్లులుగా మారాయి. ఇదంతా నిన్నో, మొన్నో జరిగినట్టు ఉంది. అదృష్టవశాత్తూ లక్ష్మి చిన్న పాటి వుద్యోగంతోపాటు డ్వాక్రా గ్రూపుకు నాయకురాలిగా కూడా పని చేస్తున్నది. తనకున్న తెలివితేటలతో భర్త ఏమీ సంపాదించకపోయినా కుటుంబం జరుగుబాటుకు లోటులేకుండా చూసుకుంది. అత్తింటి కుటుంబంలో అందరికంటే రమేష్ చిన్నవాడు. పని పట్ల, కుటుంబం పట్ల అతని బాధ్యతాహిత్యం ఆమెనెంత కలవరపెట్టినా ఉన్నంతలో తను అతనిని బాగానే చూసుకుంది. మధ్యలో తమతో తోడయిన అత్తమామలనూ చూసుకుంది. తన పిల్లలిద్దరినీ ప్రభుత్వ సంక్షేమ వసతి గృహాల్లో ఉంచి చదివిస్తున్నది. మంచి మాటలెన్ని చెప్పినా వినని భర్త, లక్ష్మి సంపాదన కూడా తాగుడికే తగలేస్తున్నాడు.

తెల్లవారుతూనే వెళ్ళిన వాడు తాగుతూ తాగుతూ అర్ధరాత్రికి ఇల్లు చేరేవాడు. అటువంటి భర్త ఆరోగ్యం చెడగొట్టుకుంటే వైద్యులకు చూపించి డీ-ఎడిక్షన్ మందులు కూడా వాడించింది. కానీ తాగుబోతు భర్త అనారోగ్యంతో అర్థాంతరంగా మరణించాడు.

తమ వాటా కింద అత్తమామలు ఇచ్చిన స్థలంలో తన ఆదాయంలో పొదుపు చేసిన సొమ్ముకు మరీ కొంత అప్పు చేసి, రెండు చిన్న ఇళ్లు కట్టించింది లక్ష్మి. ఒక ఇల్లు అద్దెకిచ్చి రెండో దానిలో లక్ష్మి కుటుంబం కాపురం ఉండేది. భర్త వైద్యం కోసం అప్పులు చేశారు. మామ దగ్గర కూడా కొంత డబ్బు తీసుకున్నారు. ఇప్పుడు అప్పులు తీర్చే మార్గం కనబడటం లేదు. దీనికితోడు ఒత్తిడి కారణంగా లక్ష్మికి చక్కెర వ్యాధి, రక్తపోటు సమస్యలు కూడా వచ్చాయి. రోజూ గుప్పెడు మందులు తినాల్సి వస్తోంది. ఆమెకు కంటి నిండా నిద్ర రాదు. నోటికి తిండి సహించదు. ముందు జీవితం గురించి ఆలోచిస్తూ అభద్రతా భావానికి గురవుతున్నది.

గత్యంతరం లేక పొలంలో తన పిల్లల వాటా అమ్మి అప్పులు తీరుద్దామని అత్తా మామలను అడగగా, తాను బతికి ఉండగా పొలం పంచనన్నాడు మామ. ఒక ఇల్లు అమ్మి అప్పు తీర్చేస్తానంటే, దానికి ఒప్పుకోలేదు.

దీంతో లక్ష్మి చిన్నప్పటి నుంచీ ప్రేమగా చూసుకున్న మేనమామ కలుగజేసుకున్నాడు. ఆమెను తీసుకుని ఐదా పెద్దల దగ్గరకు వచ్చాడు. ఎలాగైనా లక్ష్మి సమస్యను పరిష్కరించమని వేడుకున్నాడు. స్వతహాగా లక్ష్మి ధైర్యస్తురాలు. అందువలన ఐదా పెద్దలు చెప్పిన సూచనలను ఆచరణలో పెట్టింది. అత్త మామలను ఐదా అదాలత్ కు తీసుకు

వచ్చింది. కొడుకును పోగొట్టుకొని వృద్ధులైన అత్తమామలు వారికి తోడుగా లక్ష్మి కొడుకుల్లో చిన్న వాడిని తామే సాకుతున్నారు. ముగ్గురూ కలిసి ఐదా పెద్దల ముందుకు వచ్చారు. ఐదా పెద్దలు లక్ష్మి మామతో వివరంగా మాట్లాడారు. “పుట్టింటి అండదండలు పోగొట్టుకొని, మీ కొడుకుతో జీవితం పంచుకున్న కోడలు చేసిన అప్పులు కుటుంబ పోషనకే గానీ తనకోసం కాదు గదా! పెద్ద మనసుతో మీరు ఆమెను అర్థం చేసుకొని ఆర్థికంగా ఆదుకోవాలి. అది జరిగితేనే మీ మనవలకు కనీసం తల్తైనా మిగులుతుంది. ఆమె నీడలో పిల్లలు పెరుగుతారు. మీకు ఆసరాగా ఆమె చిన్న కొడుకును మీ దగ్గర ఉంచుకున్నారు. అది కొంత మంచిదే. అయితే అది చాలదు. మీరు చేయవలసినది అది కాదు. తల్లి పిల్లలందరినీ మీ దగ్గరే వుంచుకోవాలి. అప్పుడే వారికీ, మీకూ ధైర్యం ఉంటుంది. మీరు ఆలోచించి సరైన నిర్ణయం తీసుకోవాలి” అంటూ ఆలోచింపజేశారు.

ఆలోచించుకుని చెబుతామని లక్ష్మి అత్తమామలు వెళ్లిపోయారు. ఆ వృద్ధ దంపతులు 15 రోజుల తరువాత తమ నిర్ణయాన్ని లక్ష్మి మేనమామకు చెప్పారు. పొలంలో పిల్లల భాగం తమ తదనంతరం వారికి చెందేలా రాస్తామని చెప్పారు. ఒక ఇల్లు అమ్మి అప్పులు తీర్చడానికి తాము అడ్డురాబోమని చెప్పారు. లక్ష్మి కూడా ఈ రకమైన పరిష్కారాన్ని అంగీకరించింది. కనీసం లక్ష్మి ఆర్థిక సమస్యనైనా పరిష్కారము చేయగలిగామని ఐదా పెద్దలు ఆనందించారు. మిగిలిన జీవితాన్ని గడపడానికి కావల్సిన ధైర్యాన్ని లక్ష్మికి అందించారు. *

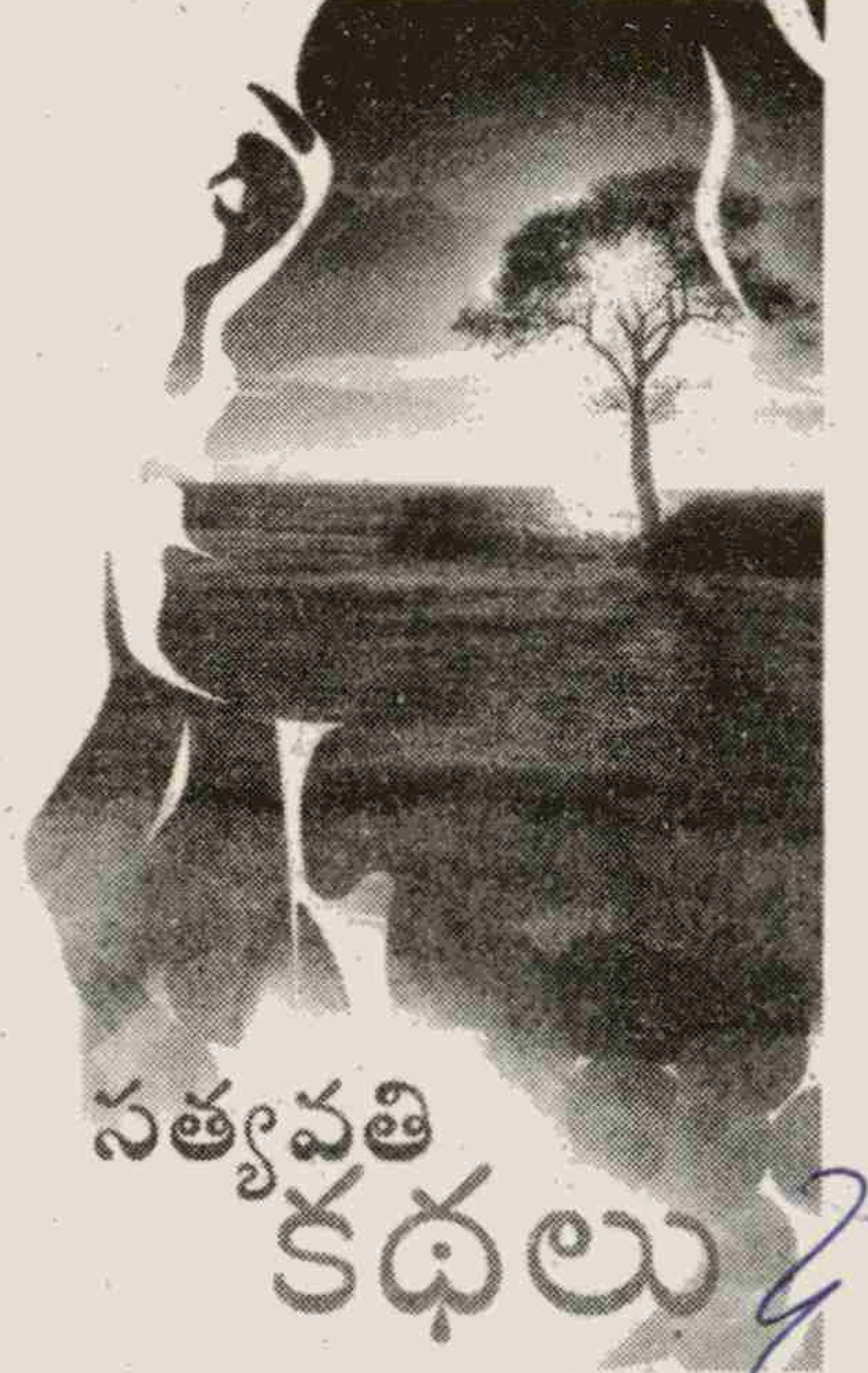

మధ్య తరగతి స్త్రీల సత్యవతి సాహిత్యం

మహిళలు తమ మనోభావాలను స్వేచ్ఛగా వెల్లడించే పరిస్థితి కుటుంబంలోనే లేనప్పుడు సమాజంలో ఇంకేలా వస్తుంది? ఐదు దశాబ్దాలకు పైగా తన కథలు, నవలలు, వ్యాసాలు, అనువాద రచనలతో సాహిత్య లోకంలో చైతన్య వెలుగులు పంచుతున్న స్త్రీవాద రచయిత్రి పి. సత్యవతికి, ఆమె అనువాదం చేసిన ఒక “హిజ్రా ఆత్మకథ” నవలకుగాను కేంద్ర సాహిత్య అకాడమి పురస్కారం లభించింది. ఆమె రచనలన్నీటిలో మహిళ, ఆమె ఎదుర్కొనే సమస్యలే వస్తువు. ఇవి సమాజంలో, కుటుంబంలో స్త్రీ జీవితంలోని నియంత్రణనూ, ఆమెపై నిత్యకృత్యంగా సాగే హింసనూ బయట పెడతాయి. ప్రస్తుత సమాజంలో అమ్మాయి విద్యా బుద్ధులకు ఖర్చు చేసేదాని కంటే అనవసరాలకూ, ఆడంబరాలకూ చేసే ఖర్చే ఎక్కువ. ఈ పరిస్థితి మారాలంటారామె. ఆంగ్ల సాహిత్యంపై పట్టు, మక్కువ ఉన్న ఈమె

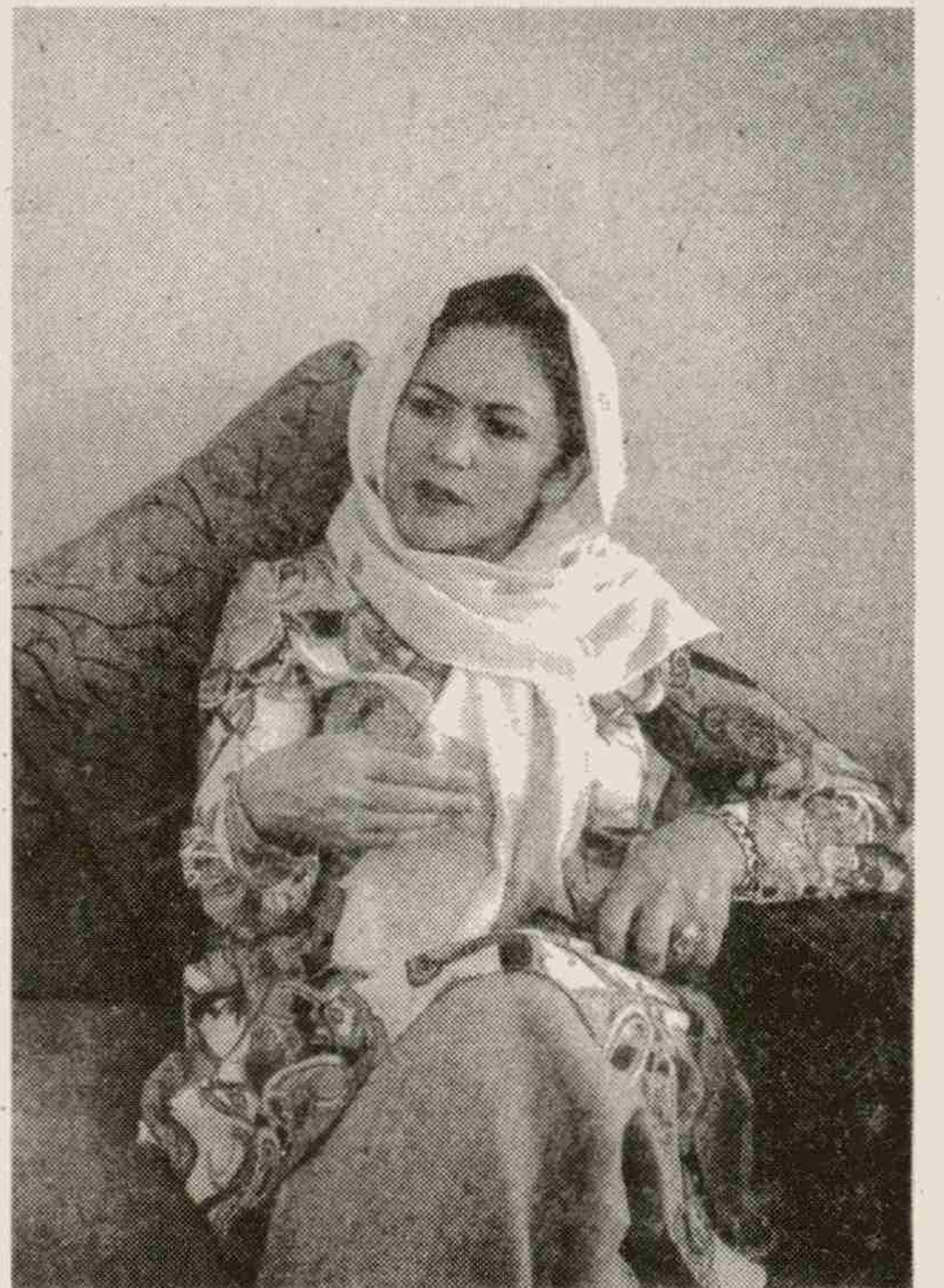
విజయవాడ నయ్యడ్ అప్పల స్వామి కళాశాలలో ఆంగ్ల భాష అధ్యాపకురాలిగా పని చేశారు. కవిత్వమంటే ఈమెకు మక్కువ. ‘ఇల్లు అలకగానే, మంత్ర నగరి, మెలుకువ’ సంపుటలలో 40 కథలని ఎంపిక చేసి ‘సత్యవతి కథలు’ పేరుతో విశాలాంధ్ర ప్రచురించింది.

ఆమె అనువదించిన నవల ఒక హిజ్రా ఆత్మ కథలో మూడో లోకపు మనుషులకు ఎదరయ్యే అవమానాలను నిజాయితీగా పాఠకులకు అందజేశారు. అందుకే ఈ పురస్కారం ఆమెకు లభించింది. *

ఆప్టన్ శాంతి చర్చలలో ఫాజియా

కరడుగట్టిన తాలిబన్ల ఆంక్షల నుంచి విముక్తి కల్గించేందుకుగాను వుగ్రవాదులతో జరిపిన శాంతి చర్చలలో ప్రముఖ పాత్ర వహించిన ఫాజియా ఆఫ్ఘానిస్తాన్ మహిళలకు వరాలను అందించింది. మంచి డాక్టరై, ప్రజలకు సేవ చెయ్యాలనుకుంది. కానీ రాజకీయ నాయకురాలై ప్రతికూల శక్తులతో, ఛాందస భావజాలంతో పెద్ద యుద్ధమే చేస్తోంది. తిరస్కారాల నుంచి కూడా అనుకున్నది సాధించుకునే తత్వం చిన్న తనం నుంచీ పుణికి పుచ్చుకుందామె. ఇప్పటికీ తాలిబన్లు మహిళలకు స్వేచ్ఛ ఇవ్వలేదు. కేవలం చదువుకోవడానికీ, ఉద్యోగం చేయడానికీ ఇస్లాం నిబంధనల పరిధిలో మాత్రమే అంగీకరించారు. ఇది వారి చిన్న విజయం మాత్రమే. అమెరికా, రష్యా దేశాలు చొరవ చూపించి ఆఫ్ఘానిస్తాన్ యుద్ధానికి ముగింపు పలకాలని మాస్కోలో అన్ని పక్షాలతో చర్చలకు పునాది వేశారు. ఈ చర్చలలో 70 మంది ప్రతినిధుల బృందంలో ఫాజియా ఒకరు. వారిలో లైలా జాఫ్రి అనే ఒక మహిళ కూడా వుంది. ఈమె గతంలో పార్లమెంటుకు ఉప సభాపతిగానూ పనిచేశారు. ఆధునిక ఆఫ్ఘాన్ జాతీయ శాసనసభ తొలి మహిళా ఉపాధ్యక్షురాలు ఫాజియా. తాలిబన్లు ఇందతా చూస్తూ ఊరుకోలేదు. ఆమెనూ, ఆమె సంతానాన్నీ హత్య చెయ్యాలని ప్రయత్నించారు. ఆమె భర్తను తాలిబన్లు జైలులో బంధించారు. అయినా ఆమె తన పోరాటాన్ని ఆపలేదు. ఫాజియా మరిన్ని విజయాలు సాధించి తీరుతుంది!

బరితెగించిన సద్యం

విప్పండమ్మా విప్పండి
అండర్ వేర్లే కాదు
మొత్తం విప్పి
చూపించండి....!

ఈ ప్రపంచానికి తెలియని
రహస్యమేదో మీ కాళ్ళ
మధ్య పారుతోందంట....!

వాళ్ళ ఇళ్ళలో వాళ్ళకు
లేనిదేదో
మీకు మాత్రమే
ఉన్నదేదో
చూపించండి....!

ఆడపిల్లని అర్థరాత్రి
ఒంటరిగా తిరగనివ్వరు....!
ఇప్పుడు బట్టలు కూడా
తొడుక్కోనివ్వటంలా....!
విప్పండమ్మా విప్పండి....
దాచుకోవడానికి ఏం
మిగిలిందని...?
ప్రపంచానికంతా
బహిర్గతమయ్యాక....!

మమ్మల్ని చూసి
తడుపుకోని
ప్యాంటుగాళ్లెవరో
ఒక్కసారి
చేతులెత్తండి....!
నెలకోసారి రక్తం
స్రవించే మమ్మల్ని

భీ కొడితే...
సమయం, సందర్భం
లేకుండా
స్రవించే మీ
ప్యాంటును
మేం ఎన్నిసార్లు
భీ కొట్టాలో చెప్పండి....

రక్తం లేని గర్భం...
నెలసరి లేని పుట్టుక
నువ్వుహించగలవా...

మా శానిటరీ ప్యాడ్స్ కే
మాటలొస్తేజి
రక్త సముద్రంలో
మిమ్మల్నిజి
ముంచి లేపేవి...
మీ చీకటి బుర్రల
బూజుని ఎప్పటికి
దులుపుకుంటారో....
మీ నూరేళ్ల జీవితానికి
మా మూడు రోజులే
పెట్టుబడి అని ఎప్పటికి
తెలుసుకుంటారో...

అనగనగా మా అమ్మల
పాత చీరల
మడతల మధ్య నుంచి
నడిచాచ్చిన
మరకల్లేని మమ్మల్ని
మళ్ళీ మళ్ళీ చూడండి....

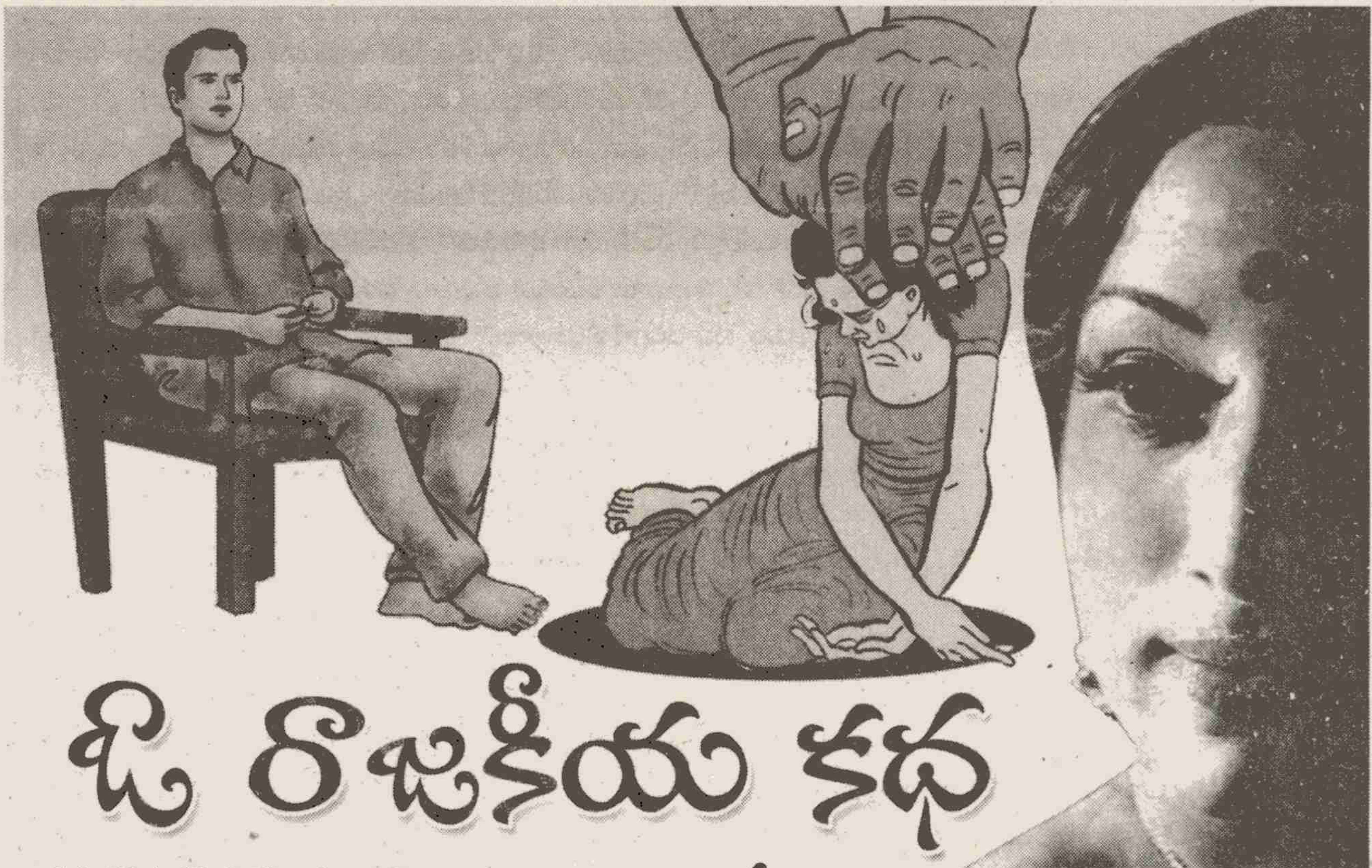

మేం నెత్తుటి నదులం...
ప్రతీ నెలా నొప్పి
ప్రవహించే వాళ్ళం..

కనపడని మరకల కోసం
వెతికి వంటగది వంకతో
దోషుల్ని చేసావ్...
మీ ప్యాంటు చాటు తడి
వాసనకు
ముక్కు మూసుకున్న
వంటగదిని మేం ఏ
ప్రపంచం ముందు
విప్పి చూపాలో
చెప్పండి....!

అమ్మా
మేరీ బీట్రిస్ డేవిడ్ సన్ కెన్నెర్
మా మరకల్ని పీల్చే
దూదినిచ్చావ్..
ఎవరావిడ? అని
అడక్కుండి....!
మీరు కూడా
తొడుక్కోడానికి
మా శానిటరీ ప్యాడ్స్
అప్పిస్తాం..
(గుజరాత్ ఆడపిల్లల గురించి)

ఓ రోజుకీయ కథ

- ఓల్గా

నేను చేసిన తప్పేమిటో అర్థం కావటం లేదు. జరిగిన దానిలో ఏ కొంచెం పొరపాటున్నా దానిని ఆపటం, మరింకో విధంగా మార్చటం నా చేతుల్లో వున్నా నాకింత కోపం రాదని చెప్పగలను.

ఇలాంటి కష్టమే నా భర్తకు వస్తే ఆయనకెంత సహకరించాను. ఎంత ఓదార్చాను. ఎలా గుండెల్లో దాచుకున్నాను. ఆ రోజు సాయంత్రం నాకింకా గుర్తుంది. మామూలు గుర్తుకాదు. కళ్లకు కట్టినట్టు వుంది.

మా పెళ్లి జరిగి అప్పటికి ఏడాదయింది. ఈ ఏడాది కాలపు నా జీవితాన్ని పరామర్శించుకుంటూ ఆయన చొక్కాలకు గుండీలు కుడుతున్నాను.

ఆయన పేరు మొదటిసారిగా మా పెదనాన్న నోటి మీదుగా విన్నాను. మా పెదనాన్నే నాకీ సంబంధం తెచ్చారు. మధుసూదనరావనే పేరు ఎంతో అందంగా, మధురంగా, పవిత్రంగా, మనసుకెంతో వుల్లాసంగా వినిపించింది. పదే పదే ఆ పేరు నా మనసులో ప్రతిధ్వనించింది. నేనిన్నాళ్లా ఎదురుచూసిన నా జీవిత సాఫల్యం ఆ

పేరులోనే వుందని నాకనిపించింది. మూడేళ్లుగా ఏ పేరు , నా పేరుతో జత కలుస్తుందా? అని నిరీక్షిస్తున్నానేమో, నా నిరీక్షణ ఫలించిందని సంబరపడ్డాను. ఆ క్షణం నుంచీ నేను పుట్టి పెరిగిన ఇంటిని పరాయి ఇల్లుగా భావించాను. మరో నెలలో నేను మా ఇంటికి వెళ్లిపోతానని నిశ్చింతగా నిట్టూర్చాను. అది హఠాత్తుగా అనుకున్న మాట కూడా కాదు. అప్పటికి మూడేళ్లుగా మా అమ్మ ఇంట్లో నేనే చిన్న మార్పు చేసినా అది తనకు నచ్చకపోతే, “మీ ఇంట్లో నువ్వలా చేద్దువుగానిలే. ఈ ఇంట్లో ఇలా జరిగిపోనీ”, అంటుంటేది. ఇష్టం వచ్చినట్టు అమర్చు కోవటానికి నాకో ఇల్లు వేరుగా వుంటుందని క్రమంగా అర్థమై ఆ ఇంటి కోసం ఎదురు చూడసాగాను. చివరికి ఆ ఇల్లు హైదరాబాదు లోనని తెలిశాక నా ఆనందం ఏమని చెప్పను? హైదరాబాదు, మధుసూదన్ - ఆ రెండు పేర్లూ మనసులో మెదిలినప్పుడల్లా నా పెదవుల మీదికి చిరునవ్వు ఎలా పాకేదో మా చెల్లి

ఎగతాళి చేస్తూ చెప్పేది. అది విని నా ముఖం సిగ్గుతో ఎరుపెక్కేది.

మధుసూదన్ కి యాభైవేలు కట్నం ఇవ్వటానికి మా వాళ్లు ఒప్పుకున్నారు. బి.ఏ. పరీక్షలు రాసి పెళ్లి కోసం ఎదురు చూస్తున్న నా స్నేహితుల మధ్య ఎప్పుడూ పెళ్లి కబుర్లే దొర్లేవి. అందరిలో నాకే ముందు సంబంధం కుదిరిందేమో, నాకు కాస్త గర్వంగా వుండేది. కట్నం సంగతి విని నా స్నేహితురాళ్లలో కొందరు, “అమ్మో అంతా!” అన్నారు. మరికొందరు చౌకలో మంచి మొగుడినే కొట్టేశావన్నారు. ఒకమ్మాయి మాత్రం కట్నం ఎందుకంటూ వితండ వాదం చేసింది. పెళ్లి చేసుకుని నేనతనికి సుఖాన్నిస్తానట. చాకిరి చేస్తానట. ఇన్ని పనులు చేయాల్సిన నీకు, ఇన్ని బాధ్యతలు నెత్తిన వేసుకుంటున్న నీకు అతను కట్నం ఇస్తే అర్థమైందిగానీ, నువ్వెందుకివ్వాలి అని వితండవాదం మొదలు పెట్టింది. అసలు పెళ్లి విషయాన్ని, నాకతనితో ఏర్పడబోయే పవిత్రబంధాన్ని అంత మొరటుగా అర్థం చేసుకుంటున్న ఆ పిల్లను చూస్తే నాకు

వొళ్లు మండి పోయింది. “నేను మాత్రం సుఖపడనా, చాకిరి నాకోసం కూడా కాదా? పిల్లలు పుడితే వాళ్లు నా పిల్లలు కాదా,” అని అడిగాను. ఆమె వక్రదృష్టి ఎంత దూరం పోతుందో తెలుసుకుందామని “అలా అయితే మరి యాభై వేలెందుకు ఇద్దరూ కలిసి సుఖపడటానికి?” అంది. లా పాయింటు లాగుతున్నదానిలా. ఇలాంటి కుతర్కం చేసే వాళ్లకేం చెబుతాం? చెబితే మాత్రం వాళ్ల తలకెక్కుతుందా? అనుకుంటూ “అది ఆచారం, నాకూ మా వాళ్లకూ లేని అభ్యంతరం నీకెందుకు?” అన్నాను. ఆ పిల్ల “ఎందుకో? పెళ్లయ్యాక నీకే తెలుస్తుందిలే” అని వెళ్లి పోయింది.

కానీ, పెళ్లయ్యాక నాకేం తెలియలేదు. పెళ్లి సలక్షణంగా జరిగిపోయింది. పెళ్లి పీటల మీద ఆయనను మొదటిసారిగా చూసిన మధుర క్షణాన్ని నేనెప్పటికీ మరచిపోలేను. ఆయన ఫోటోలో కంటే అందంగా వున్నాడు. ఆయనా, ఆయన పేరు, ఆయనతోడి నాజీవితం అంతా మధురమేనని నాకు నమ్మకంగా అనిపించింది. పెళ్లిలో ప్రతిపనీ ఎంతో పవిత్రంగా - త్రికరణ శుద్ధిగా అంటారే అలా చేశాను. మాంగల్యాన్ని ఎంతో భక్తిగా కళ్లకద్దుకుని నా గుండెల్లో దాచుకున్నాను. నా జీవితానికి పట్టిన మహా అదృష్టం, నాకు లభించిన అపురూప వరం ఆ మాంగల్యమే అనుకున్నాను. ఆయన జీవిత సహచరిగా కష్టసుఖాలలో భాగం పంచుకోవాలని ఎంత చిత్తశుద్ధితో అనుకున్నానంటే, తర్వాతి రోజుల్లో ఏ కొంచెం బాధ కలిగినా పెళ్లిరోజు నేను తీసుకున్న నిర్ణయాన్ని గుర్తు తెచ్చుకుని, ఆ కష్టాన్ని దిగమింగి సంతోషంతో ఆయనకు సహకరించేదాన్ని. భార్యాభర్తల అనురాగాన్ని గురించి, భర్తయెడల భార్య పాటించాల్సిన ధర్మాన్ని గురించి నాకప్పటికే చాలా తెలుసు. ‘ప్రేమ నిండిన ఇల్లే నవ స్వర్గంగా విలసిల్లు’ అనీ, ‘మల్లెతీగ వంటిదీ మగువ జీవితం. చల్లని పందిరి వుంటే అల్లుకు పోయేను,’ అని చిన్నప్పటి నుంచీ పాడుకుంటూనే వుండేదాన్ని.

పెళ్లి సలక్షణంగా జరిగిపోయింది. పెళ్లి పీటల మీద ఆయనను మొదటిసారిగా చూసిన మధుర క్షణాన్ని నేనెప్పటికీ మరచిపోలేను. ఆయన ఫోటోలో కంటే అందంగా వున్నాడు. ఆయనా, ఆయన పేరు, ఆయనతోడి నాజీవితం అంతా మధురమేనని నాకు నమ్మకంగా అనిపించింది. పెళ్లిలో ప్రతిపనీ ఎంతో పవిత్రంగా - త్రికరణ శుద్ధిగా అంటారే అలా చేశాను. మాంగల్యాన్ని ఎంతో భక్తిగా కళ్లకద్దుకుని నా గుండెల్లో దాచుకున్నాను. నా జీవితానికి పట్టిన మహా అదృష్టం, నాకు లభించిన అపురూప వరం ఆ మాంగల్యమే అనుకున్నాను. ఆయన జీవిత సహచరిగా కష్టసుఖాలలో భాగం పంచుకోవాలని ఎంత చిత్తశుద్ధితో అనుకున్నానంటే, తర్వాతి రోజుల్లో ఏ కొంచెం బాధ కలిగినా పెళ్లిరోజు నేను తీసుకున్న నిర్ణయాన్ని గుర్తు తెచ్చుకుని, ఆ కష్టాన్ని దిగమింగి సంతోషంతో ఆయనకు సహకరించేదాన్ని.

అలాంటి విషయాలతో నిండిన పాటలూ, కథలూ, నవలలూ నాకెంతో ఇష్టం. స్త్రీల జీవిత పరమార్థాన్ని ఎంత బాగా చెబుతున్నారని పులకించిపోయేదానిని. నేను కూడా మధుసూదన్ ని లతలా అల్లుకుపోయి నిశ్చింతగా, భద్రంగా బతుకుతున్నాననే తృప్తికంటే కావలసిందేముంది?

అయితే ఇదంతా చాలా తేలికగా, సునాయాసంగా జరిగిపోలేదు. పెళ్లి రోజున ఉన్న పవిత్రభావాన్ని నిలబెట్టుకోటానికి నేను చాలా యుద్ధం చేశాను. ఆయన అలవాట్లు, నా అలవాట్లకు పూర్తి భిన్నం. ఆయనకు శుభ్రం తక్కువ. తన పరిసరాలన్నీ గందరగోళంగా, చెత్తతో వుంచుకోటం అలవాటు. నా శుభ్రత ఆయనకు విసుగ్గా వుండేది. ఆరు నెలల్లో నేనూ ఆయనలా తయారవటానికి చాలా ప్రయత్నం చేశాను. మా పక్కింటావిడకు నాలా శుభ్రం గురించి పిచ్చిలేదు. వాళ్లాయనకు మాత్రం ఏకాస్త దుమ్ము, మురికీ చూసినా పిచ్చెక్కి పోతుంది. ఆమె హడలిపోతూ అన్నీ ఆయనక్కావాల్సినట్టు ఉంచటానికి యాతన పడేది. మేమిద్దరం కలిసినప్పుడు ఈ విషయాలే మాట్లాడుకునేవాళ్లం. నేనామెకు నా పద్ధతులన్నీ నేర్పి ఆవిడ బద్ధకాన్ని కాస్త వంటబట్టించు కున్నాను.

ఆయన నన్ను ప్రేమగానే చూసేవారు. ప్రేమకు కొలమానం ఏమిటి - పువ్వులు తేవటం, సినిమాలకూ షికార్లకూ తీసికెళ్లటం మయితే నాకు ప్రేమకేమీ లోటులేదు. అయితే,

నాకిష్టమయిన కనకాంబరాలు పెట్టుకున్నా, హిందీ సినిమాకు వెళ్దామన్నా ఆయనకు చాలా చిరాకు వచ్చేది. ఆయనకు చిరాకు కలిగించనని నేను పెళ్లినాడు ఒట్టేసుకున్నాను గదా - అందువలన, మేం చాలా ప్రేమగా వుండేవాళ్లం. మా అత్తమామలు కూడా మంచివాళ్లే. పెళ్లినాటి కట్నం, లాంఛనాలు తప్ప మరే గొంతెమ్మ కోరికలూ కోరలేదు. అది చాలలేదని నన్నెప్పుడూ సతాయించనూ లేదు. వారు వేరే ఊళ్లో ఉండటం వలన నాకు కోడంట్రికం లేదు. అంతా హాయిగానే జరిగిపోతోంది.

ఆరోజు - మా పెళ్లయి ఏడాది నిండిన రోజు. గడిచిన ఏడాదిలో నాకు దొరికిన పందిరి నీడ ఎంత చల్లనిదో, ఎంత వెచ్చనిదో పరామర్శించుకుంటూ ఉండగా, ఆయన చొక్కా గుండీలు కుడుతున్న సూది కసుక్కున నా చూపుడు వేలిలో దిగబడింది. అబ్బా అని అరవక ముందే మా వాకిట్లో పెద్ద కలకలం వినపడింది. నాకు భయం వేసి ఒక్క వుడుటున బైటికి పరిగెత్తాను. ఆగిన ఆటో చుట్టూ మనుషులు మూగారు. స్కూటర్ల మీద మనుషులు దిగుతున్నారు. ఆ గుంపులోంచి దారితీస్తూ మా ఆయనను నలుగురు మనుషులు ఆటోలోంచి దించారు. నీరసంగా అడుగులేస్తూ వస్తున్న ఆయన్ని చూడగానే ఏమయిందో తెలియకుండానే బావురుమని ఏడ్చాను.

“ఏం లేదమ్మా. ఏం లేదు. మనందరం అదృష్టవంతులం” అంటూ ఒక పెద్దాయన

మధుసూదన్ ని మంచం మీదకు చేర్చాడు. అప్పుడు చూశాను. ఆయన కుడి చేతికి పెద్దకట్టు. రక్తసిక్తమయిన బ్యాండ్ జి. నాకు కళ్లు తిరిగాయి. నిస్సత్తువ ఆవరించి నిలబడలేక కుప్పకూలిపోయాను. 'ఏమయిందీయనకు - నా దేవుడు నాకు దక్కుతాడా? వెక్కి వెక్కి ఏడుస్తున్న నన్ను సముదాయిస్తూ వాళ్లంతా జరిగిన విషయం చెప్పారు. ఆయన రోజూ ఫ్యాక్టరీలో నడిపే మెషిన్ పేరు చెప్పారు. ఆ మెషిన్ ను ఎంత నేర్పరితనంతో నడిపితే వస్తువులు వుత్పత్తి చేస్తుందో చెప్పారు. ఆయన ఆ పని ఏడేళ్లుగా ఎంత నైపుణ్యంతో చేస్తున్నారో చెప్పారు. అయినా ఇవాళ ఆ మెషిన్ మా ఆయన కుడిచేతి వేళ్లనెలా కత్తిరించేసిందో చెప్పారు. అదేమీ ప్రమాదం కాదనీ, చేయవలసిన చికిత్స చేశారనీ, ఇంకా చేయిస్తారనీ చెప్పారు. మధుసూదన్ కి విశ్రాంతి, బలమయిన ఆహారం కావాలనీ, దానికి ఖర్చుపెట్టమనీ కొంత డబ్బు నా చేతిలో పెట్టారు. వాళ్లు మావారు పనిచేసే ఫ్యాక్టరీలోని యూనియన్ లో పనిచేసేవాళ్లు. దేవతలే నా కష్టంలో నన్నాడుకోటానికి ఈ రూపంలో వచ్చారా అనిపించింది వాళ్ల మాటలు వింటుంటే. నేను కన్నీరు తుడుచుకుని ధైర్యంగా మధుసూదన్ చూపుల్లో చూపులు కలిపి, అందరికీ కాఫీలు కలిపి ఇచ్చేదాకా వాళ్లు మా ఇంట్లోనే వున్నారు. వాళ్లు వెళ్లకుండా అలాగా ఆ రోజంతా వుంటే బాగుండుననిపించింది నాకు. నా కష్టంలో ఆదుకోవటానికి నా అన్నదమ్ములు వచ్చి కూర్చున్నట్లే అనిపించింది. వాళ్ల ధైర్యవచనాలు లేకపోతే నేను ఏమయిపోయేదానో. కష్టం కలిగిందన్న స్పృహ కలిగి కలగకముందే ఆ కష్టంలో మనం ఒంటరిగా లేననీ, గట్టెంక్కించే చేతులు మన చుట్టూ ఉన్నాయనీ తెలవటం ఎంత బాగుంటుందో నాకారోజు అనుభవయింది.

***

వాళ్లను పంపించి వీధి తలుపు వేసి వస్తుంటే మళ్లీ నా బాధంతా నా గుండెల్లోకి

వచ్చి కూర్చున్నట్టయింది. కానీ ఏడవలేదు. మళ్లీ ఏడే అవకాశం మధుసూదన్ నాకివ్వలేదు. నేను లోపలికి వచ్చేసరికి తను ఏడుస్తున్నాడు. తన మొండిచెయ్యి చూసుకుని కుళ్లికుళ్లి ఏడుస్తున్నాడు. నేన ఎక్కడలేని ధైర్యమూ తెచ్చుకుని, నా కన్నీళ్లను దిగమింగి ఆయన కన్నీళ్లు తుడిచాను. తల్లి పసిపాపను అక్కున చేర్చుకున్నట్టు ఆయన్ని అక్కున చేర్చుకుని బుజ్జగించాను. ఎంతో ధైర్యం నూరిపోశాను. వేళ్లు లేకపోవటం వల్ల ఆయన జీవితంలో ఏ మార్పు రాకుండా చేసే పూచీ నాదని చెప్పాను. ఆయన ఎంత బేల అయిపోయాడంటే, ఆ వేళ్లు లేకపోతే ఆయన మీద నా ప్రేమ కూడా తగ్గిపోతుందనుకున్నాడు. 'ఎంత పిచ్చిగా ఆలోచిస్తున్నావో తెలుసా?' అని మందలించాను. ఆయనెలా వున్నా నా మనిషనీ, నా ప్రేమకు ఇలాంటి పరీక్షలు ఒక లెక్క కాదనీ చెప్పాను. రక్తంతో, మందులతో తడిచిన ఆ చేతి కట్టుకి ప్రేమగా, సున్నితంగా నా పెదవులానించి ముద్దు పెట్టుకున్నాను. కానీ, ఆయనకు మరో పెద్ద దిగులు పట్టుకుంది. వేళ్లు లేకుండా ఆ ఉద్యోగం ఎలా? ఆ ఉద్యోగంలోంచి తీసేస్తే ఏం చెయ్యాలి? అసలే ఉద్యోగమైనా? ఎవరయినా ఇస్తారా?? నేనెంత ధైర్యం చెప్పినా, ఆయన దిగులు తగ్గలేదు. నిద్రమాత్రలిచ్చి ఆయన్ని నిద్రపుచ్చాను గానీ, నేను మాత్రం తెల్లవార్లు జాగారం చేశాను.

మర్నాడు కబురు తెలిసి మా అత్తమామలు వచ్చారు. మళ్లీ ఏడుపులు. ఇక ఈ ఏడుపులకంతం లేదా? ఆయన్ని తేరుకోనివ్వరా? అనుకుంటుండగా మళ్లీ యూనియన్ వాళ్లొచ్చారు. వాళ్ల రాకతో ఇల్లు కాస్త ధైర్యం తెచ్చుకుంది. ఉద్యోగం గురించి భయపడటానికేమీ లేదన్నారు వాళ్లు. నిన్ను ఉద్యోగంలోంచి పంపేసేటట్లయితే మన యూనియన్ దేనికంట? అన్నారు. కాంపెన్సేషన్ విషయం, ఉద్యోగం విషయం - అవన్నీ తమకొదిలేసి ఆరోగ్యం చక్కబరచుకోమన్నారు. ఆయనకెంత ధైర్యం వచ్చిందో చెప్పలేను. నన్ను పిలిచి యూనియన్

నాయకుడిని పరిచయం చేసి, ఆయన పాదాలకు నమస్కరించమన్నాడు. నేను కంగారుగానే అయినా మనస్ఫూర్తిగా నమస్కరించాను. అప్పుడాయన కాళ్లు వెనక్కు లాక్కొని నేనంత పనిచేసినందుకు నొచ్చుకుంటూ కొన్ని మాటలు చెప్పాడు. ఇవాళ మధుసూదన్ ఉద్యోగం నిలబడుతుందంటే కేవలం ఈ యూనియన్, ఈ యూనియన్ నాయకుడి మహత్వం కాదట. ఎప్పుడో నూట పాతిక సంవత్సరాల క్రితం మొదలయిన కార్మికుల చైతన్య వికాసం ఫలితమట. కార్మికుల ఐక్యత, పోరాటాలు, ఉద్యమాలు లేనప్పుడు ఇలాంటి సమస్య లొచ్చినవాళ్లు చచ్చిపోవలసిందే తప్ప ఏ ఫ్యాక్టరీ ఉత్పత్తి కోసం ప్రమాదానికి లోనయ్యాడో ఆ ఫ్యాక్టరీ వాళ్లు ఏమీ పట్టించుకునేవారు కాదట. కార్మికులు కలిసికట్టుగా వుండి ఎన్నో చట్టాలు తెచ్చుకున్నారు. అందుకే మధుసూదన్ సమస్య తేలికగా పరిష్కారమవుతుందట. ఇంకా కార్మికుల క్షేమం కోసం, యాజమాన్యాలను అదుపులో ఉంచటం కోసమే యూనియన్లు అని బ్రేడ్ యూనియన్ల గురించి చాలా చెప్పాడు. ఆయన చాలా నిజాయితీగా చెబుతున్నాడనిపించి నేను చాలా శ్రద్ధగా విన్నాను. నాకు అర్థమయినంత వరకూ మా ఆయనగానీ, ఆయన సమస్యలో ఇరుక్కున్న మరొకరెవరయినాగానీ ఒంటరిగా వుండ నవసరం లేదనీ, వాళ్లకు అండగా యూనియన్ ఉందనీ ఆయన చెబుతున్నాడని పించింది. అది నాకూ, మా ఆయనకూ కొండొంత ధైర్యాన్నిచ్చింది. నెల రోజులలో ఆయన చెయ్యి నయమయింది. కట్టు విప్పించుకుని వచ్చిన మొదటి రోజు రాత్రి ఆ మొండిచెయ్యి నా శరీరాన్ని తాకుతుంటే నా ఒళ్లు జలదరించిన మాట నిజమేగానీ, అతికొద్ది సమయంలో ఆ జలదరింపును పులకింతగా చేసుకున్నాను. ఆ మొండి చేతిని ప్రేమావేశంతో ముద్దులాడాను. యూనియన్ వాళ్ల పట్టుదలతో ఆయనకు ఆ మెషిన్ దగ్గరే ఉద్యోగం నిలిచింది. ఆయనకు సహాయంగా ఒక అసిస్టెంటుని వేశారు.

కాంపెనేషన్ గా పదివేలు ఇచ్చారు. వుద్యోగంలో మార్పులేదుగనుక అంతకంటే ఇచ్చేది లేదన్నారు. యూనియన్ వాళ్లు ఇక దాని మీద వివాదం వద్దు, వాళ్లిచ్చినదానితో తృప్తి పడదాం అన్నారు. ఆయన అంగీకరించారు. నాలుగు నెలల్లో మళ్లీ మా పాత జీవితం తిరిగొచ్చి నట్లయింది. అప్పుడే నేను గర్భవతిననే అనుమానం వచ్చింది. ఆ అనుమానం ఇంకో నెలలో రూఢీ అయింది. డాక్టరు దగ్గ వెళ్లి చెబితే ఆమె పరీక్ష చేసి, బరువు చూసి టానిక్కులు రాసిచ్చింది. ఆ తరువాత రెండు నెలలూ ఆయన నన్ను అప్పురూపంగానే చూసుకున్నారు. నాకు కావలసినన్నీ కొనిచ్చారు. పాలూ, పళ్ళూ వాడాలని పదేపదే చెప్పారు.

నాకు లెక్క ప్రకారం మూడు నెలలు నిండాయి. ఆ రోజు సాయంత్రం తలంటి పోసుకుని జుట్టు చిక్కు తీసుకుంటున్నాను. హఠాత్తుగా పొత్తి కడుపులో విపరీతమయిన నొప్పి వచ్చింది. ఏం చేయాలో తెలియలేదు. ఓర్పుకుందామని చూశానుగానీ, బాగా సెగతగుల్తున్నప్పటి అన్నం పొంగులా పైకి బుస్సున తన్నుకొస్తోంది. కడుపంతా కుతకుత వుడికిపోతోంది. ఇక నావల్ల కాదనిపించింది. మా పక్కింటామెను కేకేశానని లీలగా గుర్తు. ఆమె రావటంగానీ, ఆమెతో నేను ఏమి చెప్పానో గానీనాకు గుర్తులేదు. స్పృహ తప్పి పడిపోయాను. మళ్లీ నేను కళ్లు తెరిచి చూసేసరికి ఆస్పత్రిలో వున్నాను. నా చుట్టూ మా వాళ్లంతా వున్నారు. మా అమ్మానాన్నలూ వచ్చారంటే నాకేమి అయివుంటుందోనని భయమేసింది. నా ఓ చేతికి సెలైన్, రెండో చేతికి రక్తమూ ఎక్కిస్తున్నారు. పొట్ట పచ్చివుండులా వుంది. తర్వాత నాకు కాస్త ఓపిక వచ్చాక అమ్మ నాకు మెల్లగా చెప్పింది. నా బిడ్డ గర్భసంచిలో పెరగలేదట. గర్భసంచికి ముందుండే ట్యూబుల్లో పెరిగాడట. అదేమిటో, అలా ఎలా జరిగిందో నాకప్పుడేమీ అర్థం కాలేదుగానీ, జరగరానిది జరిగిందని మాత్రం తెలిసింది. ఆ పెరిగే అండం పగిలి నా

పొత్తికడుపు లోపలంతా రక్తపు మడుగయి పోయిందట. డాక్టర్లు ఆపరేషను చేసి, లోపలంతా శుభ్రం చేసి మళ్లీ కుట్టటానికి ఆరు గంటలకు పైగా పట్టిందట. ఆ ఆపరేషను వల్ల నాకిక పిల్లలు పుట్టే అవకాశం లేదట. “ఎలాగయితేనేం ప్రాణాలతో బతికి బయటపడ్డావు. మరి ముందు జీవితం ఏం కానుందో?” అంది అమ్మ. నాకా మాటలు చాలా చిత్రంగా తోచాయి. అయినా, ఒకసారి నా స్థితి పరామర్శించుకునే ప్రయత్నం చేశాను. పెద్ద ప్రళయం తర్వాత కూలిపోయిన కొంపలా ఉన్నాననిపించింది నన్ను నేను చూసుకుంటే. సాయంత్రం మధుసూదన్ ని చూస్తూనే దుఃఖం పట్టలేకపోయాను. “ఊ - ఏడ్చి ఏం లాభం. మన రాత అలా వుంది”. అప్పుడాయన నిష్ఠూరంగా నాకొచ్చిన ఈ ఆపదకు ఆయన తల్లడిల్లుతుంటాడనుకున్నాను. నన్ను ఓదారుస్తాడు అనుకున్నాను. నా కన్నీళ్లు తుడుస్తాడను కున్నాను. నేనున్నాను, నువ్వెందుకు ఏడుస్తావని నా చెయ్యి పట్టుకుంటాడనుకున్నాను. ఇవేమీ లేకపోగా అతని కళ్లల్లో నా మీద నిష్ఠూరం గూడు కట్టుకోవటం ఎందుకో నాకర్థం కాలేదు.

“నువ్వు పిల్లల్ని కనవని మీ అత్తగారికి నీ మీద నిష్ఠూరంగా వుంది” అని మర్నాడు సాయంత్రం మా అమ్మ చెప్పేదాకా నాకు

ఆయనలా ఎందుకున్నారో అర్థం కాలేదు. అర్థమయ్యాక అంతులేని భయమేసింది. “అమ్మా ఎట్లాగే - నేనేం చెయ్యనే?” అన్నాను బెదిరిపోతూ. “ఏం చేస్తావు? ఎంత పాడు బతుకయిపోయింది. బిడ్డనెత్తుకునే అదృష్టం లేకపోయే. ఇక వాళ్లేం అన్నా భరించటం తప్ప ఏం చేస్తా?” అని అమ్మ నిస్సహాయంగా ఏడవటం మొదలు పెట్టింది.

నాకు కన్నీళ్లు రానంతగా భయం వేసింది. ఆ భయంలో నాకు అర్థమయినదేమిటంటే నేను ఒంటరిదాన్ని. నాకొచ్చిన ఈ కష్టంలో నాతోపాటు సహానుభూతి చెందటానికి ఎవరూ సిద్ధంగా లేరు. వీళ్లందరికీ ఇక పిల్లల్ని కనలేననే విషయం తప్ప, నాకు జరిగిన ఘటన ముఖ్యమనిపించటం లేదు. ఆఖరికి మా అమ్మ సహా దిగులంతా పుట్టని, పుట్టలేని పిల్లల గురించే. ఇప్పటి నా బాధ, నేను కోలుకోవాల్సిన స్థితి, నేనూ, నా శరీరం పొందుతోన్న అనుభవం - వీటి గురించి ఎవరికీ శ్రద్ధ లేదు. ఆసక్తి లేదు.

“ఎంత గండం గడిచిందమ్మా” అని హాస్పిటల్లో ఆయనలా అంటుంటే, “ఎవరిని వుద్ధరించటానికీ? మోడల్లే వాడికి పడి ఏడవటానికి కాకపోతే ఎందుకు బతికినట్టు?” అని గొణుక్కుంది మా అత్తయ్య.

పిల్లలు పుట్టకుండా వుండటం నాకు కూడా బాధేనని, నాకు కూడా లోటేనని గర్తుకు రానంతగా నా పట్ల మధుసూదన్ కి వచ్చిన కష్టం పెరిగిపోయింది. అతనికి పిల్లలు లేకుండా పోతారు. అతని వంశం, అతని ఇంటి పేరు, అతని ఆస్తి ఇవన్నీ నిష్ఫలమవుతున్నాయి. దానంతటికీ కారణం నేను. అందరూ ఈ రకంగానే ఆలోచిస్తున్నారు. నాకు వైద్యం జరుగుతోంది. మందులిస్తున్నారు. కానీ, అన్నీ యాంత్రికంగా జరుగుతున్నాయి. నన్నొక యంత్రంలా చూస్తున్నారు. మా ఇంట్లో పనికి రాకుండా అందరికీ అడ్డం వస్తూ పడివున్న పాత కుట్టు మిషన్ ని విసుక్కుంటున్నట్లు విసుక్కుంటున్నారు.

నేను హాస్పిటల్ నుంచి ఇంటికి వచ్చాను.

అమ్మానాన్నలు పనులున్నాయని వెళ్లిపోయారు. వాళ్లు నన్ను తమ వెంట తీసుకెళ్లటానికి భయపడుతున్నట్లు కనిపించారు. ఎందుకో నాకు అర్థం కాలేదు.

వాళ్లు నన్ను తీసుకెళ్లనందుకు మా అత్తయ్య ఎన్నో నిష్ఠారాలాడింది. ఈ గొడవంతటిలో మా ఆయన ప్రవర్తన నన్ను మరీ బాధించింది. నేనెందుకూ పనికిరాని దాన్నని ఆయన ఎలా అనుకుంటారు? పిల్లల కోసమేనా నన్ను పెళ్లాడింది? స్నేహం, ప్రేమ, సాహచర్యం వీటికి అర్థమేలేదా? ఇన్నాళ్ల లాగానే నేను ఆయన చెప్పే కబుర్లు వింటూ, ఆయనకు కావలసినవన్నీ అమర్చిపెడుతూ, ఆయనకు విశ్రాంతినీ, సుఖాన్నీ ఇస్తూ ఆయనతో సినిమాలకూ, షికార్లకూ వెళ్తూ వుండకూడదా? అలా ఉండటానికి ఏమిటి అభ్యంతరం? పిల్లలు లేని ఆడవాళ్లు వుండరా? వాళ్లందరినీ భర్తలు ప్రేమగా చూడరా? నాకు తెలిసే పిల్లలు లేని ఆడవాళ్లు ఎవరున్నారా అని గర్తుకు తెచ్చుకున్నాను. వెంటనే రుక్మిణత్త గుర్తుకొచ్చింది. ఆమెకు పిల్లలు లేరు. ఆమెకు నలభై ఏళ్లు వచ్చేంత వరకూ పిల్లల కోసం ఎన్నో ప్రయత్నాలు చేశారు. మొక్కని దేవుడు లేడు. చూడని డాక్టరు లేడు. పరీక్షలు, ఆపరేషన్లు, మందులూ ఒక పక్క - పూజలూ, వ్రతాలూ, నోములూ మరో పక్కా ఆమె జీవితమంతా ఆక్రమించివేశాయి. ఆమె ఆలోచనలూ, పనులూ, ధ్యాస అంతా పిల్లల కోసమే. ఆమెను అందరూ జాలిగా చూసేవాళ్లు. చివరకు పిల్లలు పుట్టరని తీర్మానించుకున్నాక మా మామయ్య తన తమ్ముడి కొడుకుని తెచ్చి పెంచుకున్నాడు. ఏమైనా పిల్లలు లేని ఆడదానికి కష్టాలు తప్పవు. అయితే పెళ్లి పిల్లల కోసమేనా? ఆడది పుట్టి పెరిగేది పిల్లల్ని కనటం కోసమేనా? మగవాడికి పిల్లల్ని కనివ్వటమేనా ఆడదాని జన్మ సాఫల్యం? ఆడదంటే ఒక గర్భసంచి, రెండు ఓవరీలేనా? అవి లేని నేనెందుకు పనికిరానిదాన్నేనా? ఆలోచించేకొద్దీ నాకు తెలిసిన స్త్రీలలో ఎవరూ శాంతిగా లేరని

పెళ్లి పిల్లల కోసమేనా? ఆడది పుట్టి పెరిగేది పిల్లల్ని కనటం కోసమేనా? మగవాడికి పిల్లల్ని కనివ్వటమేనా ఆడదాని జన్మ సాఫల్యం? ఆడదంటే ఒక గర్భసంచి, రెండు ఓవరీలేనా? అవి లేని నేనెందుకు పనికిరానిదాన్నేనా? ఆలోచించేకొద్దీ నాకు తెలిసిన స్త్రీలలో ఎవరూ శాంతిగా లేరని అర్థమవుతోంది.

అర్థమవుతోంది. కట్నం ఇచ్చి నేను పెళ్లి చేసుకోగలిగానుగానీ, నా స్నేహితుల్లో కొందరు కట్నాలు ఇవ్వలేక పెళ్లి కాకుండా వుండిపోయారు. పెళ్లి కాకపోవటం వలన అందరూ చిన్నచూపు చూస్తుంటే భరించటానికి చాలా యుద్ధం చేస్తున్నారు. ఇచ్చిన కట్నం చాలలేదని అత్తింటి ఆరళ్లు భరించలేక నిర్మల, సరోజ ఆత్మహత్య చేసుకున్నారు. కమలను భర్తే చంపేశాడు. ఇద్దరినీ ఆడపిల్లలను కన్నందుకు మా పక్కింటావిడ ఎంత చిత్రహింసో అనుభవిస్తోంది. ఇన్నాళ్లూ వాటన్నింటికీ నేనెందుకింత గుడ్డిగా వున్నాను. దేశమంతా స్త్రీల ఆర్తనాదాలతో మారుమోగుతుంటే నేను అనురాగ దాంపత్యం గురించి, ప్రేమ నిండిన ఇల్లు గురించి ఎలా కలలు కన్నాను. నాలాంటి లక్షలాది మంది అజ్ఞానులు అలాంటి కలలు కంటూ, ఎక్కడా దొరకని ఆ ప్రేమ కోసం వాళ్ల రక్తాన్ని ధార పోస్తున్నారు? ఎందుకిదంతా ఇలా జరుగుతోంది? ఈ ప్రశ్నలు నన్ను వేధిస్తున్నాయి.

***

ఇలా రోజులు గడుస్తున్నాయి. ఒకరోజు మా అత్తయ్య నామీద హఠాత్తుగా దాడి మొదలు పెట్టింది. నా మూలంగా ఆమె కొడుక్కి శాంతి లేకుండా పోతోందట. చిక్కి శల్యమవుతున్నాడట! దిగులుతో కుంగిపోతున్నాడట. ఇది పెద్ద అబద్ధం. ఆయన నాతో ముభావంగా ఉంటున్నాడు తప్పితే, మిగిలిన విషయాల్లో శుభ్రంగా వుంటున్నాడు. ఆఫీసులో పని తగ్గింది. ఆరోగ్యం బాగుంది. కాస్త లావయ్యాడు. చిక్కి శల్యమవుతున్నది నేను. అలాంటిది మా అత్త ఈ దాడి నా మీద ఎందుకు ప్రారంభించిందో తెలియదు. క్రమంగా ఇరుగు పొరుగు ఆడవాళ్లు కూడా వచ్చి మా అత్తతో కలిసి మా ఆయన దిగులు

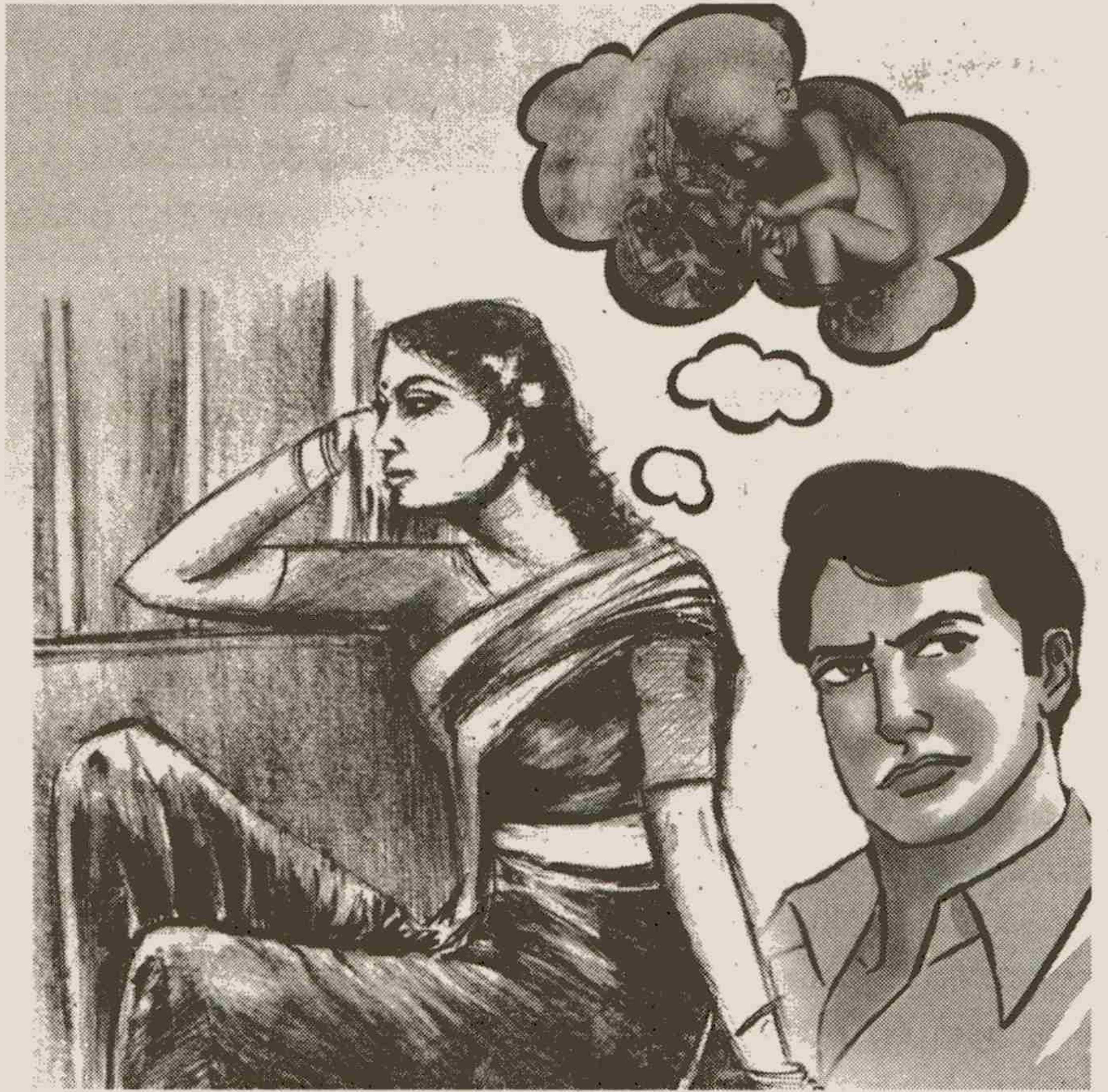
గురించి, చిక్కిపోవటం గురించి మధనపడటం ప్రారంభించారు. నేను ఒంటరిగా వున్నాను. ఒక్కదాన్నే కుమిలిపోతున్నాను. ఒకరోజు మా అత్త పరోక్షంగా కాక స్పష్టంగా తన అభిప్రాయాన్ని చెప్పింది. మా ఆయనకు వేరే పెళ్లి చేస్తందట. నేను భయంతో కంపించిపోయాను. సరిగా చూసినా, చూడకపోయినా నా ఇంట్లో నేనెలాగో నడిపుంటున్నాను. నన్ను ఇంట్లోంచి పంపించి, ఆయనకు పిల్లలను కనే మరో ఆడదాన్ని తెస్తారట! నా భర్తనడిగితే, “అమ్మ మనపలు కావాలంటోంది. ఏం చెయ్యను?” అన్నాడు. కానీ వాళ్లను రెచ్చగొట్టింది ఈయనే అని అర్థమయింది ఆయన ధోరణి చూస్తే. “ఏం చేస్తారయితే?” అనడిగితే నాకు విడాకులిచ్చి వేరే పెళ్లి చేసుకుంటానన్నాడు. మొదట మామూలుగా మొదలయిన ఈ మాటలు చివరకు బెదిరింపులలోకి దిగాయి. నా అంతట నేను మర్యాదగా విడాకులిచ్చినా సరే, లేకపోతే ఏ పద్ధతుల్లో విడాకులు తీసుకోవాలో తెలుసంటూ కొన్ని పద్ధతులు చెప్పాడు. అవి వింటే నాకు వణుకు పుట్టుకొచ్చింది.

మా అమ్మానాన్నలను పిలిపించారు. నన్ను తీసుకుపోమ్మన్నారు. వాళ్లు నిస్సహాయంగా తల వంచటం తప్ప మరేం చేయలేకపోయారు. నేనీ ఇంట్లో నుండి వెళ్లిపోవాలట. ఇది నా ఇల్లు కాదట. అతనికి ఎవరు పిల్లల్ని కంటే ఆమెదే ఇల్లట. పెళ్లినాడు చెప్పిన పవిత్రమయిన మాటలకు అర్థం అతని వంశాన్ని పెంచినప్పుడేనట. అంటే అతనికి పిల్లల్ని కనిపెంచే ఉద్యోగమిది. యాభైవేల రూపాయలు లంచంగా ఇచ్చి కొనుక్కున్న వుద్యోగమిది. ఆ ఉద్యోగానికి పనికిరాకుండా పోయాను గాబట్టి నన్ను తీసేసి వేరే వాళ్లను

పెట్టుకుంటాడు. ఇదీ అసలసలర్థం పెళ్లికి. దాన్ని దాచి, మభ్యపెట్టి ప్రేమ, అనురాగం, దాంపత్యం - ఎందుకీ మోసం? ఎందుకంటే ఉద్యోగమంటే హక్కులడుగుతారు. ప్రతిఫలం అడుగుతారు. బోనస్సులడుగుతారు. ఇది దాంపత్యమంటే, ఇది ప్రాతివత్సయమంటే, ఇది మాతృత్వమంటే ఒళ్లు విరుచుకుని సేవలు చేస్తారు. ఏమీ అడక్కుండా ఇచ్చిన దాంతో సంతృప్తి పడతారు. మంచి వాడయి కాస్త ప్రేమ చూపించాడా? నెత్తిన పెట్టుకుని ఊరేగుతారు. అదీ ఇదీ కావాలని పోరితే గయ్యాళి అనే పేరెక్కడ వస్తుందోనన్న భయంతో ఉంటారు. ఇన్ని లాభాలుండగా దీన్ని పెళ్లి అనక వుద్యోగమనో, వ్యాపారమనో ఎందుకంటారు?

ఇది అర్థమయినకొద్దీ నా కోసం పెరుగుతోంది. ఇది అన్యాయం అని ఎలుగెత్తి అరవాలని వుంది. అన్నింటికంటే ఆశ్చర్యం నా ఒంటరితనాన్ని గురించి. నాకొక కష్టమొస్తే పంచుకుని నాకు అండగా ఉండటానికి ఎవరూ లేరేం!? నా తోటి ఆడవాళ్లకు కూడా నా బాధ అర్థం కావటం లేదెందుకు? ఆ రోజు మధుసూదన్ ఫ్యాక్టరీలో పనిచేస్తూ వేళ్లు నరుక్కొని వస్తే ఎంతమంది యూనియన్ వాళ్లొచ్చారా? ఎంత ధైర్యం చెప్పారా? యజమానుల దగ్గర వైద్యానికయ్యే డబ్బు తెచ్చిచ్చారు. మేమంతా నీకండగా వున్నామాన్నారు! మాకు కష్టం వస్తే నువ్వు రావూ అన్నారు! మనమంతా ఒక్కటేనన్నారు. తిరిగి అదే ఉద్యోగంలో నిలిచేలా యాజమాన్యంతో పోట్లాడారు. కాంపెన్సేషన్ వచ్చేవరకూ కాళ్లరిగేలా తిరిగారు. నాకు సైతం ధైర్యం చెప్పారు. అదంతా ఎంత బావుందీ! ఆయన దిగులు, వేదన ఒక్క రోజులో ఎలా మాయమయ్యాయి! వుత్పత్తి కార్యక్రమంలో వున్నప్పుడు పనికి రాకుండా పోయినందువల్ల ఆ చేయి ఎన్ని రాయితీలు పొందిందీ! ఎంత సహకారం ఆ చేతి చుట్టూ వెల్లివిరిసిందీ! దాని వెనక ఎంత చరిత్ర వుంది? ఎన్ని పోరాటాలూ, వుద్యమాలూ వున్నాయి?

మరి నేనే బిడ్డను కనబోతూ, ఆ పనిలో అనుకోకుండా, యాక్సిడెంటల్ గా ఒక ప్రమాదానికి గురైతే నాకీ ఒంటరితనం ఏమిటి? బహుశా నాకు జరిగిన ఆ ప్రమాదానికి కూడా ఆయనే కారణం కావచ్చు. ఆ కణం కలవకపోతే నా అండం ప్రతినెలా విడుదలయినట్లే విడుదలయి, నిష్ఫలమయి రాలిపోయేదేమో? అతని కణమొకటి కలవటం వల్లనే నా శరీరం శిథిలమయింది. ఒక ముఖ్యభాగం నా శరీరం నుంచి ఖండనకు గురయింది. నా నెత్తిన గొడ్రాలనే పెద్ద నింద పడింది. ఇదంతా బిడ్డను కనే క్రమంలోనే జరిగింది. భవిష్యత్తులో ఫ్యాక్టరీ యంత్రాలు నడిపో, బ్యాంకుల్లో లెక్కలు రాసో, ప్రాజెక్టులు కట్టో, వైద్యం చేసో, సమాజానికి వుపయోగపడే ఒక క్రమంలోనే జరిగింది. సంతానాన్ని వుత్పత్తి చేసే పనిలోనే జరిగింది. అయినా, నాకు రాయితీలు లేవు! నాకెవరి సహకారమూ లేదు. నా ఉద్యోగంలోంచి నన్ను తీసేశారు.

నన్ను ఓదార్చేవారూ, నాకు ధైర్యం చెప్పేవారూ లేరు. నేను ఒంటరిగా వున్నాను! ఎందుకు? ఎందుకు? ఎందుకు? నా ఒంటరితనం వెనకున్న కుట్ర ఎలా మొదలయింది? ఆడవాళ్లందరూ ఒక్కటిగా ఎందుకు లేరు? తల్లులుగా, భార్యలుగా, కూతుళ్లుగా, అత్తలుగా, కోడళ్లుగా, ఆడబిడ్డలుగా ఎందుకు విడిపోయారు? ఎవరు విడగొట్టారు? దాంపత్యం పేరిట, మాతృత్వం పేరిట, ఎందుకింత మోసం చేస్తున్నారు? ఈ మోసం ఎవరికే లాభం తెచ్చిపెడుతుంది? ఇది తెలుసుకోవాలి. నాలాగే ఆక్రోశించేవారూ, ఆత్మహత్యలకు తరమబడుతున్నవారూ ఎందరో - వారందరితో కలవాలి. అదే నా జీవిత గమ్యమని ఇవాళ నాకు నిశ్చయంగా తెలిసిపోయింది. నా జీవిత సాఫల్యం నా మాంగల్యంలో లేదు. నా పతి సేవల్లో లేదు. నేను కనలేని సంతానంలో లేదు. నాతోటి స్త్రీలందరితో చేయి కలపటంలోనే వుంది!

కళ్లకింద నల్లటి వలయాలు, వాచిన చెంపలు, చిట్టిన పెదవులు, ఊడిన పళ్లు, వంటిపై గాయాలు.. చెదిరిన జుట్టుతో మహిళలు.. “నాకే ఎందుకిలా జరుగుతోంది?” అని తమను తాము ప్రశ్నించుకున్నప్పుడు సమాధానం కనుమరుగువుతుంది. భర్త ఓ పురుషుడు. పురుషుడంటే ఇలానే ఉంటాడు. కొట్టడం చాలా మామూలు విషయం. “కానీ, పురుషుడికి కొట్టే అధికారం ఎవరిచ్చారు?”

ఆమెపై చెయ్యి ఎలా ఎత్తుతారు?” ఇదే ప్రశ్నను లేవనెత్తుతూ వచ్చిన ‘థప్పడ్’ సినిమా.. సమాజంలోని అసమానతలను వెండి తెరపై వెలుగురేఖలా పట్టి చూపింది. ఈ సినిమాలో నటి తాప్సీ తన కళ్లలో కోపాన్ని ప్రదర్శిస్తూ... వాస్తవాన్ని ప్రతిబింబిస్తూ ... సామాన్యులను సైతం ఆలోచింపజేసేలా ప్రశ్నిస్తుంది. మగడు చెంపదెబ్బ ఎందుకు కొట్టాడు? అనేది కాదు ఇక్కడ సమస్య, ఆమెకు అవమానం జరగటమే అసలు సమస్య. మహిళగా ఆమె ఆత్మగౌరవం దెబ్బతింది. దానినే ఆమె ప్రశ్నించింది. ఈ సమాజంలోని మహిళలను ఆలోచించేలా చేసింది.

వాస్తవం కాదా?

హింస అంటే కేవలం శారీరకంగా మాత్రమే కాదు, మానసికంగానూ అయ్యిందొచ్చు. మన ఇళ్లలో మహిళల పట్ల జరిగే హింసను చూడటం మనకు సర్వసాధారణం అయిపోయింది. ఈ సందర్భంగానైనా ఒక్కసారి బుర్రలకు పట్టిన బూజు దులపాలి. మానవత్వంతో ఆలోచించాలి. “చివరిసారి నాన్న అమ్మపై ఎప్పుడు అరిచారు?” అని అడిగితే... దానికి జవాబు, నిన్ననో.. మొన్ననో... అని వస్తుంది. ఒక్కోసారి పప్పులో ఉప్పు తక్కువయిందనో... ఎక్కువయిందనో... ఏదైనా వస్తూవు సమయానికి అందివ్వలేదనో... ఇలాంటివి చాలా కారణాలు ఉంటాయి. చాలా సందర్భాల్లో భార్యభర్తల మధ్య గొడవలు శారీరకంగానూ జరుగుతాయి. అలాంటి సందర్భాల్లో తట్టుకోలేని మహిళలు విడాకుల గురించి ఆలోచిస్తారు. కానీ, ఆర్థికంగా ఆమెకు సహకారం ఉండనందున, వెంటనే వారి పిల్లల పరిస్థితి ఏంటని ఆందోళన చెందుతారు. ఆ ఆలోచనలకు సమాధానం శూన్యం. ఇవన్నీ ఆలోచించి, ఆమె శరీరానికి అయిన గాయాలకు మందు రాసుకుని, భర్తకు ఇష్టమైన కూరేదో ఆలోచించి వండుతుంది. ఎందుకంటే, గొడవ జరిగాక కూడా వంట వండే బాధ్యత మహిళలపైనే ఉంటుంది.

‘భర్తలు భార్యలపై హింసకు పాల్పడే అవకాశాన్ని ఎందుకివ్వాలి?’ ప్రశ్నిద్దాం. ‘జీవిత చరమాంకం వరకూ ఎందుకు మౌనంగా వుండాలని ఆలోచన చేద్దాం! ‘థప్పడ్’ సినిమాలో అమృత సబర్వాల్ (తాప్సీ) లా ముందే మేల్కొంటే ఈ రోజు రాదుగా?! అందుకే, ‘చెంపదెబ్బ’ నాడే ప్రశ్నించండి! పురుషులకే కాదు మహిళలకూ ఆత్మగౌరవం ఉంటుందని గుర్తుచేయండి!!

‘చెంపదెబ్బకే విడాకుల దాకా వెళ్లడం ఎంతవరకు సమంజసం?’ అంటూ చుట్టూ పక్కల వారు ప్రశ్నిస్తే.. ‘ఈ సమాజంలో మార్పు రావాలంటే నా పని నన్ను చేసుకోనివ్వండి. మీ పని మీరు చేసుకోండి!’ అంటూ తన అస్థిత్వం కోసం అమృత పోరాడిన విధానం ప్రేక్షకులను ఆలోచింపజేస్తుంది. మరి మనమూ ఆలోచిద్దాం...! ఆమెను గౌరవిద్దాం...!!

వండటమే కాక, అందరినీ ఒప్పించి, తినిపించాలి. వీటన్నింటి మధ్యలో ఆమె శరీరానికి తగిలిన గాయాల నొప్పులను మర్చిపోతుంది. ఆమె శరీరానికి తగిలిన గాయాలు ఆమె పూర్తి చేసిన వున్నత చదువు ఇచ్చిన జ్ఞానంపై కూడా పడి నెమ్మదిగా పొరలు పొరలుగా ఆక్రమించేస్తాయి. కాలేజీ రోజుల్లో గృహహింసపై కల్పించిన అవగాహననూ ఆమె మరిచిపోతుంది. ఇలాంటి విషయాలపై పోలీసు స్టేషన్ల చుట్టూ స్నేహితులతో కలిసి ధైర్యంగా తిరిగిన రోజులు మర్చిపోతుంది. ‘గృహహింసను సహించం’ అనే బోర్డుతో ఉన్న ఫోటో.. ఆమె ఆల్బం లో మౌనంగా అలానే వుండిపోతుంది. ఆ ఆలోచనే రాదు...!

“ఆడపిల్లని ఎందుకు కన్నావు?” అన్న ప్రశ్న పదే పదే ఆమెను భర్తతోపాటు అత్తింటివారు గద్దించి అడుగుతుంటారు. తిట్టి, శాపనార్థాలు పెడతారు. అవన్నీ వింటూనే - వంటగదిలోకి వెళ్లి, తన పని తాను చేసుకుంటుంది. “ఆడపిల్ల పుట్టడానికి కారణం నేనా? నువ్వా?” అనే ప్రశ్నను ఎన్నడూ వేయదు. భర్త ఆమెను మెడపట్టి బయటికి గెంటివేస్తానని బెదిరించినప్పుడూ ఆమె తనని పంపించొద్దని కాళ్ళావేళ్ళా పడుతుంది. తను చదివిన డిగ్రీనే తన కాళ్ల మీద తాను నిలబడేలా చేస్తుందని.. ఎప్పుడూ తిరిగి సమాధానం ఇవ్వదు. గృహహింస జరిగినప్పుడు పుట్టింటికి ఫోన్ చేస్తే అక్కడి నుంచి వచ్చే సమాధానం “ఆడపిల్లగా పుట్టాక

తప్పదు.. ఇవన్నీ భరించాలి!” అన్న ఒక్కమాటే. అవన్నీ భరిస్తూ భరిస్తూనే జీవిత చరమాంకంలోకి అడుగుపెడుతుంది ఆడది.

గణాంకాల నిర్ధారణ

ఇలాంటి కథలు దాదాపు ప్రతి ఇంట్లోనూ ఉంటాయి. ఇది ఊహాజనితం కాదు. గణాంకాలూ దీనిని నిర్ధారిస్తున్నాయి. ‘నేషనల్ ఫ్యామిలీ హెల్త్ సర్వే ఆధారాలను పరిశీలిస్తే - మన దేశంలో ప్రతి ముగ్గురు మహిళల్లో ఒకరిపై హింస జరుగుతోంది. హింస జరిగిన తర్వాత తాము తప్పు చేయలేదని తెలిసినా, మళ్లీ మహిళలే పురుషులను బతిమలాడుకుంటారు. గృహహింస సంఘటనల్లో 75 శాతం ఇలానే ముగిసిపోతున్నాయి. ఇందుకు కారణం, గృహహింస అనేది వారి జీవితంలో అత్యంత సహజమైందని స్త్రీలూ అనుకోవడమే!

ఈ తప్పుల్లో ఎవరిదెంత?

గృహహింస సంఘటనల్లో మహిళ అగ్నికి ఆహుతయ్యేంత వరకూ ఇలాంటి విషయాలు ఎవరికీ కనిపించవు! వినిపించవు! కానీ, ఈ విషయాల్లో కొన్నింటిని గుర్తుపెట్టు కోవాల్సిందే. ఆమె అగ్నికి ఆహుతయ్యే ముందు ఎన్ని చెంపదెబ్బలు తిని ఉంటుందో? ఎన్ని తిట్లు భరించి ఉంటుందో? పెళ్లికి ముందు.. ‘అత్తింటిలో ఏం జరిగినా భరించాలి!’ అని నేటికీ తల్లిదండ్రులు ప్రతి ఆడపిల్లకూ చేస్తున్న బోధన మాటేమిటి? భరించలేక ఆడపిల్ల సాయమడిగితే, ‘భార్యభర్తల మధ్య గొడవ!’ అని జోక్యం చేసుకోని ‘సంస్కార’

వంతులు మనలో ఎంతమంది? ఈ ప్రశ్నలు పదే పదే వేసుకుందాం! ఇకనైనా ఈ తప్పు చేయకుండా ఉండేందుకు ప్రయత్నిద్దాం. 'భర్తలు భార్యలపై హింసకు పాల్పడే అవకాశాన్ని ఎందుకివ్వాలి?' ప్రశ్నిద్దాం. 'జీవిత చరమాంకం వరకూ ఎందుకు మౌనంగా వుండాలని ఆలోచన చేద్దాం! 'థప్పడ్' సినిమాలో అమృత సబర్వాల్ (తాప్సీ) లా ముందే మేల్కొంటే ఈ రోజు రాదుగా?! అందుకే, 'చెంపదెబ్బ' నాడే ప్రశ్నించండి! పురుషులకే కాదు మహిళలకూ ఆత్మగౌరవం ఉంటుందని గుర్తుచేయండి!!

'చెంపదెబ్బకే విడాకుల దాకా వెళ్లడం ఎంతవరకు సమంజసం?' అంటూ చుట్టు పక్కల వారు ప్రశ్నిస్తే.. 'ఈ సమాజంలో మార్పు రావాలంటే నా పని నన్ను చేసుకోనివ్వండి. మీ పని మీరు చేసుకోండి!' అంటూ తన అస్థిత్వం కోసం అమృత పోరాడిన విధానం ప్రేక్షకులను ఆలోచింపజేస్తుంది. మరి మనమూ ఆలోచిద్దాం..! ఆమెను గౌరవిద్దాం..!!

కథ...

అమృత సబర్వాల్ (తాప్సీ) ఓ సాధారణ గృహిణి. భర్త విక్రమ్ (పావిల్ గులాబీ)తో కలిసి ఢిల్లీలో నివసిస్తుంటుంది. గొప్ప నాట్యగత్తె కావాలన్న కోరికను పక్కనబెట్టి మరీ భర్త, మధుమేహ రోగి అత్త (తన్వీ అజ్మీ)కి సేవలు చేస్తూంటుంది. కుటుంబానికి సేవ చేయడం, భర్త ఎదుగుదలే తన సంతోషం అనుకుంటుంది. విక్రమ్ కూడా భార్యను ప్రేమగానే చూసుకున్నా.. పితృస్వామ్య భావజాలం ప్రభావంతో అహాన్ని ప్రదర్శిస్తూంటాడు. అతనికి భార్యపై కన్నా పనిమీదే ఎక్కువ శ్రద్ధ. ఇలా వారి జీవితం సాగిపోతున్న క్రమంలో ఓ రోజు విక్రమ్ పార్టీ ఏర్పాటు చేస్తాడు. ఆ పార్టీలో అందరి ముందు భర్త తనను కొట్టిన చెంపదెబ్బకు సమాధానం వెదికే క్రమంలో అమృత విడాకులు తీసుకోవాలనే నిర్ణయానికి వస్తుంది. ఈ క్రమంలో ఆమె ఎదుర్కొన్న సవాళ్లు, వేధింపులు, సొంతవాళ్ల నుంచి ఎదురయ్యే ఒత్తిడులు.. వీటన్నింటినీ అధిగమించి, ఆత్మగౌరవం కోసం తను పోరాడిన తీరు

అత్యద్భుతంగా...ప్రతి ఒక్కరినీ ఆలోచిం పజేసేలా చిత్రీకరించారు.

ధియేటర్లలోనూ ప్రదర్శించాలి!

ధియేటర్లో సినిమా ప్రారంభానికి ముందు మధ్యం సేవించడం, పొగ తాగడం ఆరోగ్యానికి హానికరం అనే ప్రకటనలు ప్రదర్శించడం, వాటికి సంబంధించిన వీడియోలను వేస్తారు. ఇవి ఏ ధియేటర్కి వెళ్లినా ఉంటాయి. వీటివల్ల ప్రజలకు జరుగుతున్న నష్టంపై అవగాహన కల్పించాలన్నది ప్రభుత్వ ఉద్దేశం. వీటి మాదిరిగానే లింగ ఆధిపత్య, గృహ హింసకు వ్యతిరేకంగా ప్రచారం చేయాలని 'థప్పడ్' సినిమా బృందం కోరింది. సినిమా ప్రారంభానికి ముందు దీన్ని ప్రదర్శించాలని సెంట్రల్ బోర్డు ఆఫ్ ఫిల్మ్ సర్టిఫికేట్ (సీబీఎఫ్సీ)కి, కేంద్ర సమాచార, ప్రసార మంత్రిత్వ శాఖకు విన్నవిస్తూ లేఖ రాసింది. దానికి సీబీఎఫ్సీ మద్దతు కూడా తెలిపింది. గృహ, లింగ ఆధారిత హింసకు వ్యతిరేకంగా ధియేటర్లలో ప్రదర్శించాలన్న దానికి మద్దతుగా 1.27 లక్షల సంతకాల సేకరణకు ఆ సినిమా బృందం పూనుకుంది.

*

ఇది అభ్యుదయ యుగం... స్త్రీ పురుష బేధాలను తొలగించేందుకు తీవ్రంగా యత్నిస్తోన్న యుగం. అన్ని అంశాల్లోనూ స్త్రీ నైపుణ్యానికీ, ప్రతిభకూ గుర్తింపు వస్తున్న తరుణం. అయినా ఎన్నో అడ్డంకులు ఆమెను వెన్నాడుతూనే వున్నాయి. రాజకీయ అధికారం చేపట్టినా, వైజ్ఞానిక అభివృద్ధిలో భాగమైనా, ఆర్థిక స్వేచ్ఛను అనుభవిస్తున్నా, సామాజిక బాధ్యతను తీసుకున్నా... ఆమె నిరంతరం పితృస్వామ్య భావజాలంతో పోరాడుతూనే నెట్టుకొస్తుంది. ముఖ్యంగా అత్యధిక పురుషుల దృష్టిలో స్త్రీ ఇంకా లైంగిక వస్తువే. అనాగరిక అనాలోచితం నుంచి నాగరిక అవిజ్ఞానం వరకూ స్త్రీనిబలహీనురాలిగానే కట్టి వుంచు తున్నారు. ఆమె కట్టు బొట్టు అంతా పితృస్వామ్య వ్యవస్థ నియమాలకు

వ్యక్తిత్వం దుస్తుల్లో ఉంటుందా?

లోబడాల్సిన పరిస్థితి ఉంది. ఇలా లేకపోతే స్త్రీకి వేదనే మిగులుతుందని ప్రచారం జరుగుతోంది. బాధితురాలినే నిందించే సంస్కృతికి అడ్డుకట్ట వేయాలి. తీవ్రంగా

నిరసించాలి. కచ్చితంగా ఎదిరించాలి. అది ఆమె ధరించే బట్టల విషయంలోనూ సమాజపు, వ్యక్తుల ఆలోచనలో తీవ్రంగా మార్పు రావాలి.

*

ఉద్యమాలబాటలో...

విశాఖ : విశాఖ లో ఎనిమిదేళ్ల బధిర బాలికపై ఒక కామాంధుడు లైంగికదాడికి పాల్పడ్డాడు. విశాఖ జిల్లా అనకాపల్లి మండలంలో జరిగిన ఈ ఘటన ఆలస్యంగా వెలుగులోకి వచ్చింది. అనకాపల్లి గ్రామీణ పోలీస్ స్టేషన్ ఎస్సై రామకృష్ణారావు తెలిపిన వివరాల ప్రకారం, ఆ బాలిక ఇంట్లో ఒంటరిగా ఉన్న సమయంలో 30 ఏళ్ల రాజాన సింహాచలం అనే వ్యక్తి ఇంటి నుంచి దూరంగా తీసుకెళ్లి లైంగికదాడికి పాల్పడ్డాడు. తనకు జరిగిన ఘోరాన్ని చెప్పుకోలేని ఆ బాలిక పరిస్థితిని ఇంటి పక్కనే ఉన్న మరో మహిళ గుర్తించింది. ఈ విషయాన్ని ఆమె బాలిక తల్లికి చెప్పింది. ఈ మేరకు బాలిక తల్లి శనివారం ఫిర్యాదు చేశారని ఎస్సై తెలిపారు. నిందితుడిని అదుపులోకి తీసుకుని బాలికను వైద్యపరీక్షలకు తరలించారు. ఐదవ ప్రజా ఆరోగ్య వేదిక ఆధ్వర్యంలో రామ చంద్ర మిషన్ ఆశ్రమం వారు మహాత్మా గాంధీ క్యాన్సర్ హాస్పిటల్ వారి సౌజన్యంతో ఉచిత క్యాన్సర్ పరీక్షలు నిర్వహించారు.

కాకినాడ: తూర్పుగోదావరి జిల్లా కాకినాడ లో ఐదవ ఆధ్వర్యంలో పెంచిన గ్యాస్ ధరలను వ్యతిరేకిస్తూ ధర్నా జరిపారు. కాకినాడ జిల్లా ఐదవ ఆధ్వర్యంలో సిఎఎ, ఎన్ఆర్పి, ఎన్పిఆర్ లను వ్యతిరేకిస్తూ, లౌకికరాజ్యాంగాన్ని కాపాడాలని. రౌండ్ టేబుల్ సమావేశం జరిపారు. మహిళ గర్జన పేరుతో ఐదవ మహిళలు బాలలు, ముస్లిం మహిళలు కలిసి సి.ఎ.ఎ., ఎన్.ఆర్.సి.,

ఎన్.పి.ఆర్ లకు వ్యతిరేకంగా ప్రదర్శలు జరిపారు.

నంద్యాల : నంద్యాల, పాణ్యం నియోజకవర్గంలోని గడివేముల మండల కేంద్రంలోనల్ల చట్టాలకు వ్యతిరేకంగా ముస్లిం మహిళల ర్యాలీలో, బహిరంగ సభలో మహిళా సంఘం తూర్పు జిల్లా కార్యదర్శి రత్నమ్మ గారు పాల్గొని ప్రసంగించారు. నెల్లూరు నగరంలో ని 53.54.డివిజన్ ల లోని ఐదవ ప్రాథమిక కమిటీ ల ఆధ్వర్యంలో పొదుపు మహిళలపై రాజకీయ వేదింపులు ఆపాలని

సమాఖ్య తీర్మానం ప్రకారం ఆర్.పి .లను నియమించాలని వేంకటేశ్వర పురం సెంటర్ నుండి జనార్దనరెడ్డి కాలని వరకు ప్రదర్శన నిర్వహించారు ఈ కార్యక్రమంలో ఐదవ నగర అధ్యక్ష కార్యదర్శులు వై.పద్మ .షేక్. మస్తాన్ బి.సహాయ కార్యదర్శి షేక్

మహుముద, స్థానిక నాయకులు లక్ష్మీ. షకీలా. తిరుపతమ్మ .సల్మా. తదితరులు పాల్గొన్నారు.

విజయవాడ : విజయవాడలో ఐదవ డివిజన్ కమిటీ ఆధ్వర్యంలో ఎన్.ఆర్.సి. వల్ల కలిగే నష్టాలను మహిళలుకు తెలియచేస్తూ కరపత్రాలు పంపిణీ చేశారు. గ్యాస్ ధరలు పెంచుతూ సబ్సిడీ పేరుతో మోసం చేస్తారా అని మహిళల ఐదవ 37వ డివిజన్ కమిటీ ఆధ్వర్యంలో ధర్నా చేశారు. ఈ కార్యక్రమంలో ఐదవ పశ్చిమ నగర అధ్యక్ష కార్యదర్శులు గాదె ఆదిలక్ష్మి, గర్రె పాలవల్లి మాట్లాడుతూ ప్రభుత్వ వైఫల్యం వల్లన ధరలు పెరుగుతున్నాయని గ్యాస్ సిలిండర్ ధర 140 రూ “పాలు లీటరు

రూ||2” ధరలు పెంచుతూ సామాన్యులను రోడ్డున పడేస్తున్నారన్నారు. సిఎఎ, ఎన్ఆర్పి, ఎన్పిఆర్ లకు వ్యతిరేకంగా జరుగుతున్న మహిళా గర్జనకు ఐదవ మద్దతు ప్రకటించారు.

ఎన్.ఆర్.సి. అమలు చేయడం వల్ల కలిగే నష్టాలను ప్రజలకు తెలియజేస్తూ ఐదవ మహిళలు కరపత్రాలు పంచారు. గుజరాత్ లో గర్భవతులను నగ్నంగా పరిక్షించడంపై ఐదవ విజయవాడ నగర కమిటీ ఆధ్వర్యంలో లెనిన్ సెంటర్ నందు నిరసన తెలిపారు. ఈ కార్యక్రమానికి జిల్లా కార్యదర్శి శ్రీదేవి గారు హాజరై మాట్లాడుతూ గుజరాత్ లో మహిళా ట్రైనింగ్ క్లర్క్ లను ఫిటెస్ టెస్ట్ పేరుతో వివస్థను చేసి వివాహం అయినవారు కానివారుని కూడా గర్భధారణటెస్ట్ చేయడం సిగ్గుచేటైన విషయమని తెలిపారు. అదే రాష్ట్రంలో వారం రోజుల క్రితం బుజ్ కాలేజ్ నందు విద్యార్థులను రుతుక్రమంలో ఉన్న సమయంలో వంటశాలలో ప్రవేశించారు అనే అనుమానంతో లో దుస్తులు విప్పించి అవమానించిన ఘటన వెలుగులోకి వచ్చింది. ఈ ఘటనకు పాల్పడిన అధికారులను వెంటనే శిక్షించాలని వారిపై శాఖాపరమైన

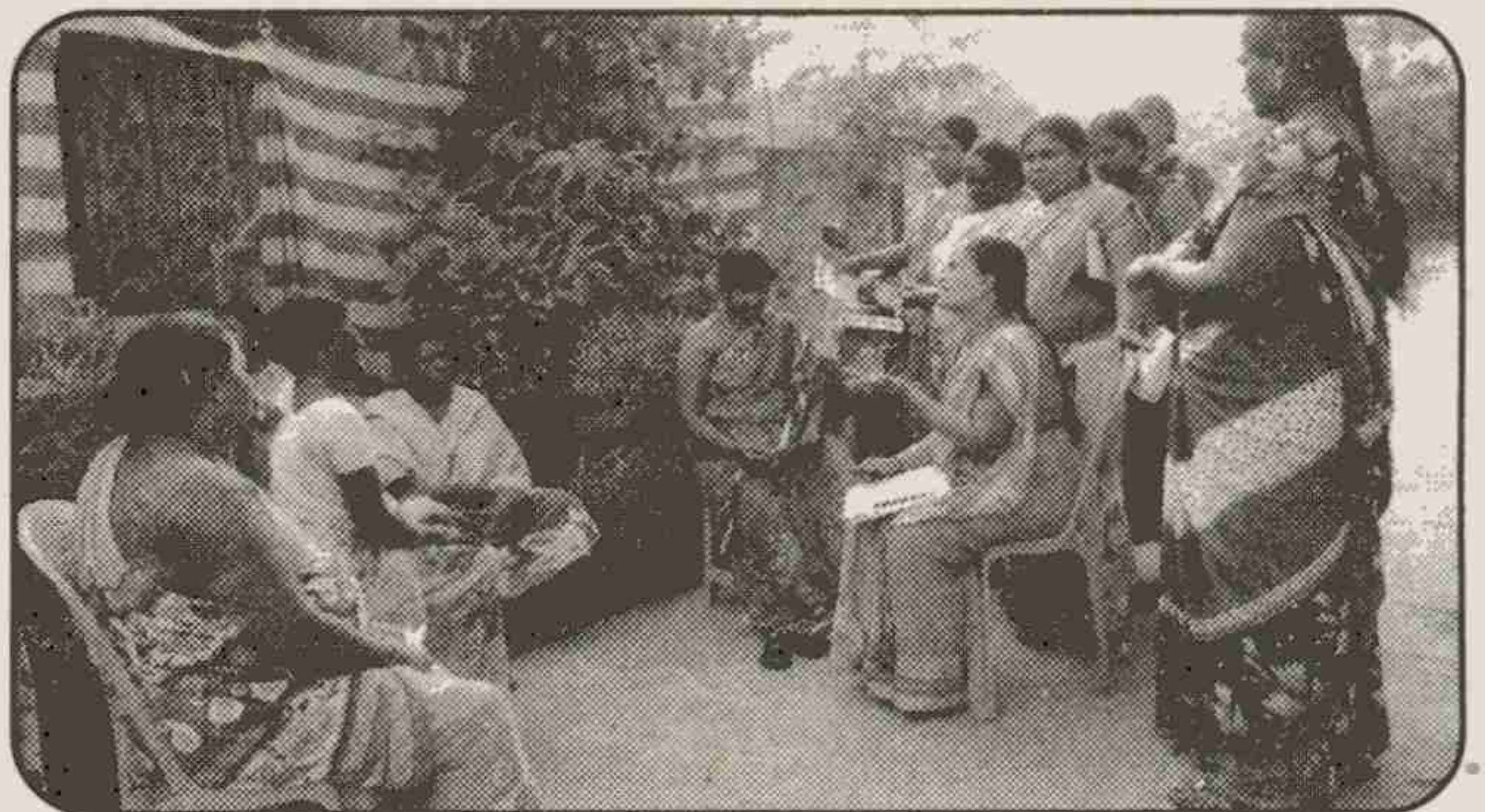
అరెస్టు కోరారు. ఈ కార్యక్రమంలో కార్యదర్శి పుట్టి కమల, అధ్యక్షులు నందూరి పద్మాంజలి, కమిటీ సభ్యులు జి.ప్రవంతి, వి.అర్.స్వాతి, పాలాటి లక్ష్మి, నక్కా సరస్వతి, పురపాలక నాగలక్ష్మి, చంద్రముని, తులసి, రాజ్యలక్ష్మి, కె.కుమారి, కె.నాగమణి పోలీసు అధికారులను కలిసినారు.

అమలాపురం : అమలాపురం గడియారస్తంభం సెటర్ నందు ఐదవ ఆధ్వర్యంలో ప్రతిజ్ఞ కార్యక్రమం జరిగింది. అమలాపురం, నడిపూడి, నక్కావారిపేటలో ఐదవ కమిటీ సమావేశాలు జరిగాయి. బండారు లంక మట్టపర్తి వారి పాలెంలో కూడా ఐదవ కమిటీ సమావేశం నిర్వహించి NRC. CAA. చట్టాల ప్రమాదాన్ని చెబుతూ కరపత్రాలు పంచారు..

గుంటూరు: వినుకొండ పట్టణంలో మహిళలపై జరుగుతున్న దాడులను అరికట్టాలని క్యాండిల్స్ ప్రదర్శన నిర్వహించారు. రెడ్ బుక్ డే సందర్భంగా రాష్ట్ర వ్యాప్తంగా ఐదవ మహిళలు పుస్తకాలు అమ్మకం జరిపారు. లౌకిక రాజ్యాంగ కమిటీ ఆధ్వర్యంలో సత్తెనపల్లిలో పెద్ద బహిరంగ సభ జరిగింది ముస్లిం మహిళలను వేరుగా పరదాలు కట్టి కూర్చోబెట్టారు. గద్దె ఉమ శ్రీ పాల్గొన్నారు.

ధిల్లీలో BJP,RSS, సృష్టించిన మత ఘర్షణలకు, 38 మంది మరణాలకు కారణమయిన BJP,RSS, లకు వ్యతిరేకంగా కమ్యూనిస్టు పార్టీలు, ప్రజా సంఘాలు ఆధ్వర్యంలో కర్నూలు లో రీలే దిక్షలలో పాల్గొన్నారు. ఐదవ ఆధ్వర్యంలో ఇంటింటికి కరపత్రాలు పంచడం జరిగింది.

చర్యలు తీసుకోవాలని తెలిపారు. ఈ కార్యక్రమంలో సెంట్రల్ నియోజకవర్గ కార్యదర్శి రఘానీ, వెస్ట్ సిటీ కార్యదర్శి పాలవల్లి,సిఐటియు నాయకులు కమల, ఆశా, షకీలా, విక్రమ్ లక్ష్మి, దేవికుమారి రత్నకుమారి ఫరీదా కనకదుర్గ ఏ దేవి తదితరులు పాల్గొన్నారు.

ఐదవ ఆధ్వర్యంలో మహిళలకు ఫిబ్రవరి 24 నుండి 27 వరకు రాష్ట్రస్థాయి శిక్షణా తరగతులు నిర్వహించారు. పంజా సెంటర్ ఐదవ మహిళలు, ముస్లిం మహిళలతో కలిసి శాంతి భాగ్ వేదిక నిర్వహించారు.

నూజివీడు : నూజివీడు పట్టణంలో పది సంవత్సరాల పాప పై అత్యాచారం జరగటం నీచాతి నీచమైన చర్య. దీన్ని అఖిల భారత ప్రజాతంత్ర మహిళా సంఘం, నూజివీడు కమిటీ తీవ్రంగా ఖండించింది. ఆ నీచుడి పై తక్షణమే దిశ చట్టం అమలు చేసి 21 రోజులలో శిక్షించాలని డిమాండ్ చేశారు. ఆ దిశగా పోలీసులు దోషులను త్వరగా పట్టుకోవాలని, సంబంధిత సెక్షన్ల కింద కేసు నమోదు చేయాలని కోరారు. ఇదే విషయం పై నూజివీడు పట్టణ పోలీసు అధికారులను ఐదవ బృందం కలిసి దోషి తక్షణ

తిరుపతి : ఎన్.ఆర్.సి కి వ్యతిరేకంగా తిరుపతి లో జరిగిన మహిళల ర్యాలీ లో రాష్ట్ర కార్యదర్శి రమాదేవి గారు ప్రసంగించారు. పెరిగిన గ్యాస్ ధరలు తగ్గించాలని తిరుపతి లో ధర్నా చేశారు.

ఒంగోలు : పెంచిన గ్యాస్ సిలెండర్ ధర ఉపసంహరించుకోవాలని ఐదవ, పౌరసంఘాల సమాఖ్య ఆధ్వర్యంలో ఒంగోలు లో నిరసన కార్యక్రమం జరిపారు.

డెల్టా జిల్లా అధ్యక్షురాలు పోగాకు పూర్ణ కాలేజి లో జరిగిన సదస్సులో మాట్లాడారు. జాతీయ జనాభా పట్టికను తిరస్కరించమని కరపత్రాలు పంపిణీ చేశారు.

బొబ్బిలి సిఐటియు ఆఫీసులో ఐదవ సమావేశం జరిగింది. సిఎఎ, ఎన్.పి.ఆర్.కొరకు ఏప్రిల్ ఒకటో తేదీ నుండి ప్రారంభించే సర్వేలు ను, ప్రజలు వ్యతిరేకించాలని, ఇంటింటా ప్రచారం చేయడం జరుగుతుందని ఐదవ జిల్లా ఉపాధ్యక్షురాలు వి.ఇందిరా, కార్యదర్శి కె.పుణ్యవతి, ఆర్ సత్యవతి, ఎస్.సరస్వతి తెలియజేశారు.

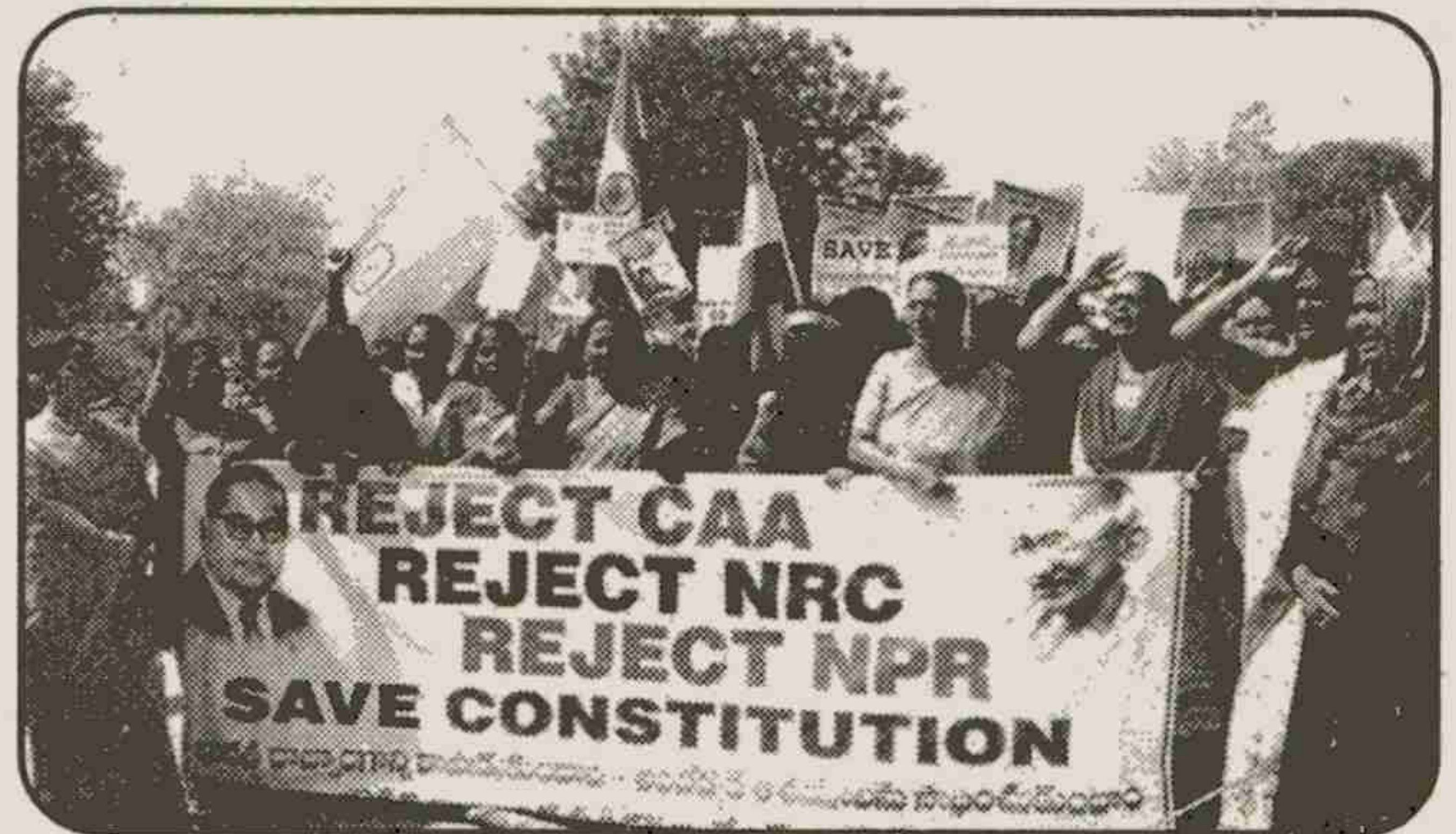

రాజమండ్రి : 77 రోజులుగా ఎన్.ఆర్.సి., సి.ఎ.ఎ., ఎమ్.పి.ఆర్. లకు నిరసన జరుపుతున్న శిబిరంలో ఐదవ జిల్లా కార్యదర్శి తులసి ప్రసంగించారు. పుణ్యవతి గారు శిబిరాన్ని సందర్శించి సంఘీభావం తెలిపారు.

మార్చి 8న ఐదవ, యుటిఎఫ్, శ్రామిక మహిళ, తొక్కి రాజ్యాంగ పరిరక్షణ వేదిక సంయుక్త ఆధ్వర్యంలో గుంటూరులోని ఉర్దూ బాలురు పాఠశాల ప్రాంగణంలో ఆదివారం బహిరంగ సభ జరిగింది. ఐదవ రాష్ట్ర కార్యదర్శి డి.రమాదేవి మాట్లాడుతూ స్త్రీ, పురుషులు ఇరువురూ కలిస్తేనే సమాజం అభివృద్ధి చెందుతుందన్నారు కేంద్రం తెచ్చిన నల్ల చట్టాలకు వ్యతిరేకంగా చేయిచేయి కలిపి ముందుకు సాగాలని పిలుపునిచ్చారు. సభలో యుటిఎఫ్ రాష్ట్ర కార్యదర్శి, కుసుమకుమారి, ఐదవ గుంటూరు తూర్పు జిల్లా అధ్యక్ష, కార్యదర్శులు కె.పద్మ, అరుణ ప్రసంగించారు.

అనంతపురం:

ఫిబ్రవరి 29న అనంత పారిశుద్ధ కార్యక్రమంలో ఐదవ మరియు డ్వాక్రా మహిళలు పాల్గొన్నారు. స్వాతంత్ర్య సమరయోధురాలు శ్రీమతి రబియాబి స్మారక సత్కారహసభ మార్చి 3వ తేదీ జరిగింది. సి.ఎ.దేవి ముఖ్యవక్తగా పాల్గొన్నారు. డా. బాలా కుమారి, నబిరసూల్, డా. ప్రసూన తదితరులు పాల్గొన్నారు. అంతర్జాతీయ మహిళా దినోత్సవం సభలో ఎమ్.ఆర్.ఓ. స్పందన, డా. అనుపమ, డా.రాధేయ, రియాజుద్దీన్, ఉపాధ్యాయులు, మేధావులు, స్క్రీమ్ వర్కర్లు పాల్గొన్నారు.

నెల్లూరు రూరల్ పరిధి 3 వ డివిజన్ సుబహన్ నగర్ నందు సిఎఎ ను రద్దు చేయాలని కోరుతూ ఇంటింటికి కరపత్రాలు పంచారు.

ధిల్లీలో ట్రంపుకు వ్యతిరేకంగా జరిగిన నిరసనలో పుణ్యవతి గారు పాల్గొన్నారు.

అంతర్జాతీయ మహిళా దినోత్సవ సందర్భంగా ఒంగోలులోని సత్యనారాయణ పురంలో ఐదవ ఆధ్వర్యంలో సభ జరిగింది. సిఐటియు, రాష్ట్ర నాయకులు యం. ఉమా మహేశ్వరి రాష్ట్ర ఐదవ అధ్యక్షులు ప్రభావతి యుటిఎఫ్ నాయకులు మురళి మోహన్ గారు, జిల్లా నాయకులు పార్వతీపురంలో జరిగిన ర్యాలీ మరియు సభలో పాల్గొన్నారు.

సమగ్ర గిరిజన అభివృద్ధి సంస్థ, పార్వతీపురం

గిరిజన సంక్షేమ విద్యాసంస్థలపై సంక్షిప్త సమాచారం

శ్రీ యమ్ హరిజనవేహర్‌లాల్

కలెక్టర్

విజయనగరం జిల్లా

డాక్టర్ బి.ఆర్.అంబేద్కర్

ఐ.టి.డి.ఎ, పి.ఓ

డిప్యూటీ డైరెక్టర్ కార్యాలయం,
గిరిజన సంక్షేమం, పార్వతీపురం

- ❖ 55 గిరిజన సంక్షేమ ఆశ్రమ పాఠశాలల్లో 3వ తరగతి నుండి 10వ తరగతి వరకు 13607 మందికి విద్య, భోజన వసతి కల్పింపబడుతున్నది.
- ❖ 349 ప్రాథమిక పాఠశాలల్లో 399 ఉపాధ్యాయులతో 4265 మంది 1వ తరగతి నుండి 5వ తరగతి వరకు గిరిజన ఆవాసాలలో విద్య అందించడం జరుగుతున్నది.
- ❖ 3872 పోస్ట్ మెట్రిక్ విద్యార్థులకు హాస్టల్ వసతి, 16 హాస్టల్‌లలో ఏర్పాటు
- ❖ 2018-19 సం॥లో 9 ఉత్తమ పాఠశాల పథకంలో 80 మంది ఎస్.టి విద్యార్థులు చదువుతున్నారు. కార్పొరేట్ కళాశాలల్లో 44 మంది ఎస్.టి. విద్యార్థులు చేరారు.
- ❖ 3 నుండి 10వ తరగత వరకు ప్రతి విద్యార్థిని విద్యార్థులకు నోటు పుస్తకాలు, పాఠ్యాంశ పుస్తకాలు,
- ❖ 4 జతల డ్రెస్‌లు, స్టేల్ పళ్ళెం, గ్లాసు, బకెట్ మరియు రగ్గులు ఇవ్వబడినవి.
- ❖ విద్యార్థులకు ఆరోగ్యకరమైన త్రాగునీరు ఏర్పాటు చేయుటకై అన్ని గిరిజన విద్యా సంస్థలలో 55 ఆర్.ఓ ప్లాంట్‌లు నెలకొల్పబడినవి.
- ❖ పోస్ట్ మెట్రిక్ స్కాలర్‌షిప్‌లు : 2018-19 ఆర్థిక సం॥లో ఎమ్‌టిఎఫ్ మరియు ఆర్‌టిఎఫ్ క్రింద రూ॥864.94 లక్షలు మొత్తం విడుదల అయినది. ఇందులో తాజా మరియు రెన్యూయల్ విద్యార్థులకు బకాయిల జాబితా క్రింద 864.94 లక్షల మొత్తం ఖర్చుచేయడమైనది.
- ❖ అంబేద్కర్ అంతర్జాతీయ విద్యానిధి : విదేశాలలో పోస్టు గ్రాడ్యుయేట్ చదువు ఏర్పాట్లు 2013-14 తర్వాత నుండి ప్రవేశపెట్టడమైనది.
- ❖ వై.ఎస్.ఆర్. ఆర్ విద్యోన్నతి పథకం : యుపిఎస్‌సి సివిల్ సర్వీసు పరీక్షలకు హాజరవుతున్న ఎస్.సి, ఎస్.టి అభ్యర్థులకు ఉచిత శిక్షణ ఏర్పాటు చేయు నిమిత్తం నేటి వరకు విజయనగరం జిల్లా నుండి 21 మంది విద్యార్థులు ఎంపికైరి. ఇందులో ఒకరు శ్రీరాం ఐ.ఎ.ఎస్ న్యూఢిల్లీ లో 11 మంది ఆర్.సి రెడ్డి స్టడీ సర్కిల్, హైదరాబాద్ మరియు డాక్టరు లక్ష్మయ్య ఐ.ఎస్ కోచింగ్, హైదరాబాద్, ప్రియునట్రి హైదరాబాదు - 11లలో శిక్షణ పొందుతున్నారు.
- ❖ గి॥సం॥ విద్య సంస్థలలో గుణాత్మక విద్యకై 3561 మంది కాంట్రాక్టు టీచర్లను నియమించడం జరిగింది.
- ❖ గిరిజన సంక్షేమ శాఖ ఇంజనీరింగు విభాగం పార్వతీపురం సాధించిన ప్రగతి : 417 రోడ్లు 731.6 కి.మీ ఈ ఆర్థిక సం॥లో శాంక్షన్ తీసుకున్నాము. వీటిలో 210 రోడ్లు పూర్తి చేశాము. 351.15 కి.మీ పూర్తి చేశాము. అంచనా విలువ రూ॥206.75 కోట్లు

ఎన్.ఆర్.సి, సి.ఎ.ఎ, ఎన్.పి.ఆర్. అను ఉపసంహరించాలని కోరుతూ...

శైతన్య మాసవి

విద్యా రాష్ట్ర కార్యాలయం

31-5-6, ప్రకాశరావు వీధి, మారుతీ నగర్,

చుట్టుగుంట వద్ద, విజయవాడ - 4

ఆంధ్రప్రదేశ్.

ఫోన్ : 94900 98620

బుక్‌పోస్ట్

మనసు ఫౌండేషన్
పుస్తకాల పరిశీలనాపట్టిక

పుస్తకం సంఖ్య	CMV01A 191
పుస్తకం పేరు	దేశీయ ముద్రా
తారీఖు	21/8/23
ముందు అట్ట	yes
వెనుక అట్ట	yes
మొత్తం పేజీలు	41
పెద్ద సైజు పేజీలు	no
ఖాళీ పేజీలు	no
లేని పేజీలు	no
తయారు చేసినది	Santhya
పేజీలు విడదీసినది	Santhya
స్కాన్ చేసినది	Santhya
వర్గీకరణ చేసినది	MOUNIKA
పేజీలు పరిశీలించినది	
లైండింగు చేసినది	
ప్యాకింగు చేసినది	
స్కాన్ చేయబడినది	
తప్పులు	no
పరిస్థితి	Good

మనసు ఫౌండేషన్